स्थलांतर आणि गतिशीलता याबाबत
सहकार्य आणि संवाद (टप्पा II)

युरोपियन युनियनमध्ये जाणाऱ्या भारतीयांसाठी प्रस्थानपूर्व माहिती

दुसरी आवृत्ती

International Labour Organization

ICMPD
International Centre for Migration Policy Development

Indian Council of World Affairs

© आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना 2026.
प्रथम प्रकाशित 2026.

ॲट्रिब्युशन 4.0 इंटरनॅशनल (CC BY 4.0)

हे काम क्रिएटिव्ह कॉमन्स ॲट्रिब्युशन 4.0 इंटरनॅशनल अंतर्गत परवानाकृत आहे. पहा: creativecommons.org/licences/by/4.0. परवान्यात नमूद केल्यानुसार, वापरकर्त्याला मूळ कामाचा पुनर्वापर करण्याची, शेअर करण्याची (कॉपी आणि पुनर्वितरण करण्याची), आणि त्यात बदल करण्याची (रिमिक्स करणे, रूपांतरित करणे आणि मूळ कामावर आधारित नवीन काम तयार करण्याची) परवानगी आहे. वापरकर्त्याने त्या सामग्रीचा स्रोत म्हणून आयएलओ (ILO) चा स्पष्टपणे उल्लेख करणे आवश्यक आहे आणि मूळ मजकुरात काही बदल केले असल्यास ते नमूद करणे आवश्यक आहे. अनुवाद, रूपांतरणे किंवा इतर कामांच्या संबंधात आयएलओ (ILO) याचे प्रतीक, नाव आणि लोगो वापरण्याची परवानगी नाही.

ॲट्रिब्युशन – वापरकर्त्याने काही बदल केलेले असल्यास, ते नमूद करणे आवश्यक आहे आणि कामाचा संदर्भ खालीलप्रमाणे देणे आवश्यक आहे: आयएलओ (ILO), *युरोपियन युनियनमध्ये जाणाऱ्या भारतीयांसाठी प्रवासापूर्वीची माहिती (मराठी आवृत्ती), दुसरी आवृत्ती*, जिनीव्हा: आंतरराष्ट्रीय कामगार कार्यालय, 2026. © आयएलओ (ILO).

भाषांतरे – या कामाच्या भाषांतराच्या बाबतीत, श्रेयनिर्देशासोबत खालील अस्वीकरण जोडणे आवश्यक आहे: *हे आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना (आयएलओ (ILO)) ह्यांच्या कॉपीराइट संरक्षित कामाचे भाषांतर आहे. हे भाषांतर आयएलओ (ILO) ने तयार केलेले नाही, त्याचे पुनरावलोकन केलेले नाही किंवा त्याला मान्यता दिलेली नाही आणि ते अधिकृत आयएलओ (ILO) भाषांतर मानले जाऊ नये. आयएलओ (ILO) यातील मजकूर आणि त्याच्या अचूकतेबद्दल कोणतीही जबाबदारी स्वीकारत नाही. अनुवादाची संपूर्ण जबाबदारी अनुवादकावर (अनुवादकांवर) असेल.*

रूपांतरे – या कामाच्या रूपांतराच्या बाबतीत, श्रेयासोबत खालील अस्वीकरण जोडणे आवश्यक आहे: *ही आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना आयएलओ (ILO) यांच्या कॉपीराइट संरक्षित कामाचे रूपांतर आहे. हे रूपांतर आयएलओ (ILO) ने तयार केलेले नाही, त्याचे पुनरावलोकन केलेले नाही किंवा त्याला मान्यता दिलेली नाही आणि ते अधिकृत आयएलओ (ILO) रूपांतर मानले जाऊ नये. आयएलओ (ILO) यातील मजकूर आणि त्याच्या अचूकतेबद्दल कोणतीही जबाबदारी स्वीकारत नाही. या रूपांतराची संपूर्ण जबाबदारी रूपांतर करणाऱ्या लेखका(कां)वर असेल.*

तृतीय-पक्षीय साहित्य – या प्रकाशनात समाविष्ट असलेल्या, आयएलओ (ILO) याच्या कॉपीराइट नसलेल्या साहित्याला हा क्रिएटिव्ह कॉमन्स परवाना लागू होत नाही. जर ते साहित्य एखाद्या तृतीय पक्षाचे असेल, तर अशा साहित्याचा वापर करणारी व्यक्ती हक्कधारकाकडून हक्क मिळवण्यासाठी आणि उल्लंघनाच्या कोणत्याही दाव्यांसाठी पूर्णपणे जबाबदार असेल.

या परवान्याअंतर्गत उद्भवलेला कोणताही वाद, जो सलोख्याने सोडवला जाऊ शकत नाही, तो आंतरराष्ट्रीय व्यापार कायद्याविषयीच्या संयुक्त राष्ट्र आयोगाच्या (युएनसीआयटीआरएएल (UNCITRAL)) लवाद नियमांनुसार लवादासाठी पाठवला जाईल. अशा लवादाच्या परिणामी दिलेल्या कोणत्याही लवादाच्या निर्णयाने पक्षकार बांधील राहतील, जो अशा वादाचा अंतिम निर्णय मानला जाईल.

अधिकार आणि परवाना देण्याच्या संदर्भातील तपशीलांसाठी, संपर्क साधा: rights@ilo.org. आयएलओ (ILO) प्रकाशने आणि डिजिटल उत्पादनांबद्दल अधिक माहितीसाठी, येथे भेट द्या: www.ilo.org/publns.

आयएसबीएन (ISBN): 9789220433331 (प्रिंट); 9789220433348 (वेब पीडीएफ)

खालील भाषांमध्ये देखील उपलब्ध:
आसामी आयएसबीएन (ISBN) 9789220432693 (प्रिंट); 9789220432709 (वेब PDF)
बंगाली आयएसबीएन (ISBN) 9789220432655 (प्रिंट); 9789220432662 (वेब PDF)
इंग्रजी आयएसबीएन (ISBN) 9789220431245 (प्रिंट); 9789220431252 (वेब PDF)
गुजराती आयएसबीएन (ISBN) 9789220433393 (प्रिंट); 9789220433409 (वेब PDF)
हिंदी आयएसबीएन (ISBN) 9789220432679 (प्रिंट); 9789220432686 (वेब PDF)
कन्नड आयएसबीएन (ISBN) 9789220433379 (प्रिंट); 9789220433386 (वेब PDF)
मल्याळम आयएसबीएन (ISBN) 9789220433416 (प्रिंट); 9789220433423 (वेब PDF)
तमिळ आयएसबीएन (ISBN) 9789220433355 (प्रिंट); 9789220433362 (वेब PDF)
तेलुगू आयएसबीएन (ISBN) 9789220433317 (प्रिंट); 9789220433324 (वेब PDF)

संयुक्त राष्ट्रांच्या पद्धतींशी सुसंगत असलेल्या आयएलओ (ILO) प्रकाशनांमध्ये आणि डेटाबेसमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या पदनामांचा आणि त्यातील सामग्रीचे सादरीकरण कोणत्याही देशाच्या, क्षेत्राच्या किंवा प्रदेशाच्या किंवा त्याच्या अधिकाऱ्यांच्या कायदेशीर स्थितीबद्दल किंवा त्याच्या सीमा किंवा सीमांकनाबद्दल आयएलओ (ILO) च्या कोणत्याही मताची अभिव्यक्ती दर्शवत नाही. पहा: www.ilo.org/disclaimer.

या प्रकाशनात व्यक्त केलेली मते आणि विचार हे लेखकाचे (लेखकांचे) आहेत आणि ते आयएलओ (ILO) ची मते, विचार किंवा धोरणे दर्शवत नाहीत.

कंपन्यांची आणि व्यावसायिक उत्पादनांची आणि प्रक्रियांची नावे नमूद करणे म्हणजे त्यांना आयएलओने (ILO) मान्यता दिली आहे असे सूचित होत नाही आणि एखाद्या विशिष्ट कंपनीचा, व्यावसायिक उत्पादनाचा किंवा प्रक्रियेचा उल्लेख राहून जाणे हे नापसंतीचे लक्षण नाही.

भारतात छापलेले

स्थलांतर आणि गतिशीलता याबाबत
सहकार्य आणि संवाद (टप्पा II)

युरोपियन युनियनमध्ये जाणाऱ्या भारतीयांसाठी प्रस्थानपूर्व माहिती

दुसरी आवृत्ती

International Labour Organization

ICMPD
International Centre for Migration Policy Development

Indian Council of World Affairs

सामग्री

प्रस्तावना v

आभार vii

1. युरोपचा परिचय 1

1.1 युरोपियन युनियन, शेंगेन क्षेत्र आणि युरोझोन 2

1.2 शेंगेन क्षेत्रामध्ये प्रवास करणे 2

2. ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये स्थलांतर 3

2.1 अपेक्षा स्पष्ट करणे 3

2.2 काम करण्यासाठी ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये जाणे 3

2.3 व्यावसायिक बाबी 6

2.4 स्थलांतर करण्यासाठी देश निवडणे 7

2.5 सामाजिक आणि राहणीमानाच्या बाबी 8

2.6 मानसिक सामाजिक बाबी 9

2.7 कुटुंबात सामील होणे 9

2.8 ईयू (EU) मधील भारतीय 10

3. व्हिसासाठी अर्ज करणे आणि प्राप्त करणे 12

3.1 व्हिसासाठी अर्ज करण्याबद्दल 12

3.2 ईयू (EU) मधील व्हिसाचे प्रकार 13

3.3 व्यावसायिक कौशल्ये आणि भाषेच्या आवश्यकता 14

3.4 ईयू (EU) रोजगार व्हिसा कार्यक्रम 15

3.5 तुम्ही उच्च पात्रतेचे कर्मचारी आहात का? 15

3.6 तुम्ही इंटर-कॉर्पोरेट ट्रान्सफरी (आयसीटी (ICT)) आहात का? 17

3.7 तुम्ही उद्योजक आहात की तुमचा स्वयंरोजगार आहे? 17

3.8 तुम्ही हंगामी कामगार आहात का? 18

3.9 तुम्ही कुटुंबातील सदस्यांना प्रायोजित करत आहात का? 19

3.10 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये काम करण्याकरिता व्हिसासाठी कधी अर्ज करावा? 19

3.11 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये वर्क व्हिसासाठी अर्ज करणे 20

3.12 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये वर्क व्हिसा किती काळासाठी वैध असतो? 21

3.13 तुमचा ईयू (EU) वर्क परमिटचा कालावधी वाढवणे 22

4. ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये नोकरी शोधणे 24

4.1 नोकरीसाठी माहिती गोळा करताना विचारायचे प्रश्न 25

4.2 नोकरीसाठी अर्ज करताना विचारायचे प्रश्न 26

4.3 रिक्रुटमेंट एजंट वापरणे 26
4.4 नोकरीसाठी अर्ज सादर करणे 26
5. भारतातून स्थलांतर करण्याचे नियम 30
5.1 पासपोर्ट प्राप्त करणे 30
6. अनियमित स्थलांतर, मानवी तस्करी आणि वैध वाहतूक 32
6.1 बेकायदेशीर रिक्रुटमेंटची चिन्हे 33
6.2 स्थलांतरितांची मानवी तस्करी आणि अवैध वाहतूक 33
6.3 तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये अनियमित स्थलांतरित असल्यास, तुम्हाला कोणत्या समस्या येऊ शकतात? 35
6.4 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये बेकायदेशीरपणे आणले गेले किंवा तुमची मानवी तस्करी झाली, तर तुम्हाला कोणत्या धोक्यांचा सामना करावा लागू शकतो? 36
6.5 तुम्ही हे धोके कसे टाळाल? 37
7. ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहणे 39
7.1 सांस्कृतिक फरकांसाठी तयारी करणे 39
7.2 युरोपमधील संस्कृती 39
7.3 तुमच्या आरोग्याची काळजी घेणे 40
7.4 निवासी आणि निवासीशी संबंधित खर्च 40
7.5 भारतीय दूतावासाला माहिती देणे 41
7.6 वाहतूक 42
7.7 तुमचे आर्थिक व्यवस्थापन 42
7.8 भारतात पैसे पाठवणे 43
7.9 विमा 44
7.10 अन्न 44
7.11 पॉवर प्लग आणि व्होल्टेज 45
7.12 हवामान 45
7.13 औषधोपचार 45
7.14 महत्त्वाच्या कागदपत्रांचे व्यवस्थापन 45
7.15 युरोपातील भाषा 45
7.16 स्थलांतरितांचे हक्क आणि जबाबदाऱ्या 46
7.16.1 सामाजिक सुरक्षा 47
7.16.2 निवृत्तीवेतन 47
7.16.3 कामगार संघटनेचे सदस्यत्व 47
8. प्रस्थानाची तयारी करणे 48
8.1 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये आगमन 49
8.2 भारतात परतणे 50
परिशिष्ट I - महत्त्वाचे संपर्क 51
परिशिष्ट II - भारतातील ईयू (EU) सदस्य राष्ट्रांची मिशन्स 52

प्रस्तावना

हा दस्तऐवज काम करण्यासाठी किंवा कुटुंबातील सदस्यांसोबत राहण्यासाठी युरोपियन युनियनमध्ये स्थलांतरित होणाऱ्या भारतीयांच्या विषयावर केंद्रित आहे. यामध्ये स्थलांतर प्रक्रियेच्या विविध पैलूंचा समावेश आहे, ज्याचा उद्देशस्थलांतरित कामगारांना संवेदनशील करणे आणि त्यांना ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये स्थलांतरित होण्यासाठी अधिक चांगल्या प्रकारे तयार करणे हा आहे. या पुस्तिकेमध्ये पुढील विषय समाविष्ट आहेत:

- स्थलांतर करण्यासाठी देश निवडणे
- वेगवेगळे व्हिसा (रोजगार, शिक्षण, कौटुंबिक पुनर्मिलन) समजून घेणे आणि व्हिसा कसे मिळवायचे, नोकऱ्या शोधणे आणि रिक्रुटर निवडणे
- तस्करी आणि स्मगलिंग संबंधी जोखीम आणि धोके समजून घेणे
- ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहणे आणि आर्थिक व्यवस्थापन
- भारतात परतण्याचा आणि पुन्हा स्थायिक होण्याचा विचार करणे.

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये शिक्षणासाठी जाणाऱ्या व्यक्तींकरिता ही माहिती उपयुक्त ठरू शकते. या प्रोजेक्टच्या अंतर्गत विद्यार्थ्यांसाठी विशिष्ट माहिती देखील देण्यात आली आहे - ती माहिती खालील[1] लिंकवर मिळू शकते. तुम्ही कोणत्याही ईयू (EU) सदस्य राष्ट्रात जात असलात तरी, हा दस्तऐवज तुम्हाला स्थलांतर करण्याचा निर्णय घेतल्यापासून ते प्रस्थानापर्यंत आणि त्यानंतरही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये स्थलांतराबद्दल माहिती देण्यात मदत करेल.

टीप

हा दस्तऐवज डिसेंबर 2025 मध्ये तयार करण्यात आला आहे. वाचकांना संबंधित ईयू (EU)/भारतीय/ईयू (EU) सदस्य राष्ट्रांच्या वेबसाइट्स/एजन्सीज आणि इतर संबंधित स्रोतांमधून सर्वात अद्ययावत असलेली माहिती मिळवण्यासाठी प्रोत्साहित केले जाते.

1. विद्यार्थ्यांसाठी चेकलिस्ट पुढील लिंकवर मिळू शकते - https://www.icmpd.org/file/download/47936/file/Checklist%2520for%2520Students%2520- %2520Prepare%2520your%2520Study%2520in%2520Europe.pdf

आभार

ईयू (EU) च्या निधीतून युरोपियन युनियन-भारत सहकार्य आणि स्थलांतर आणि गतिशीलता संवाद (टप्पा II) प्रकल्पाचा एक भाग म्हणून, हे प्रकाशन मूळ दस्तऐवजाची अद्ययावत आवृत्ती दर्शवते आणि आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना (आयएलओ (ILO)), आंतरराष्ट्रीय स्थलांतर धोरण विकास केंद्र (आयसीएमपीडी (ICMPD)) आणि भारतीय जागतिक व्यवहार परिषद (आयसीडब्ल्यूए (ICWA)) यांच्या मार्गदर्शनाखाली आणि माहितीसह तयार केले आहे.

स्थलांतर आणि गतिशीलतेवर युरोपियन युनियन (EU)-भारत सहकार्य आणि संवाद (पहिला टप्पा) या प्रोजेक्टमधील सर्व भागीदार संस्थांच्या टीम्सकडून मिळालेल्या मौल्यवान संयुक्त सूचनांचे तसेच मॅनफ्रेड बर्गमन (सल्लागार – पहिली आवृत्ती) आणि रुहिका रामलिंगम (सल्लागार – दुसरी आवृत्ती) यांच्या योगदानाचे आम्ही मनःपूर्वक आभार मानतो.

या प्रकाशनाच्या मागील आवृत्तीच्या विकासामध्ये मौल्यवान माहिती आणि अभिप्राय देणाऱ्या भागधारकांचे आम्ही आभार मानतो, ज्यामुळे या अद्ययावतीकरणाचा मजबूत पाया रचला गेला. त्यांनी आधी दिलेल्या माहितीने मूळ माहिती संग्रहाला आकार देण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावली आणि ते आमच्या चालू कामाबाबत माहिती देत आहेत.

01

▶ युरोपचा परिचय

प्राचीन काळापासून चालत आलेली संस्कृती असलेला युरोप हा पाश्चात्य संस्कृतीचे मूळ आहे. पंधराव्या शतकापासून, युरोपीय देशांनी जागतिक घडामोडींमध्ये महत्त्वाची भूमिका बजावली असून जगाच्या विविध भागांमध्ये त्यांचा प्रभाव पसरवला आहे. युरोप हे स्थलांतराचे एक प्रमुख ठिकाण आहे आणि जीवनमान, सुरक्षा, मानवी हक्क, आरोग्यसेवा, सामाजिक संरक्षण आणि हवामान बदल यासारख्या विविध कारणांमुळे लोकांना तिथे राहण्याची इच्छा असते.

युरोप हा जगातील दुसऱ्या क्रमांकाचा सर्वात लहान खंड आहे, परंतु त्याची लोकसंख्या जगात तिसऱ्या क्रमांकावर आहे. त्यामध्ये **44 देश** आहेत.

युरोपियन युनियनचा (ईयू (EU)) नकाशा

ऑस्ट्रिया
बेल्जियम
चेक प्रजासत्ताक
डेन्मार्क
एस्टोनिया
फिनलंड
फ्रान्स
जर्मनी
ग्रीस
हंगेरी
आइसलँड
इटली
लाटविया
लिक्टेनस्टाईन
लिथुआनिया
लक्झेंबर्ग
माल्टा
नेदरलँड्स
नॉर्वे
पोलंड
पोर्तुगाल
स्लोवाकिया
स्लोव्हेनिया
स्पेन
स्वीडन
स्वित्झर्लंड

स्रोत: https://european-union.europa.eu/easy-read_en

1.1 युरोपियन युनियन, शेंगेन क्षेत्र आणि युरोझोन

दुसऱ्या महायुद्धानंतर, युद्धाची शक्यता टाळण्यासाठी, युरोपमधील काही देश अधिक आर्थिक सहकार्य वाढवण्यासाठी एकत्र आले. काळानुरूप, हा समुदाय ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये विकसित झाला असून तो युरोपमधल्या 27 देशांमधील आर्थिक आणि राजकीय संघ आहे. यापैकी 25 सदस्य राष्ट्रे (एमएस (MS)) शेंगेन क्षेत्राचा भाग आहेत, ज्याची सविस्तर माहिती पुढील भागात दिली आहे.

अधिकृतपणे युरो क्षेत्र म्हणून ओळखले जाणारे युरोझोन हे 20 ईयू (EU) एमएस (MS) सदस्यांचा संघ असून त्यांनी युरो हे त्यांचे प्राथमिक चलन म्हणून स्वीकारले आहे. या झोनमध्ये वस्तू व सेवांच्या विक्री आणि खरेदीसाठी इतर कोणतेही चलन वैध नाही किंवा वापरले जात नाही.

1.2 शेंगेन क्षेत्रामध्ये प्रवास करणे

शेंगेन क्षेत्र हा युरोपमधील अंतर्गत सीमा नसलेला एक प्रदेश आहे आणि शेंगेन व्हिसामुळे तुम्हाला 29 शेंगेन देशांमध्ये विनामूल्य प्रवेश आणि प्रवास करण्याची परवानगी मिळते. हे देश ऑस्ट्रिया, बेल्जियम, बल्गेरिया, क्रोएशिया, चेक प्रजासत्ताक, डेन्मार्क, एस्टोनिया, फिनलंड, फ्रान्स, जर्मनी, ग्रीस, हंगेरी, आइसलँड, इटली, लाटविया, लिक्टेनस्टाइन, लिथुआनिया, लक्झेंबर्ग, माल्टा, नेदरलँड्स, नॉर्वे, पोलंड, पोर्तुगाल, रोमानिया, स्लोवाकिया, स्लोव्हेनिया, स्पेन, स्वीडन आणि स्वित्झर्लंड आहेत.

टीप

कृपया सर्व ईयू (EU) सदस्य देशांची[2] माहिती देणाऱ्या ईयू (EU) च्या अधिकृत वेबसाइटला भेट द्या. देशाच्या नावावर क्लिक करून तुम्ही प्रत्येक देशाबद्दल अधिक जाणून घेऊ शकता.

शेंगेन क्षेत्राचा भाग असलेल्या 29 देशांपैकी 25 देश हे ईयू (EU) सदस्य देश आहेत आणि 4 देश युरोपियन मुक्त व्यापार संघटनेचे (ईएफटीए (EFTA)) भाग आहेत, परंतु ते ईयू (EU) सदस्य देश नाहीत: आइसलँड, नॉर्वे, स्वित्झर्लंड आणि लिक्टेनस्टाईन. याव्यतिरिक्त, युरोपमधील अँडोरा, मोनॅको, सॅन मारिनो आणि व्हॅटिकन सिटी यांसारखे काही छोटे देश शेंजेन क्षेत्रासोबत खुल्या किंवा वास्तविक सीमा राखतात.

शेंगेन झोनमध्ये सामील न झालेले दोन ईयू (EU) एमएस (MS) म्हणजे आयर्लंड आणि सायप्रस हे आहेत.

2. ईयू (EU) ची अधिकृत वेबसाइट https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles_en आहे

02

▶ ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये स्थलांतर

2.1 अपेक्षा स्पष्ट करणे

दरवर्षी अनेक लोक अनेक कारणांमुळे ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये स्थलांतर करतात ज्यामध्ये पुढील गटाच्या लोकांचा समावेश असू शकतो.

कामगार

- उच्च पात्रतेचे कर्मचारी
- कंपनीअंतर्गत स्थलांतरित कर्मचारी आयसीटी (ICTs)
- आंतरराष्ट्रीय सेवा प्रदाते
- हंगामी कामगार
- स्वयंरोजगारी कामगार
- इतर कामगार
  - ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये आधीच कायदेशीररित्या वास्तव्य करणाऱ्या स्थलांतरितांचे कुटुंबीय
  - संशोधक
  - विद्यार्थी
  - प्रशिक्षणार्थी/शिक्षार्थी
  - स्वयंसेवक

2.2 काम करण्यासाठी ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये जाणे

स्थलांतरामुळे मोठे फायदे मिळू शकतात, परंतु त्यात अनेक धोके आणि आव्हाने देखील असतात. स्थलांतराबाबत माहितीपूर्ण निर्णय

जॉब मोबिलिटी पोर्टल

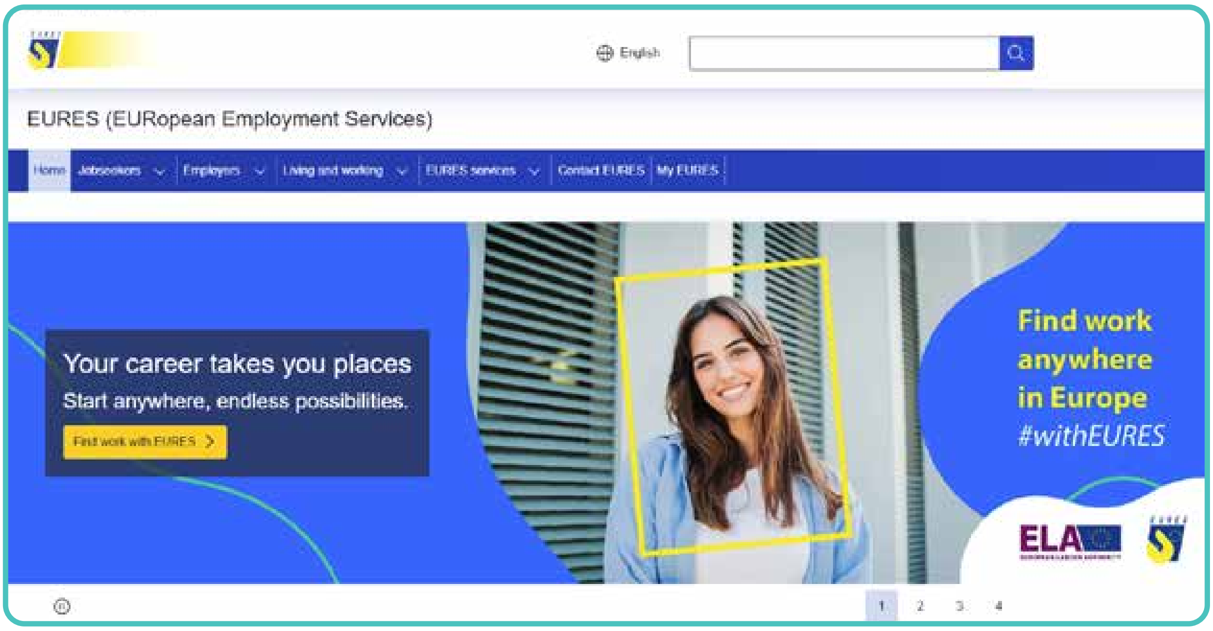

घेण्यासाठी, तुम्ही प्रक्रियेशी संबंधित विविध व्यावहारिक, कायदेशीर आणि प्रशासकीय गोष्टींची माहिती घेतली पाहिजे.

तुम्ही पात्र ठरू शकता अशा संभाव्य नोकऱ्या शोधणे

ईयू (EU) ने ईयूआरईएस (EURES) जॉब मोबिलिटी पोर्टल तयार केले आहे जे ईयू (EU) मधील नोकरीच्या संधींबद्दल माहिती देते. या वेबसाइटवर तुम्हाला स्थान, व्यवसाय आणि क्षेत्रानुसार नोकऱ्या मिळू शकतात (https://europa.eu/eures/portal/jv-se/home?lang=en). तुम्ही देश, प्रदेश आणि क्षेत्र विशिष्ट नोकऱ्यांच्या रिक्त जागा आणि कामगारांची कमतरता, अल्पकालीन आणि दीर्घकालीन दोन्ही प्रकारे शोधू शकता. यामुळे तुम्हाला तुमच्या नोकरीचा शोध मर्यादित करण्यास सहकार्य मिळू शकते.

टीप

कृपया लक्षात घ्या की, ईयूआरईएस (EURES) पोर्टलद्वारे नोकरी शोधल्याने, ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये स्थलांतर करताना ईयू (EU) बाहेरील नागरिकांना लागू होणारी कायदेशीर कर्तव्ये आणि प्रशासकीय प्रक्रियांमध्ये कोणताही बदल होत नाही. हे लक्षात ठेवणे देखील उपयुक्त आहे की, अनेक नोकऱ्या केवळ ईयू (EU) च्या नागरिकांसाठीच उपलब्ध असू शकतात.

तुमचे संभाव्य वेतन समजून घेणे

तुम्हाला मिळणाऱ्या वेतनाची एक सूचक कल्पना तुम्हाला हवी असेल. ईयू (EU) ने ही माहिती https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Wages_and_labour_costs या वेबसाइटवर उपलब्ध करून दिली आहे

गंतव्य देशातील राहणीमानाच्या खर्चाचा आढावा घेणे

वेतनासोबतच, तुम्हाला ज्या देशात जायचे आहे त्या देशातील राहणीमानाचा खर्च पाहण्याचा लाभ मिळू शकतो. ईयूआरईएस (EURES) पोर्टल ईयू (EU) एमएस (MS) मधील राहणीमान आणि कामाची परिस्थिती समजून घेण्यासाठी वापरकर्ता-अनुकूल प्लॅटफॉर्म उपलब्ध करून देते. यामध्ये निवास शोधणे, शाळा शोधणे, कर, राहणीमानाचा खर्च, आरोग्य, सामाजिक कायदे, पात्रतेची तुलना इत्यादी माहिती समाविष्ट आहे. ही माहिती https://eures.europa.eu/living-and-working/living-and-working-conditions-europe_en वर उपलब्ध आहे

ईयू (EU) एमएस (MS) मध्ये राहणीमान आणि कामाची परिस्थिती

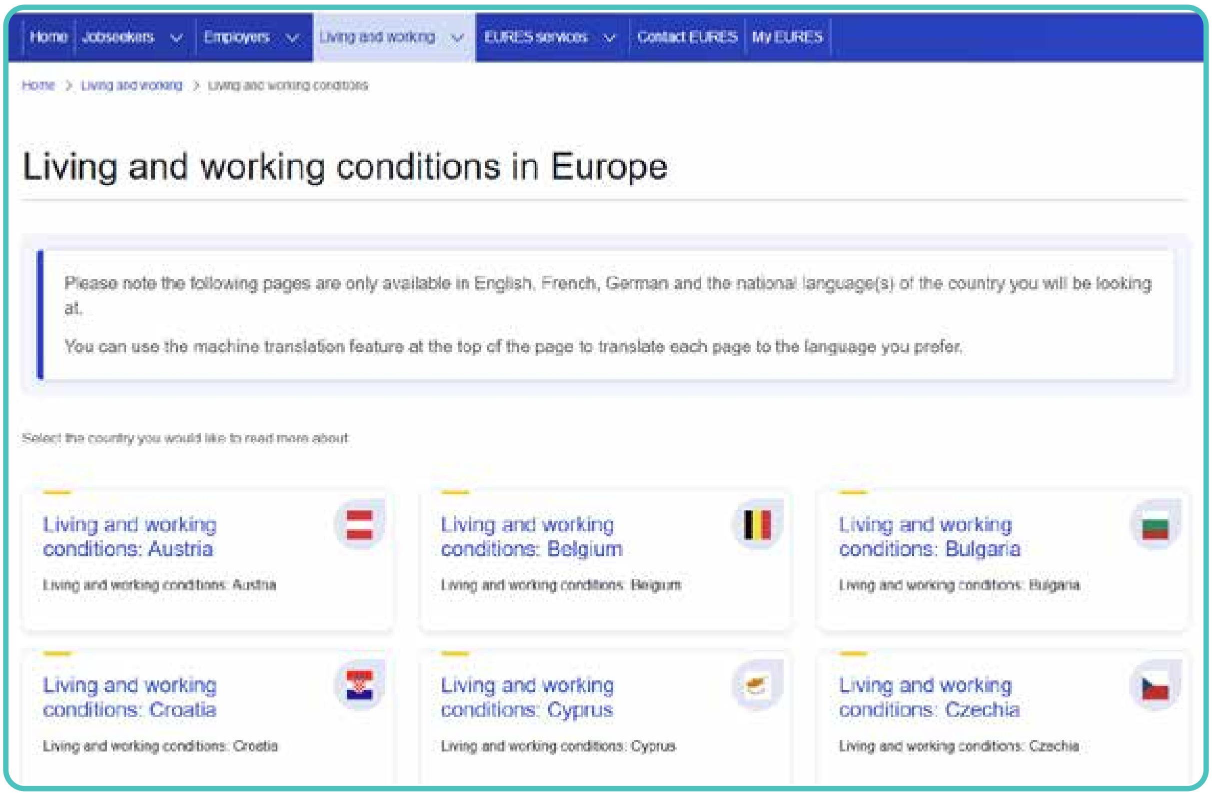

रोजगाराच्या गुणवत्तेचा आढावा घेणे

नोकरी आणि काम करण्यासाठी देश निवडताना, तुमच्यासाठी स्वारस्याचे अनेक सूचक असू शकतात. https://ec.europa.eu/eurostat/web/labour-market/information-data/quality-employment हे वेबपेज रोजगाराशी संबंधित सात क्षेत्रांचा तपशीलवार डेटा आणि विश्लेषण प्रदान करते.

जीवनाच्या गुणवत्तेचा आढावा घेणे

शिक्षण, आरोग्य, सुरक्षितता, पर्यावरण, गृहनिर्माण आणि रोजगार यावरील माहितीसह जीवनमानाचे गुणवत्तेचे सूचक https://ec.europa.eu/eurostat/web/quality-of-life/information-data येथे उपलब्ध आहेत आणि स्थलांतर करण्यासाठी देश निवडताना ते उपयुक्त ठरू शकतात.

रोजगाराच्या गुणवत्तेचे निर्देशक

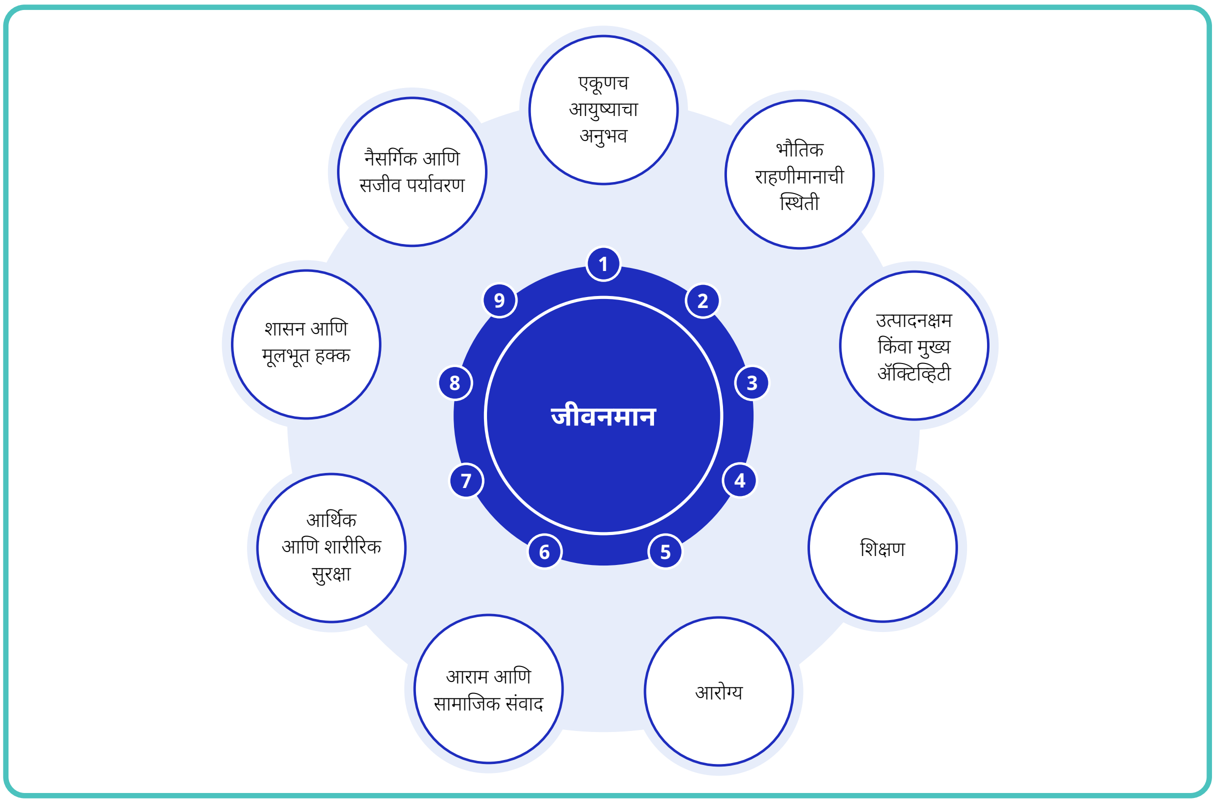

जीवनमानाच्या गुणवत्तेचे निर्देशक

▶ **टीप**

तुमच्या मनातील सर्व शंका दूर करण्यासाठी आणि शक्य तितकी माहिती मिळवण्यासाठी स्वतःला प्रोत्साहित करा, जेणेकरून तुम्ही माहितीपूर्ण निर्णय घेऊ शकाल आणि एका सभ्य व समाधानकारक जीवनासाठी चांगल्या प्रकारे नियोजन करू शकाल.

2.3 व्यावसायिक बाबी

1. तुम्हाला ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये का काम करायचे आहे? तुम्ही परदेशी वातावरणात काम करण्यास तयार आहात का?
2. भारतात तुमच्याकडे कोणते पर्याय आहेत? तुम्ही देशाच्या इतर भागात नोकरीच्या संधी शोधल्या आहेत का?
3. परदेशात काम करण्याचे फायदे आणि धोके काय आहेत?
4. तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये नोकरीसाठी पात्र आहात का? तुमची भारतीय पात्रता आणि कामाचा अनुभव ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये मान्य केला जाईल का?

व्यावसायिक बाबी

- **होणारे बदल कोणते?**
- **फायदे आणि जोखीम?**
- **ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये मान्यताप्राप्त पात्रता?**
- **भारतातील पर्याय?**
- **आर्थिक उद्दिष्टे?**
- **व्हिसाचे पर्याय?**
- **तुमच्याकडे पर्यायी योजना आहे का?**
- **ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये काम का करावे?**
- **स्थलांतराचा खर्च परवडेल का?**

5. तुम्हाला आवश्यक दस्तऐवज मिळू शकतात का आणि स्थलांतराचा खर्च परवडेल का? लक्षात घ्या की, या खर्चांमध्ये व्हिसाचा खर्च, भरती करणाऱ्यांचा खर्च, वैद्यकीय मंजुरी आणि तुमच्या पात्रतेच्या मूल्यांकन आणि मान्यतेशी संबंधित खर्च यांचा समावेश असू शकतो.

6. तुमची आर्थिक उद्दिष्टे कोणती आहेत आणि ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये काम केल्याने ती पूर्ण होतील का?

7. तुमचे व्हिसाचे पर्याय काय आहेत?

8. तुमचा नियोक्ता तुम्हाला नवीन देशामध्ये राहण्यासाठी जीवन पद्धतीमध्ये कराव्या लागणाऱ्या बदलांसाठी योग्य ती मदत करेल का, ज्यामध्ये स्थलांतराचा खर्च आणि तात्पुरता हाउसिंग भत्ता यांचा समावेश आहे?

9. तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये किती काळ राहण्याचा विचार करत आहात? गोष्टी व्यवस्थित न झाल्यास, तुमच्याकडे काही बॅकअप प्लॅन आहे का?

2.4 स्थलांतर करण्यासाठी देश निवडणे

स्थलांतरासाठी देश निवडताना तुम्ही विचारात घेऊ शकता अशा काही प्राथमिक घटकांपैकी खुल्या आणि आवश्यकतेनुसार बदलणाऱ्या कामगार बाजारपेठा, आरोग्य सेवा प्रणाली, शिक्षण प्रणाली आणि स्थलांतरासाठी खुले धोरण हे आहेत. यासाठी आणखी एक मार्ग म्हणजे तुमच्या विशिष्ट कौशल्यांना सर्वाधिक मागणी कुठे आहे हे शोधणे आणि नंतर स्थलांतर व वर्क व्हिसा मिळवण्याच्या प्रक्रियेबाबत तुम्ही अधिक माहिती मिळवणे.

हे तपशील अधिक चांगल्या प्रकारे समजून घेण्यासाठी, त्या देशामधील गोष्टींबाबत माहिती मिळवणे उपयुक्त ठरेल. युरोपमध्ये तुम्ही कोणाला वैयक्तिकरित्या ओळखता का? ते तुम्हाला पुढीलपैकी कोणतीही माहिती शोधण्यात मदत करू शकतील का?

तुम्ही ज्या देशाचा विचार करत आहात, त्या देशात राहणाऱ्या एखाद्या व्यक्तीशी तुमचा संपर्क असल्यास, त्यांना विचारण्यासाठीचे प्रश्न:

1. एकूणच देश कसा आहे? काम करण्याची आणि राहण्याची परिस्थिती कशी आहे? करिअरच्या वृद्धीसाठी आणि कुटुंबासाठी संधी आहेत का?

2. स्थानिक जॉब मार्केटमध्ये तुमच्याकडे असलेल्या कौशल्याची सध्याची मागणी किती आहे?

3. तुम्हाला नोकरी मिळाली असल्यास, तुम्ही तुमच्या नवीन कामाच्या ठिकाणी सहकाऱ्यांशी संपर्क साधू शकता का? त्या देशात डायस्पोरा ग्रुप आहे का किंवा त्या देशातून भारतात परत आलेले स्थलांतरित आहेत का? त्यांच्या स्थलांतराच्या अनुभवातील परिस्थितीबद्दल त्यांचे मत काय आहे? तुम्ही कोणाशी संपर्क साधू शकता?

4. त्या देशामध्ये कोणत्या भाषा बोलल्या जातात? अधिकृत व्यावसायिक भाषा कोणत्या आहेत? तुम्हाला आगमनानंतर स्थानिक भाषा येत नसल्यास, तुम्ही तिथे गोष्टी हाताळू शकता का? भाषा शिकवणीचा खर्च किती येईल?

5. घर मिळवणे किती अवघड किंवा सोपे आहे? सुरुवातीला तुम्ही कुठे राहाल?

6. तुम्ही तुमच्या कुटुंबाला / तुमच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तींना सोबत आणू शकता का?

7. तुम्ही सामाजिक सुरक्षा, विमा आणि पेन्शनसाठी कसे पात्र ठराल?

8. त्या देशात पोहोचल्यावर तुम्हाला मदत करू शकतील असे तुमचे काही मित्रमैत्रिणी किंवा ओळखीच्या व्यक्ती आहेत का?

9. तुम्ही काही काळानंतर भारतात परतायचे ठरवल्यास, परतल्यावर तुमच्याकडे कोणते पर्याय असतील?

युरोपियन फाउंडेशन फॉर द इम्प्रूव्हमेंट ऑफ लिव्हिंग अँड वर्किंग कंडीशन्स (युरोफाउंड) ईयू (EU) मधील जीवनाच्या गुणवत्तेशी, आणि विशेषतः कामाच्या जीवनाशी संबंधित विविध सामाजिक आणि कार्य-संबंधित विषयांवर संशोधन, डेटा आणि विश्लेषण प्रदान करते. हा डेटा सर्व ईयू (EU) एमएस (MS) देशांसाठी उपलब्ध आहे आणि खालील वेबसाइटवर आढळू शकतो: https://www.eurofound.europa.eu/

युरोफाउंड वेबसाइट

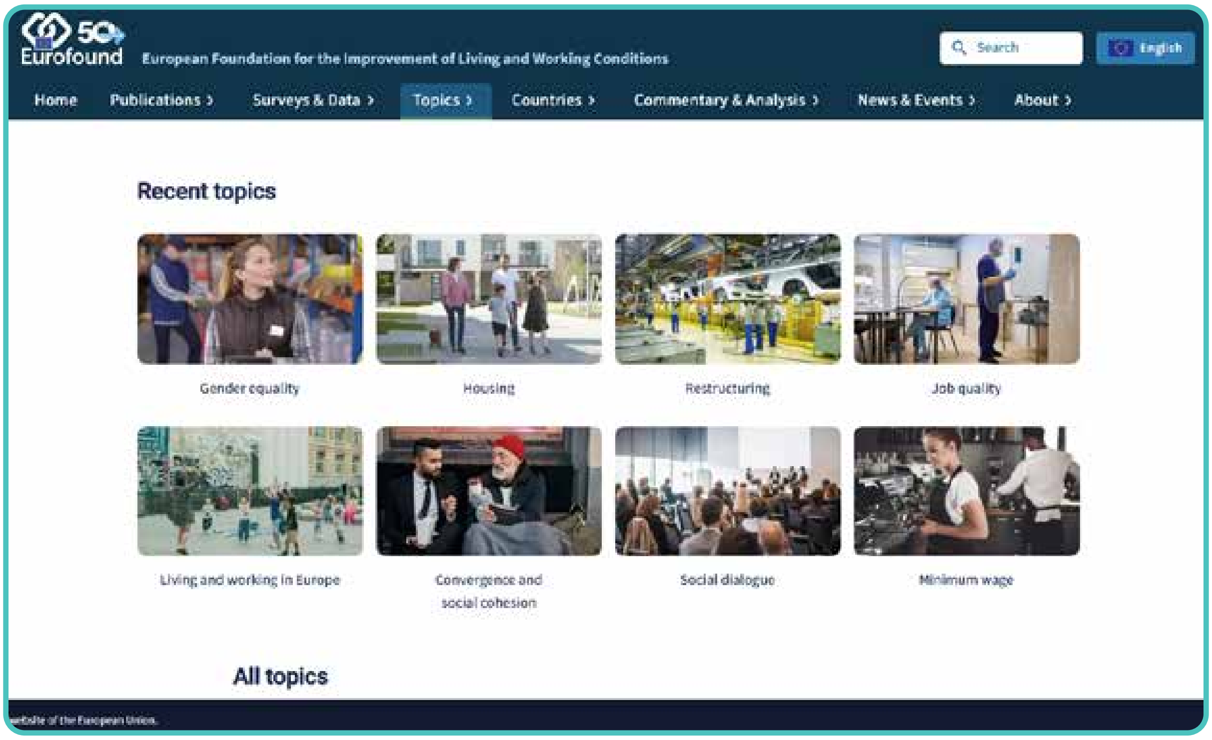

2.5 सामाजिक आणि राहणीमानाच्या बाबी

नवीन ठिकाणी नवीन जीवन अनुभव आणि अनपेक्षित मैत्री होऊ शकतात. तथापि, हा अनुभव एकाकी देखील असू शकतो.

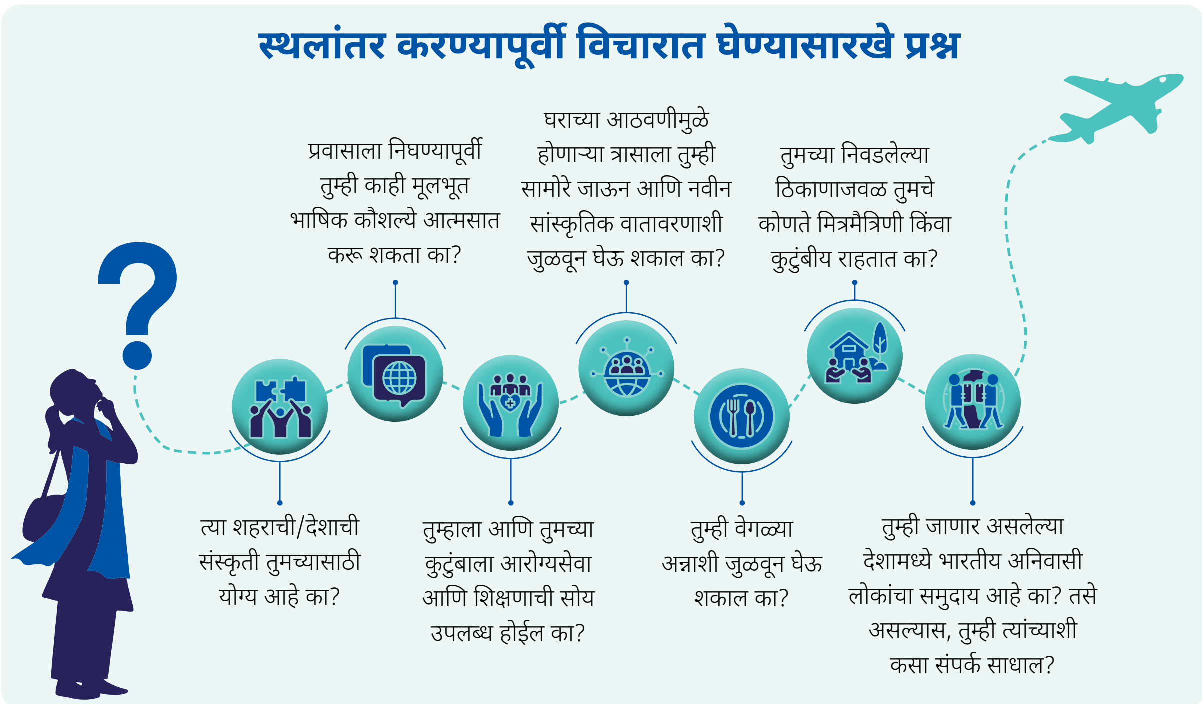

2.6 मानसिक सामाजिक बाबी

1. तुम्ही कोणत्या गोष्टींना आणि कोणाला मागे सोडत आहात?
2. भारतात राहणाऱ्या तुमच्या कुटुंबातील सदस्यांप्रति असलेल्या तुमच्या जबाबदारीचे काय?
3. परदेशात जाण्याचा तुमच्या जोडीदारावर, मुलांवर, पालकांवर, भावंडांवर आणि विस्तारित कुटुंबावर कसा परिणाम होईल?
4. मायदेशी परत येताना तुमच्याकडे कोणत्या गोष्टी असणे आवश्यक आहे?
5. तुम्हाला तुमच्या कुटुंबासाठी घरी पैसे पाठवावे लागतात का? होय असल्यास, तुमच्याकडे जे काही शिल्लक आहे त्यात आरामात राहण्यासाठी तुम्हाला पुरेसे पैसे मिळतील का?

2.7 कुटुंबात सामील होणे

तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये एखाद्या कुटुंबातील सदस्य म्हणून सामील होत असल्यास, पुढील गोष्टी लक्षात ठेवा.

1. कुटुंबातील सदस्य म्हणून ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये प्रवेशासाठी पात्रता निकषाबाबत तुम्हाला माहीत आहे का?
2. तुम्हाला एखाद्या एमएस (MS) च्या नागरिक/रहिवाशाकडून ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये आमंत्रित केले जात असल्यास, तुम्हाला त्यांच्या हेतूबद्दल खात्री आहे का? तुम्ही त्या व्यक्तीला किती काळापासून ओळखता?

तुमचा प्रवेश त्यांच्यावर अवलंबून असेल, त्यामुळे त्यांची कागदपत्रे वैध असणे आवश्यक आहे आणि तुम्हाला देशात आमंत्रित करण्यासाठी त्यांनी सर्व निकष पूर्ण केलेले असले पाहिजेत.

केस स्टडी – 1

रमिश आणि सारा दोघेही आयटी (IT) व्यावसायिक आहेत. अनेक वर्षे ईयू (EU) मधील नोकरीच्या संधी शोधल्यानंतर, रमिशला अखेरीस ईयू (EU) च्या दोन वेगवेगळ्या सदस्य राष्ट्रांकडून दोन समान चांगल्या नोकरीच्या संधी मिळाल्या. रमिश डिजिटल फॉरेन्सिक्सच्या अत्यंत विशेष क्षेत्रात काम करतो आणि तेथील कामामुळे मिळणाऱ्या अनुभवांसाठी व संधींसाठी तो ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये जाण्यास उत्सुक आहे.

रमिश व साराला दोन वर्षांची मुलगी आहे आणि कुटुंब म्हणून, त्यांना स्पष्ट आहे की या स्थलांतरामुळे साराच्या करिअरला नुकसान पोहोचू नये. भारतामध्ये त्यांना रमिश आणि साराच्या पालकांचा पाठिंबा आहे, जे त्यांना त्यांचे करिअर पुढे नेण्यासाठी आळीपाळीने मुलांची काळजी घेण्यास मदत करतात. ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहत असताना हे शक्य होणार नाही. पुढील प्रश्नसंचामुळे रमिश आणि सारा यांना त्यांच्या कुटुंबासाठी सर्वोत्तम निवड करण्यास मदत झाली.

Q. साराला कोणत्या देशात सहजपणे नोकरी मिळू शकेल?

A. मी नोकरीच्या संधी तपासल्या आणि त्या संधी कौटुंबिक व्हिसा असलेल्या गैर-ईयू (EU) नागरिकांसाठी उपलब्ध आहेत की नाही हे पाहण्यासाठी नियोक्त्यांशी संपर्क साधला.

A. जॉब मार्केटबाबत कुटुंबीयांना आणि मित्रमैत्रिणींना प्रश्न विचारले.

A. माझ्या नियोक्त्याला विचारले की जोडीदारांसाठी नोकऱ्यांसंबंधी माहिती देऊन ते मला मदत करू शकतात का.

Q. ते त्यांच्या मुलीची काळजी कशी घेणार?

A. देशात उपलब्ध असलेल्या बाल साहाय्य प्रणालींची तपासणी केली.

A. असे साहाय्य कामाच्या किती जवळ उपलब्ध होईल, हे पाहिले.

A. त्यांना त्यांच्या मुलीसाठी सर्वोत्तम बालसंगोपन हवे असल्याने, त्यांच्यासाठी ते किती परवडणारे असेल हे जाणून घेण्यासाठी त्यांनी त्या देशांमधील राहणीमानाच्या खर्चाचा आढावा घेतला.

A. घरातून किंवा पार्टटाइम काम करण्याच्या शक्यतेबद्दल नियोक्त्यांशी चौकशी केली.

पुढे चालू...

...पुढे चालू

Q. त्यांना घर कसे मिळेल आणि ते नवीन जागी किती सहजपणे जुळवून घेऊ शकतील आणि सामाजिक जीवन जगू शकतील?

A. त्यांनी देशातील घरे, आरोग्यसेवा आणि रोजगाराच्या परिस्थितीचे मूल्यांकन करण्यासाठी 'जीवनमानाची गुणवत्ता' या टूलचा वापर केला (https://ec.europa.eu/eurostat/web/quality-of-life/information-data#What's%20been%20achieved%20so%20far?)[3]

A. त्या देशातील जीवनमानाबद्दल थेट माहिती मिळवण्यासाठी त्यांनी मित्रमैत्रिणी आणि परिचितांशी संपर्क साधला

A. ते अशा भागात राहू शकतात जिथे परिसरातील, आठवड्याचा स्थानिक बाजार आणि मुलांचे मनोरंजन क्षेत्र असेल, जिथे ते स्थानिक लोकांना भेटू शकतील असे त्यांना समजले.

2.8 ईयू (EU) मधील भारतीय

जगभरातील प्रत्येक देशातून लोक ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहण्यासाठी येतात आणि भारतीयही त्याला अपवाद नाहीत. संपूर्ण ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये, भारतीय लोक शेतीकाम आणि व्यापार क्षेत्रापासून ते माहिती तंत्रज्ञान आणि दूरसंचार क्षेत्रापर्यंत अनेक क्षेत्रांमध्ये कार्यरत आहेत.

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहणाऱ्या आणि काम करणाऱ्या भारतीयांची एकूण संख्या दरवर्षी वाढत आहे. 2024 मध्ये, ईयू (EU) च्या अहवालामध्ये, 1,92,445 भारतीयांना प्रथम परमिट जारी करण्यात आले (किंवा जारी केलेल्या एकूण पहिल्या परमिटपैकी 5.5 टक्के)[4].

कामासाठी ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये येणाऱ्यांसोबतच, तिथे जाणाऱ्या अनेक भारतीय विद्यार्थ्यांना कधीकधी पार्टटाइम काम करण्याची परवानगी मिळते, ज्यामुळे ते आंतरराष्ट्रीय वातावरणात आपले करिअर घडवू शकतात.

ईयू (EU) देशामध्ये भारतीय स्थलांतरितांची वाढती संख्या यामुळे ईयू (EU) देशामध्ये अनेक सांस्कृतिक आणि व्यावसायिक संधींना चालना मिळाली आहे, जिथे भारतीय अन्न, संस्कृती आणि भागीदारी हे मुख्य प्रवाहातील संस्कृतीचा अधिकाधिक भाग बनत आहेत. तुम्हाला योग केंद्रे, भारतीय रेस्टॉरंट्स, संगीत आणि भारतीय चित्रपट या गोष्टी युरोपीय जीवनाचा भाग बनलेले दिसतील. सारणी 1 मध्ये ईयू (EU) च्या विविध देशांमध्ये किती भारतीय राहतात हे दाखवले आहे.

सारणी 1: ईयू (EU) मधील भारतीयांची एकूण संख्या

अनुक्रमांक	ईयू (EU) चे देश	एकूण लोकसंख्या ईयू (EU) एमएस (MS)	देशातील परदेशी स्थलांतरित	ईयू (EU) सदस्य राष्ट्रांमधील परदेशस्थ भारतीयांची (एनआरआय (NRI) आणि ओसीआय (OCI)) लोकसंख्या (संख्या)
1	ऑस्ट्रिया	91,58,750	17,84,900	32500
2	बेल्जियम	1,18,17,096	16,33,800	28,834
3	बल्गेरिया	64,45,481	1,19,100	803
4	क्रोएशिया	38,61,967	1,15,200	12011

3. ईयू (EU) एमएस (MS) च्या राहणीमान आणि कामाच्या परिस्थितीशी संबंधित राष्ट्रीय पोर्टल्सची माहिती https://eures.europa.eu/living-and-working/living-and-working-conditions-europe_en येथे मिळू शकते

4. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Residence_permits_-_statistics_on_first_permits_issued_during_the_year#First_residence_permits_by_citizenship_and_by_destination_in_the_EU

अनुक्रमांक	ईयू (EU) चे देश	एकूण लोकसंख्या ईयू (EU) एमएस (MS)	देशातील परदेशी स्थलांतरित	ईयू (EU) सदस्य राष्ट्रांमधील परदेशस्थ भारतीयांची (एनआरआय (NRI) आणि ओसीआय (OCI)) लोकसंख्या (संख्या)
5	सायप्रस	9,66,365	2,32,000	14979
6	चेकिया	1,09,00,555	9,45,600	9498
7	डेन्मार्क	59,61,249	6,49,900	20647
8	एस्टोनिया	13,74,687	2,46,500	2328
9	फिनलंड	56,03,851	3,71,300	21359
10	फ्रान्स	68467362	60,28,500	119000
11	जर्मनी	8,34,56,045	1,21,09,000	260864
12	ग्रीस	1,04,00,720	7,43,800	35000
13	हंगेरी	95,84,627	2,50,700	8734
14	आयर्लंड	53,51,681	8,18,600	61386
15	इटली	58971230	52,53,700	206503
16	लाटविया	1875316	2,58,000	3000
17	लिथुआनिया	2885891	1,36,000	4570
18	लक्झेंबर्ग	672050	3,17,500	5321
19	माल्टा	563443	1,58,400	18250
20	नेदरलँड्स	17942942	15,23,900	228787
21	पोलंड	36620970	4,30,200	24200
22	पोर्तुगाल	10639726	10,45,400	103682
23	रोमानिया	19067576	2,31,400	6027
24	स्लोवाकिया	5424687	63,000	3000
25	स्लोव्हेनिया	2123949	2,03,300	908
26	स्पेन	48619695	65,02,300	67592
27	स्वीडन	10551707	8,34,300	60000

स्रोत: https://www.mea.gov.in/population-of-overseas-indians.htm

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=EU_population_diversity_by_citizenship_and_country_of_birth#:~:text=:%20Eurostat%20(migr_pop4ctb)-,29.0%20million%20non%2DEU%20citizens%20living%20in%20the%20EU%20on,%25)%20and%20Cyprus%20(24.0%25).

03

व्हिसासाठी अर्ज करणे आणि प्राप्त करणे

तुम्ही स्थलांतर करण्याचे फायदे आणि तोटे विचारात घेतले असतील आणि तुम्हाला ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये जायचेच आहे याची खात्री असल्यास, कायदेशीर स्थलांतरासाठी उपलब्ध असलेल्या विविध संधी तुम्ही समजून घेतल्या पाहिजेत.

एक भारतीय नागरिक म्हणून, तुम्ही गैर-ईयू (EU) नागरिक या श्रेणीमध्ये समाविष्ट असाल आणि तुमच्या व्हिसाचा प्रकार हा देशातील तुमचे हक्क निश्चित करेल.

3.1 व्हिसासाठी अर्ज करण्याबद्दल

ईयू (EU) एमएस (MS) स्थलांतर करण्यासाठी, तुम्हाला व्हिसासाठी अर्ज करावा लागेल, व्हिसाच्या सर्व अटी पूर्ण कराव्या लागतील आणि तो मिळवण्याच्या कार्यपद्धतीचे पालन करावे लागेल. व्हिसासाठी अर्ज करताना, तुम्हाला प्रथम तुम्ही कोणत्या उद्देशासाठी जात आहात हे निश्चित करावे लागेल. हे तुम्हाला तुमचा व्हिसाचा प्रकार निश्चित करण्यास मदत करेल.

तुम्ही कोणत्या प्रकारात येतात हे समजून घेण्यासाठी आणि त्याचे मूल्यांकन करण्यासाठी, युरोपियन आयोगाच्या वेबसाइटला[5] भेट द्या, जिथे तुम्हाला डेन्मार्क[6] आणि आयर्लंड[7] वगळून, 27 पैकी 25 ईयू (EU) देशांनी प्रदान केलेल्या विविध प्रकारच्या व्हिसांबद्दल सविस्तर माहिती मिळू शकेल. डेन्मार्क आणि आयर्लंडबद्दल अधिक माहितीसाठी, कृपया त्यांच्या संबंधित देशांच्या व्हिसा वेबसाइट्स पहा.

टीप

ऑक्टोबरपासून, ईयू (EU) ने प्रवेश/निर्गमन प्रणाली ईईएस (EES) सुरू केली आहे, जी एक नवीन सीमा व्यवस्थापन प्रणाली असून युरोपियन युनियन (EU) नसलेल्या नागरिकांना ते प्रत्येक वेळी 29 युरोपियन देशांच्या[8] बाह्य सीमा ओलांडतात तेव्हा शेंगेन क्षेत्रात अल्पकालीन प्रवासासाठी (180 दिवसांच्या कालावधीत 90 दिवसांपर्यंत) नोंदणीकृत करता येते. प्रवेश/निर्गमन प्रणाली ईईएस (EES) चा उद्देश सीमा व्यवस्थापन मजबूत करणे, शेंगेन नियमांचे पालन सुधारणे आणि एकूण प्रणाली कार्यक्षमता वाढवणे आहे. अधिक माहितीसाठी, कृपया पहा: https://travel-europe.europa.eu/ees

ईयू (EU) इमिग्रेशन पोर्टलची वेबसाइट

तुम्हाला या वेबसाइटवर उच्च कुशल कामगार, व्यावसायिक आणि विद्यार्थी, स्वयंसेवक आणि प्रशिक्षणार्थी यांसारख्या स्थलांतरित

5. कायदेशीर स्थलांतर संधींबद्दल तपशीलवार माहिती https://ec.europa.eu/immigration/general-information/what-category-do-i-fit_en येथे उपलब्ध आहे.
6. https://um.dk/en/travel-and-residence/how-to-apply-for-a-residence-permit/
7. https://www.dfa.ie/irish-embassy/india/visas/applying-for-irish-visa/#EmploymentVisas
8. ऑस्ट्रिया, बेल्जियम, बल्गेरिया, क्रोएशिया, चेक गणराज्य, डेन्मार्क, एस्टोनिया, फिनलंड, फ्रान्स, जर्मनी, ग्रीस, हंगेरी, आइसलँड, इटली, लाटविया, लिकटेंस्टाईन, लिथुआनिया, लक्झेंबर्ग, माल्टा, नेदरलँड्स, नॉर्वे, पोलंड, पोर्तुगाल, रोमानिया, स्लोवाकिया, स्लोव्हेनिया, स्पेन, स्वीडन आणि स्वित्झर्लंड.

श्रेणींची माहिती देखील मिळेल. तुम्ही कोणत्या प्रकारामध्ये येता आणि तुम्हाला कोणत्या एमएस (MS) मध्ये स्थलांतर करायचे आहे हे तुम्हाला माहीत असल्यास, ही वेबसाइट एक संवादात्मक नकाशा प्रदान करते, जो तुम्हाला संबंधित माहिती सहजपणे शोधण्यात मदत करेल[9].

3.2 ईयू (EU) मधील व्हिसाचे प्रकार

एक, दोन किंवा अनेक प्रवेशांसाठी व्हिसा जारी केला जाऊ शकतो.

शेंगेन वर्क व्हिसा नावाची कोणतीही गोष्ट अस्तित्वात नाही. शेंगेन देशात काम करणाऱ्या किंवा दीर्घकाळ वास्तव्य करणाऱ्या व्यक्तींना निवासी परवाना किंवा डी प्रकारचा राष्ट्रीय व्हिसा दिला जातो.

सामान्य पूर्वअटी

व्हिसा अर्जासाठी कागदपत्रे तयार करताना सर्व स्थलांतरितांनी लक्षात ठेवण्यासारख्या काही गोष्टी येथे दिल्या आहेत. या संदर्भामध्ये भारतातील शेंगेन व्हिसा अर्जदारांसाठीची माहिती पत्रिका उपयुक्त ठरू शकते, आणि तुम्ही ती या लिंकवर पाहू शकता: https://visa.vfsglobal.com/ind/en/deu/common-information

टीप

18 एप्रिल 2024 रोजी, युरोपियन कमिशनने भारतात अल्पकालीन शेंगेन व्हिसासाठी अर्ज करणाऱ्या भारतीय नागरिकांसाठी एक नवीन व्हिसा "कॅस्केड" व्यवस्था स्वीकारली. या नियमानुसार, पासपोर्ट वैधतेच्या अधीन राहून, प्रवास इतिहास असलेल्या प्रवाशांसाठी दीर्घकालीन, मल्टी-एंट्री व्हिसाची सुविधा उपलब्ध आहे. या फ्रेमवर्क अंतर्गत, अर्जदारांना मागील तीन वर्षांत कायदेशीररित्या दोन व्हिसा वापरल्यानंतर दोन वर्षांचा मल्टि-एंट्री व्हिसा दिला जाऊ शकतो, त्यानंतर पासपोर्ट वैधतेनुसार पाच वर्षांचा व्हिसा दिला जाऊ शकतो. अधिक माहितीसाठी, कृपया पहा https://www.eeas.europa.eu/delegations/india/european-union-adopts-more-favourable-schengen-visa-rules-indians_en?s=167

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये व्हिसाचे प्रकार

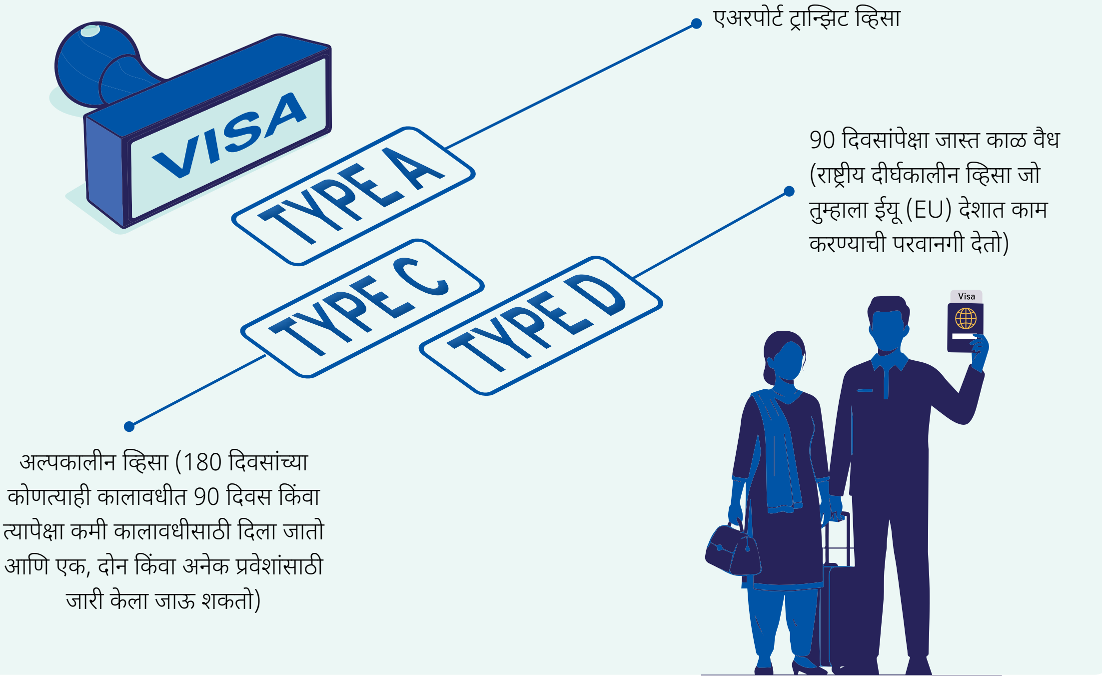

9. हा संवादात्मक नकाशा https://ec.europa.eu/immigration/node_en येथे उपलब्ध आहे.

तथापि, तुम्ही स्वतःला विचारलेच पाहिजे असे काही मूलभूत प्रश्न खालीलप्रमाणे आहेत:

- तुमच्याकडे असा पासपोर्ट आहे का, जो शेंगेन देशांमधून परत येण्याच्या तारखेनंतर किमान तीन महिन्यांसाठी वैध असेल, ज्यामध्ये किमान दोन रिक्त पाने असतील आणि जो मागील 10 वर्षांच्या आत जारी केलेला असेल?
- तुमच्याकडे योग्य पासपोर्ट फॉरमॅटमधील फोटोग्राफ्स आहेत का?
- व्हिसा मिळवण्यासाठी आवश्यक असलेल्या आर्थिक साधनांचा पुरावा तुमच्याकडे आहे का?
- तुमच्याकडे किमान 30,000 युरोंच्या कव्हरचा वैद्यकीय विमा आहे का?

तुम्ही कामावर जात असल्यास, स्वतःला पुढील प्रश्न विचारा:

- शेंगेन व्हिसासाठी अर्ज करण्यासाठी तुमच्याकडे कामाचा करार किंवा प्रायोजक आहे का?
- तुमच्या आगमनानंतर किमान तीन महिने त्या देशात राहण्यासाठी तुमच्याकडे पुरेसे पैसे आहेत का?
- तुमच्याकडे ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये वैध असलेली आरोग्य विमा पॉलिसी आहे का?

3.3 व्यावसायिक कौशल्ये आणि भाषेच्या आवश्यकता

तुम्ही भारतात शिक्षण घेतले असेल, पात्रता मिळवली असेल आणि प्रशिक्षण घेतले असेल, पण याचा अर्थ असा होतो का की तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये काम करण्यास पात्र आहात? आवश्यक नाही! ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये नोकऱ्यांसाठी स्थलांतर करणाऱ्या लोकांना अधिकाधिक उच्चशिक्षित आणि प्रमाणित कौशल्यांसह पात्र असणे आवश्यक असेल, आणि म्हणूनच त्यांनी खालील निकष पूर्ण करणे आवश्यक आहे:

- तुम्ही हे सिद्ध केले पाहिजे की, तुमच्याकडे उच्च व्यावसायिक पात्रता आहे, जसे की विद्यापीठाची पदवी किंवा संबंधित व्यावसायिक अनुभव (जर असा अनुभव संबंधित सदस्य राष्ट्रांमध्ये पात्रता म्हणून ओळखला जात असेल).
- तुम्हाला ज्या ईयू (EU) देशामध्ये काम करायचे आहे, त्या देशामध्ये तुमची पदवी/प्रशिक्षण मान्यताप्राप्त करून घ्यावे लागेल. तुमचा व्यवसाय नियमित केलेला असल्यास, तो व्यवसाय सुरू करण्यापूर्वी तुम्हाला राज्य परीक्षांसारख्या विशेष परीक्षा द्याव्या लागतील आणि/किंवा एखाद्या व्यावसायिक संस्थेकडे नोंदणी करावी लागेल.
- तुमचा वार्षिक एकूण पगार राष्ट्रीय पगार मर्यादेपर्यंत पोहोचला पाहिजे आणि सरासरी एकूण राष्ट्रीय पगाराच्या[10] 1-1.6 पट असावा.
- तुमच्याकडे आवश्यक प्रवास कागदपत्रे असणे आवश्यक आहे, ज्यामध्ये तुमच्यासाठी आणि तुमच्यासोबत ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये येणाऱ्या तुमच्या अवलंबितांसाठी आरोग्य विमा समाविष्ट आहे.
- तुमचा व्यवसाय देखील नियंत्रित असू शकतो, आणि तुम्हाला प्रमाणपत्राची[11] आवश्यकता भासू शकते. प्रत्येक एमएस (MS) साठी नियमन केलेल्या व्यवसायांची यादी वेगळी

नियमित व्यवसायांच्या डेटाबेसची वेबसाइट

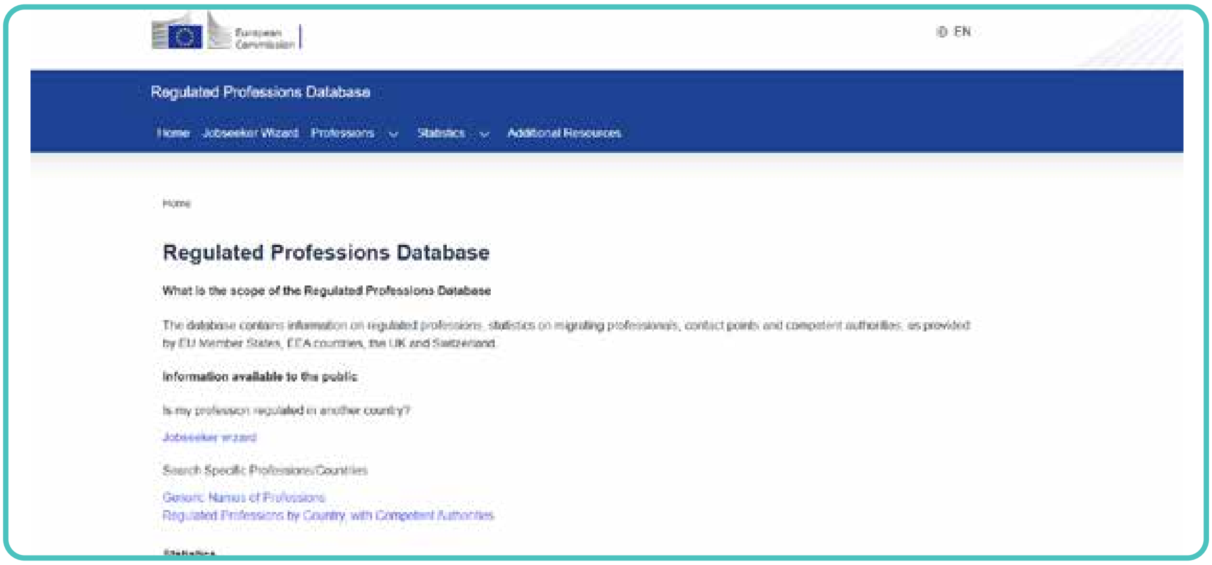

10. सरासरी राष्ट्रीय पगार म्हणजे एखाद्या देशातील कामगारांनी दिलेल्या कालावधीत मिळवलेले सरासरी उत्पन्न. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/legal-migration-and-resettlement/work/eu-blue-card-attracting-highly-qualified-talent-eu_en
11. https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/home

असते. तुमचा व्यवसाय नियमन केलेला आहे की नाही हे शोधण्यासाठी, तुम्ही या लिंकवर असलेल्या नियमन केलेल्या व्यवसायांच्या डेटाबेसचा वापर करू शकता: https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/reproof/index. cfm?action=regprofs

तुम्ही तात्पुरत्या स्वरूपात ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये जात असल्यास, तुम्हाला व्यावसायिक पात्रतेच्या मान्यतेसाठी अर्ज करण्याची आवश्यकता नाही, मात्र तुमचा व्यवसाय आरोग्य आणि सुरक्षिततेशी संबंधित असल्यास हे आवश्यक आहे.

हंगामी कामगारांसाठी निकषांचा संच वेगळा असेल आणि त्यांना उच्च कुशल असण्याची आवश्यकता नाही. ते प्रामुख्याने खालील क्षेत्रांमध्ये कार्यरत आहेत: कृषी (agriculture), फलोत्पादन (horticulture), बांधकाम (construction), आदरातिथ्य (hospitality), किरकोळ विक्री (retail), पर्यटन (tourism) आणि शारीरिक श्रमाची आवश्यकता असलेल्या नोकऱ्यांमध्ये.

तुम्ही आधीपासून ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहत असल्यास आणि कुटुंबाच्या पुनर्मिलनासारख्या कारणामुळे नोकरी शोधत असल्यास, तुम्ही गैर-ईयू (EU) नागरिकांसाठी[12] असलेल्या ईयू (EU) स्किल्स प्रोफाइल टूलचा वापर करून तुमच्या कौशल्यांचे मूल्यांकन करू शकता. हे ऑनलाइन साधन गैर-ईयू (EU) नागरिकांची कौशल्ये, पात्रता आणि कामाचा अनुभव नोंदवण्यास मदत करते, जेणेकरून त्यांना पुढील टप्प्याबाबत वैयक्तिक सल्ला दिला जाऊ शकेल, ज्यामध्ये पदवीच्या मान्यतेसाठी संदर्भ, कौशल्यांची पडताळणी, पुढील प्रशिक्षण किंवा रोजगार साहाय्य सेवांचा समावेश आहे.

भारतीय नागरिकांना त्यांची कौशल्ये सुधारण्यास आणि नवीन कौशल्ये शिकण्यास मदत करण्यासाठी भारत सरकारने देशभरात अनेक आंतरराष्ट्रीय कौशल्य केंद्रे देखील स्थापन केली आहेत. यापैकी काही केंद्रे असे कौशल्य प्रशिक्षण देतील, जे तुम्हाला पात्र होण्यास आणि ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये नोकरी शोधण्यास मदत करेल. माहिती आणि अपडेट्ससाठी, कृपया नॅशनल स्किल डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशनच्या[13] अधिकृत वेबसाइटला भेट द्या.

3.4 ईयू (EU) रोजगार व्हिसा कार्यक्रम

ईयू (EU) च्या प्रत्येक सदस्य देशाचे स्वतःचे व्हिसा धोरण आहे आणि ही धोरणे एका देशापेक्षा दुसऱ्या देशात वेगळी असू शकतात. ईयू (EU) मधील रोजगार व्हिसा कार्यक्रम संबंधित देशांच्या कामगार आवश्यकता पूर्ण करण्यासाठी आणि नोकऱ्यांची कमतरता भरून काढण्यासाठी सुरू करण्यात आले आहेत. त्यामुळे, रोजगार व्हिसाचे निकष आणि आवश्यकता, तसेच अर्ज करण्याची प्रक्रिया, प्रत्येक देशाच्या श्रमिकांच्या गरजांवर आणि तुम्ही त्या देशाच्या जॉब मार्केटला देऊ शकत असलेल्या कौशल्यांवर अवलंबून असते.

स्थलांतरित कामगार सहसा व्यावसायिक कारणांसाठी व्हिसासाठी अर्ज करतात आणि त्यांच्या व्हिसाचा कालावधी सामान्यतः त्यांच्या कराराच्या मुदतीशी जोडलेला असतो. व्हिसाचा प्रकार आणि कराराच्या कालावधीनुसार, त्यांचा व्हिसा वेगवेगळ्या कालावधीसाठी वैध असू शकतो.व्हिसा नूतनीकरणयोग्य (renewable) असू शकतो किंवा नसू शकतो, तसेच तो अनेक प्रवेशांसाठी (multi-entry) किंवा एकदाच प्रवेशासाठी (single entry) असू शकतो.

3.5 तुम्ही उच्च पात्रतेचे कर्मचारी आहात का?

तुम्ही उच्च पात्रतेचे कर्मचारी असाल, तर तुम्हाला ईयू (EU) ब्लू कार्ड मिळण्याची शक्यता जास्त आहे. काही ईयू (EU) देश ईयू (EU) ब्लू कार्ड[14] व्यतिरिक्त उच्च पात्र कर्मचाऱ्यांसाठी इतर रोजगार परवाने देऊ शकतात.

ईयू (EU) ब्लू कार्ड म्हणजे काय?

ईयू (EU) ब्लू कार्ड हे ईयू (EU) बाहेरील उच्च पात्रतेच्या कर्मचाऱ्यांना ईयू (EU) देशात राहण्याचा आणि काम करण्याचा अधिकार प्रदान करते. ईयू (EU) ब्लू कार्ड डेन्मार्क आणि आयर्लंडमध्ये लागू होत नाही. तुम्ही ईयू (EU) ब्लू कार्डसाठी अर्ज करण्याची तयारी करत असल्यास, या प्रक्रियेमध्ये मदत मिळवण्यासाठी तुम्ही ईयू (EU) ब्लू कार्ड चेकलिस्टचा संदर्भ घेऊ शकता-https://www.icmpd.org/file/download/62206/file/Final_WEB_EU-India%2520Blue%2520Card%2520Checklist_Booklet%2520A5_WEB.pdf

तुम्ही उच्च शैक्षणिक पात्रता (जसे की विद्यापीठाची पदवी) दाखवून तुमच्याकडे उच्च व्यावसायिक पात्रता आहे हे सिद्ध केले पाहिजे. काही एमएस (MS) पदवीऐवजी किमान पाच वर्षांचा संबंधित व्यावसायिक अनुभव देखील स्वीकारू शकतात.

तुम्ही पगारी कर्मचारी म्हणून काम केले पाहिजे – ईयू (EU) ब्लू कार्ड स्वयंरोजगारी कामगारांना किंवा उद्योजकांना लागू होत नाही.

12. https://ec.europa.eu/migrantskills/

13. ही वेबसाइट https://nsdcindia.org/ वर पाहता येईल

14. एखाद्या विशिष्ट युरोपियन युनियन (EU) देशात कोणते नियम लागू होतात याबद्दल तपशीलवार माहितीसाठी, तुम्ही तळटीप 8 मध्ये दिलेल्या परस्परसंवादी नकाशात तुमचा गंतव्य देश निवडू शकता.

ईयू (EU) ब्लू कार्डसाठी अर्ज करण्यासाठी मला कोणत्या अटी पूर्ण करव्या लागतील?

- तुमचा वार्षिक एकूण पगार संबंधित ईयू (EU) एमएस (MS) ने निश्चित केलेल्या पगाराच्या मर्यादेनुसार असणे आवश्यक आहे. अलीकडेच, अधिक प्रतिभावान लोकांना आकर्षित करण्यासाठी ईयू (EU) ने पगाराची किमान मर्यादा कमी केली आहे आणि एमएस (MS) नुसार, तुमचा वार्षिक एकूण पगार राष्ट्रीय सरासरी पगाराच्या केवळ 1 ते 1.6 पट असणे आवश्यक आहे.
- तुम्ही ईयू (EU) देशातील किमान सहा महिन्यांचा कामाचा करार किंवा बंधनकारक नोकरीची ऑफर सादर करणे आवश्यक आहे.
- तुमच्याकडे प्रवासाची आवश्यक कागदपत्रे असणे आवश्यक आहे. तुमच्यासाठी आणि तुमच्यासोबत ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये येणाऱ्या कोणत्याही नातेवाईकांसाठी तुमच्याकडे आरोग्य विमा असणे आवश्यक आहे.

ईयू (EU) ब्लू कार्ड धारक म्हणून तुमचे कोणते अधिकार आहेत?

01
तुम्ही तुमच्या कुटुंबाला अवलंबून असणारे म्हणून आणू शकता

02
तुम्ही विविध ईयू (EU) च्या देशांमध्ये प्रवास करू शकता आणि काम करू शकता.

03
तुम्ही कामगार किंवा मालकांच्या प्रतिनिधी संघटनांमध्ये सामील होऊ शकता

04
तुमच्यासाठी सामाजिक सुरक्षिततेची सुविधा उपलब्ध आहे

3.6 तुम्ही इंटर-कॉर्पोरेट ट्रान्सफरी (आयसीटी (ICT)) आहात का?

तुम्हाला ईयू (EU) मधील शाखा कार्यालयात कामासाठी पाठवण्यास तयार असलेल्या भारतातील अशा कंपनीसाठी तुम्ही काम करत असल्यास, तुम्ही एक इंटर-कॉर्पोरेट ट्रान्सफरी (आयसीटी (ICT)) आहात.

इंटर-कॉर्पोरेट ट्रान्सफरी आयसीटी (ICT) म्हणून ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये प्रवेश करण्यासाठी, तुम्हाला पुढील गोष्टी सिद्ध कराव्या लागतील:

- तुमच्या बदलीपूर्वी तुम्ही त्याच कंपनीत 3 ते 12 महिने काम केलेले असले पाहिजे (हे विशिष्ट ईयू (EU) एमएस (MS) च्या आवश्यकतांवर अवलंबून आहे).
- ईयू (EU) मधील आणि भारतातील कंपन्या एकाच मूळ कंपनीच्या शाखा आहेत, याचा पुरावा तुम्हाला सादर करावा लागेल.
- तुमच्याकडे कामासंबंधित करार, तुमच्या पदाची पुष्टी, कामाच्या कालावधीच्या तारखा, पगार आणि तुम्हाला व्यावसायिक कारणांसाठी प्रवास करण्याची आवश्यकता का आहे याची माहिती असणे आवश्यक आहे.
- ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये वास्तव्यादरम्यान तुम्ही काय करणार आहात हे नमूद करणारे आमंत्रण पत्र आवश्यक आहे. तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये प्रवास करत असल्यास, तुम्हाला तुमच्या अर्जासोबत प्रवासाचे तपशील देखील जोडावे लागतील.
- तुमच्याकडे आवश्यक व्यावसायिक अनुभव आणि पात्रता आहेत.
- तुमच्याकडे पुरेसा आरोग्य विमा आहे किंवा त्यावेळी असेल.

तुम्हाला तुमच्या भारतातील नियोक्त्याकडून एक नियुक्ती पत्र तसेच ना-हरकत प्रमाणपत्र सादर करण्यास सांगितले जाऊ शकते, ज्यामध्ये ईयू (EU) मधील तुमचे काम पूर्ण झाल्यावर तुमची भारतातील कंपनीमध्ये परत बदली केली जाईल याचा पुरावा असावा.

एक इंट्रा-कॉर्पोरेट ट्रान्सफरी आयसीटी (ICT) व्यावसायिक म्हणून इतर अधिकार

- तुमचा पगार, तत्सम पदांवर काम करणाऱ्या स्थानिक नागरिकांना मिळणाऱ्या पगारापेक्षा कमी नसेल.
- कुटुंब पुनर्मिलन कायद्यांनुसार तुम्ही तुमच्या अवलंबून असलेल्या कुटुंबाला सोबत आणू शकता.
- तुम्ही कामगार किंवा नियोक्त्यांचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या संघटनांमध्ये सामील होऊ शकता किंवा त्यांच्याशी संबंधित राहू शकता.
- भारत आणि तुम्ही ज्या ईयू (EU) देशामध्ये आहात यांच्यामधील करारानुसार तुम्ही सामाजिक सुरक्षा लाभ मिळवू शकता[15].

या व्हिसा प्रकाराच्या अंतर्गत राहण्याचा कमाल कालावधी व्यवस्थापक आणि तज्ञांसाठी 3 वर्षे आणि प्रशिक्षणार्थी कर्मचाऱ्यांसाठी[16] 1 वर्ष आहे.

3.7 तुम्ही उद्योजक आहात की तुमचा स्वयंरोजगार आहे?

2025 पर्यंत, ईयू (EU) च्या 18 पेक्षा जास्त सदस्य देशांमध्ये गैर-ईयू (EU) संस्थापकांसाठी समर्पित स्टार्टअप किंवा उद्योजक व्हिसा योजना आहेत. ईयू (EU) सदस्य राष्ट्रांमध्ये गैर-ईयू (EU) नागरिक/स्टार्ट-अप कर्मचाऱ्यांना प्रवेश देण्यासाठी विशेष व्हिसा आणि निवास परवाना देखील अस्तित्वात असू शकतो.

ईयू (EU) मधील कोणत्याही देशामध्ये नवीन कंपनी सुरू करण्यासाठी किंवा तुमच्या व्यवसायाचा विस्तार करण्यासाठी, तुम्हाला लागू होणारे नियम आणि त्या विशिष्ट देशात कंपनी स्थापन करण्यासाठी संबंधित राष्ट्रीय संपर्क तपशीलांची माहिती असणे आवश्यक आहे. अधिक तपशिलांसाठी तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये व्यवसाय सुरू करणे या वेबपेजला[17] भेट देऊ शकता आणि तुमच्या पसंतीचा देश निवडू शकता.

वैयक्तिक किंवा व्यावसायिक नेटवर्ककडून मिळणाऱ्या साहाय्याचाही विचार केला जाऊ शकतो. काही प्रकरणांमध्ये, व्हिसा किंवा निवास अर्जाला पाठिंबा देण्यासाठी एक संभाव्य मार्ग म्हणून, ईयू (EU) च्या नागरिकांसोबत किंवा कायमस्वरूपी रहिवाशांसोबत कंपनी स्थापन करण्याच्या सहकार्याचा विचार केला जाऊ शकतो, तथापि यासाठी राष्ट्रीय व्यवसाय आणि इमिग्रेशन नियमांचे पालन करणे आवश्यक आहे

उद्योजक आणि स्वयंरोजगार असलेल्या व्यक्तींसाठी सामान्य आवश्यकता

ही उद्योजक आणि स्वयंरोजगार करणाऱ्यांसाठी असलेल्या सामान्य आवश्यकतांची यादी आहे. विशिष्ट आवश्यकतांसाठी, कृपया संबंधित एमएस (MS) शी संपर्क साधा.

15. भारताने कोणत्या देशांसोबत सामाजिक सुरक्षा करार केले आहेत याबद्दल अधिक माहिती https://www.epfindia.gov.in/site_en/International_workers.php येथे उपलब्ध आहे.
16. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/eu-immigration-portal/what-category-do-i-fit_en
17. https://europa.eu/youreurope/business/running-business/start-ups/starting-business/index_en.htm

भारत आणि ईयू (EU) यांच्यातील स्टार्टअप्सच्या प्रवेशाला आणि वाढीला चालना देण्यासंबंधीच्या 2020 च्या अभ्यासात तुम्हाला याबद्दल अधिक तपशीलवार माहिती या लिंकवर मिळू शकते: https://www.ilo.org/newdelhi/whatwedo/publications/WCMS_766953/lang--en/index.htm. तथापि, या अभ्यासाच्या प्रकाशनानंतर झालेल्या कोणत्याही घडामोडींची तुम्ही खात्री करून घ्याल याची काळजी घ्या.

3.8 तुम्ही हंगामी कामगार आहात का?

तुम्ही वर्षाच्या विशिष्ट वेळीच करता येण्यासारखे काम करत असल्यास किंवा कायमस्वरूपी कर्मचाऱ्याच्या सुट्टीच्या काळात त्याच्या जागी काम करणार असल्यास, तुम्हाला हंगामी कामगार म्हणून निवास परवाना दिला जाऊ शकतो.

हंगामी कामगारांसाठी वर्क व्हिसा मिळवण्याची प्रक्रिया ही उच्च कुशल कामगारांसाठीच्या प्रक्रियेसारखीच आहे. हे व्हिसा कामाच्या कराराच्या कालावधीसाठी वैध असतात आणि त्यांचा कालावधी कधीही नऊ महिन्यांपेक्षा[18] जास्त असू शकत नाही.

तुम्ही हे लक्षात घेतले पाहिजे की, ईयू (EU) मधील हंगामी रोजगार हा कमी कालावधीत सामान्यतः दिल्या जाणाऱ्या रोजगाराप्रमाणे आर्थिकदृष्ट्या फायदेशीर ठरू शकत नाही, कारण त्यातून स्थलांतराचा खर्च भागवण्यासाठी आणि पुरेशी बचत किंवा पैसे पाठवण्यासाठी पुरेसे उत्पन्न मिळवणे शक्य होत नाही. त्यामुळे हंगामी रोजगाराबाबतचा निर्णय काळजीपूर्वक आर्थिक विचार करूनच घेतला पाहिजे.

हंगामी कामाचा व्हिसा मिळवण्यासाठी, तुम्हाला पुढील गोष्टी सिद्ध करणे आवश्यक आहे:

- तुमच्याकडे रोजगार करार आहे
- नियोक्त्याने तुमच्या वतीने व्हिसासाठी अर्ज केला आहे

18. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/eu-immigration-portal/what-category-do-i-fit_en

- तुम्ही ज्या देशात जाणार आहात, तिथे तुमच्यासाठी योग्य निवासव्यवस्था उपलब्ध आहे
- तुमच्या प्रवासाचा खर्च समाविष्ट आहे
- काम पूर्ण झाल्यावर तुम्ही तुमच्या देशात परत जाल. काही प्रकरणांमध्ये, तुम्हाला कामाचा दुसरा कायदेशीर करार मिळू शकतो, ज्यामुळे तुम्ही तुमचा व्हिसा आणि राहण्याचे परमिट नूतनीकरण करण्यास पात्र ठराल.

तुम्ही हे लक्षात घेतले पाहिजे की, ईयू (EU) मधील हंगामी रोजगार हा कमी कालावधीत सामान्यतः दिल्या जाणाऱ्या रोजगाराप्रमाणे आर्थिकदृष्ट्या फायदेशीर ठरू शकत नाही, कारण त्यातून स्थलांतराचा खर्च भागवण्यासाठी आणि पुरेशी बचत किंवा पैसे पाठवण्यासाठी पुरेसे उत्पन्न मिळवणे शक्य होत नाही. त्यामुळे हंगामी रोजगाराबाबतचा निर्णय काळजीपूर्वक आर्थिक विचार करूनच घेतला पाहिजे.

3.9 तुम्ही कुटुंबातील सदस्यांचा खर्च करत आहात का?

ईयू (EU) देशातील कायदेशीर रहिवासी, जोपर्यंत त्यांचा स्वतःचा व्हिसा वैध आहे, तोपर्यंत कौटुंबिक पुनर्मिलन योजनेच्या अंतर्गत कुटुंबातील सदस्यांना ईयू (EU) सदस्य देशात येण्यासाठी प्रायोजित करू शकतो.

तुम्हाला ज्या कुटुंबातील सदस्यांना आणण्याची परवानगी आहे ते खालीलप्रमाणे आहेत[19]:

- तुमचा नोंदणीकृत जोडीदार (पती किंवा पत्नी).
- तुमचा अविवाहित जोडीदार.
- तुमचे पालक किंवा तुमच्या जोडीदाराचे पालक, जे अवलंबून आहेत आणि ज्यांना मूळ देशात कौटुंबिक आधार मिळत नाही.
- तुमची प्रौढ, अविवाहित मुले, किंवा तुमच्या जोडीदाराची मुले, जे त्यांच्या आरोग्याच्या स्थितीमुळे स्वतःची काळजी घेऊ शकत नाहीत.

अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तींना आणण्यासाठी तुम्हाला खालील गोष्टी सिद्ध करणे आवश्यक आहे:

- तुमच्याकडे पुरेशी राहण्याची व्यवस्था आहे.
- तुमच्याकडे तुमच्या अवलंबितांचा समावेश असलेला आरोग्य विमा आहे.
- तुमचे पुरेसे, नियमित आणि स्थिर उत्पन्न आहे.
- तुम्हाला आणि तुमच्या कुटुंबातील सदस्यांना गंतव्य देशाबद्दल भाषा किंवा इतर ज्ञान चाचण्या उत्तीर्ण कराव्या लागू शकतात. यामध्ये तोंडी किंवा लेखी परीक्षा समाविष्ट असू शकते आणि नियम देशानुसार बदलतात.

अवलंबून असणाऱ्या पाल्याला एकट्याने ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये प्रवेश करायचा असल्यास, खालील कागदपत्रे देखील आवश्यक असतील:

- जन्म प्रमाणपत्र.
- दोन्ही पालकांनी स्वाक्षरी केलेला अर्ज.
- एका पालकाकडे पूर्ण ताबा असल्यास, कुटुंब न्यायालयाचा आदेश.
- दोन्ही पालकांच्या वैयक्तिक कागदपत्रांच्या प्रमाणित प्रती.
- अल्पवयीन पाल्य एकटा प्रवास करणार असल्यास, पालकांची परवानगी.

3.10 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये काम करण्याकरिता व्हिसासाठी कधी अर्ज करावा?

तुम्ही ज्या ईयू (EU) देशामध्ये काम करण्याचा विचार करत आहात त्या देशामध्ये प्रवास करण्याच्या किमान दोन महिने आधी तुम्ही व्हिसासाठी अर्ज सुरू करावा (व्हिसा अर्ज प्रवासाच्या तारखेच्या सहा महिने आधी सादर केले जाऊ शकतात). कधीकधी, प्रक्रिया पूर्ण होण्यासाठी 12 आठवडे लागू शकतात. तुम्हाला सामान्यतः रोजगार करार मिळाला पाहिजे जो तुम्हाला तुमच्या कामाच्या उद्देशासाठी वैध व्हिसा मिळवून देऊ शकेल. या व्हिसामुळे तुम्हाला काम करण्यासाठी नियुक्त केले जाईल त्या ईयू (EU) एमएस (MS) मध्ये तुम्हाला प्रवेश मिळेल आणि तुम्हाला निवास परवाना (किंवा राहण्याचा परवाना) मिळेल.

तुमचा शेंगेन नसलेल्या देशामध्ये (आयर्लंड किंवा सायप्रस) रोजगार करार असल्यास, आवश्यक असलेला व्हिसाचा प्रकार शेंगेन देशांनी जारी केलेल्या मानक व्हिसापेक्षा वेगळा असेल आणि तुम्हाला त्या विशिष्ट देशाकडून अतिरिक्त तपशील मिळवावे लागतील.

19. विशिष्ट ईयू (EU) देशात तुमच्यासोबत येऊ शकणाऱ्या कुटुंबातील सदस्यांबद्दल आणि तुम्ही कोणत्या विशिष्ट नियमांचे आणि प्रक्रियांचे पालन करावे याबद्दल तपशीलवार माहितीसाठी https://ec.europa.eu/immigration/ node_enयेथे उपलब्ध असलेल्या संवादात्मक नकाशाचा वापर करा.

3.11 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये वर्क व्हिसासाठी अर्ज करणे

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये वर्क व्हिसा मिळवण्यासाठी स्टेप्स

- **स्टेप 1:** तुम्हाला ज्या ईयू (EU) एमएस (MS) मध्ये काम करायचे आहे तेथे उपलब्ध असलेले रोजगार व्हिसाचे विविध पर्याय पहा
- **स्टेप 2:** वर्क व्हिसासाठी निकष पूर्ण करा; यामध्ये इतर गोष्टींबरोबरच, विम्याचा पुरावा, व्यावसायिक प्रमाणपत्रे किंवा भाषा प्रवीणता यांचा समावेश असू शकतो
- **स्टेप 3:** व्हिसासाठी अर्ज करताना आवश्यक कागदपत्रांसाठी विशिष्ट एमएस (MS) च्या दूतावासाच्या वेबसाइटवरील अपडेट केलेली माहिती पहा. तुमच्या सर्व कागदपत्रांसह दूतावासामध्ये किंवा नियुक्त केंद्रामध्ये व्हिसा शुल्कासह व्हिसासाठी अर्ज करा. बहुतेक प्रकरणांमध्ये, व्हिसासाठी अर्ज करण्यापूर्वी तुमच्याकडे नोकरीची ऑफर असणे आवश्यक असेल; तुमच्या इंटरव्ह्यूसाठी अपॉइंटमेंट शेड्यूल करण्यापूर्वी तुमच्याकडे ही नोकरीची ऑफर असल्याची खात्री करा
- **स्टेप 4:** इंटरव्ह्यूसाठी सर्व आवश्यक कागदपत्रे घेऊन उपस्थित राहा
- **स्टेप 5:** दूतावासाचे उत्तर येईपर्यंत वाट पहा

कृपया लक्षात ठेवा की, वर्क व्हिसा मिळवण्यासाठी तुम्हाला या फक्त मूलभूत आवश्यकता पूर्ण कराव्या लागतील. प्रत्येक ईयू

ईयू (EU) इमिग्रेशन पोर्टल

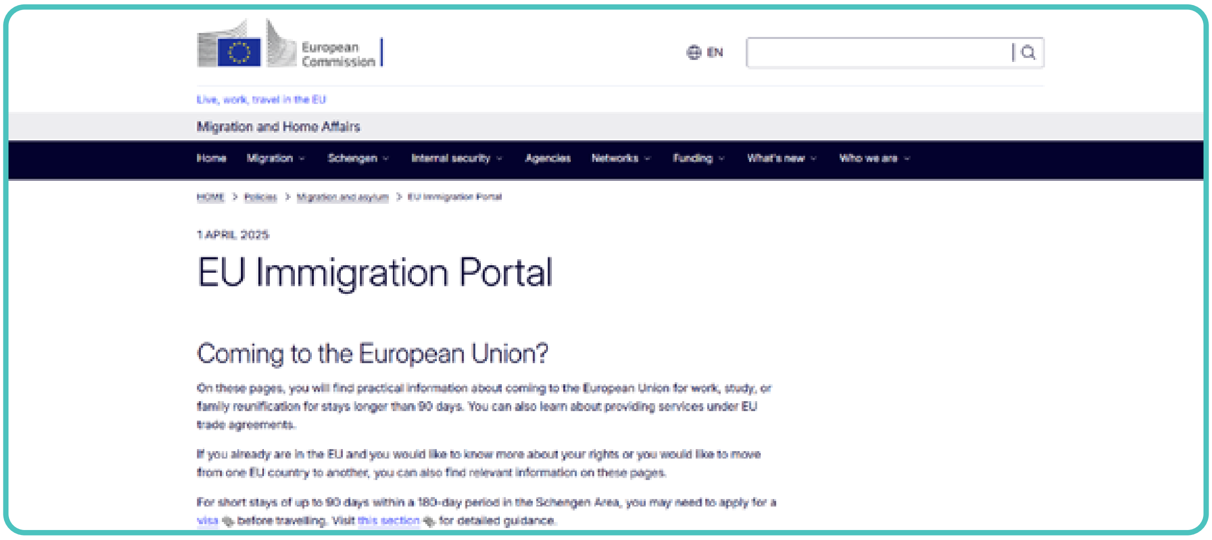

सारणी 2: ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये प्रवास करण्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे आणि तयारीचा टप्पा

स्टेज	आवश्यक कागदपत्रे	कागदपत्रासाठी कुठे अर्ज करायचा?
पूर्व-अर्ज	पासपोर्ट	पासपोर्ट कार्यालये
	योग्यरित्या अनुवादित आणि प्रमाणित केलेली पात्रतेची आणि अनुभवाची प्रमाणपत्रे	शैक्षणिक संस्था, नियोक्ते
प्रस्थानपूर्व	ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये रोजगार करार	नियोक्ता, भरती एजन्सी
	एमएस (MS) चा राष्ट्रीय व्हिसा	ईयू (EU) सएमएस (MS) चे राष्ट्रीय दूतावास आणि कॉन्सुलर सेवा
	परतीचे तिकिट, हॉटेल बुकिंग	विविध सार्वजनिक आणि खाजगी सेवा प्रदाते
आगमनानंतर	निवास परवाना, राहण्याची परवानगी, राष्ट्रीय आरोग्य आणि कल्याण प्रणालीसाठी नोंदणी	स्थानिक अधिकारी (शहर परिषदा, स्थानिक स्वच्छता युनिट्स, स्थानिक कल्याण आणि पोलीस कार्यालये इ.)

(EU) सदस्य राष्ट्राच्या विशिष्ट आवश्यकता आहेत ज्याबाबत तुम्हाला काळजीपूर्वक माहिती मिळवावी लागेल[20].

अधिक माहितीसाठी तुम्ही लक्ष्यित ईयू (EU) सदस्य राष्ट्राच्या दूतावासाची वेबसाइट देखील पहावी.

तुम्हाला तुमचा अर्ज दूतावासात वैयक्तिकरित्या सादर करावा लागणार नाही आणि तुम्ही तुमच्या वतीने अर्ज सादर करण्यासाठी तृतीय पक्षाला तुमच्याकडून योग्यरित्या तारीख आणि स्वाक्षरी केलेल्या लेखी पॉवर ऑफ ॲटर्नीद्वारे नियुक्त करू शकता. तथापि, तुम्हाला इंटरव्ह्यूसाठी प्रत्यक्ष उपस्थित राहावे लागू शकते.

लक्षात ठेवा की ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये रोजगार व्हिसासाठी अर्ज करण्याची ही मानक प्रक्रिया आहे. प्रत्येक एमएस (MS) नुसार अचूक व्हिसा प्रक्रिया वेगळी असू शकते.

3.12 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये वर्क व्हिसा किती काळासाठी वैध असतो?

आधी सांगितल्याप्रमाणे, ईयू (EU) राष्ट्रांसाठी अल्पकालीन आणि दीर्घकालीन व्हिसा उपलब्ध आहेत.

C प्रकारचा व्हिसा (जो वर्क व्हिसा नाही) म्हणून ओळखला जाणारा अल्पकालीन व्हिसा, धारकाला 180 दिवसांच्या कालावधीत 90 दिवसांपेक्षा जास्त काळ शेंगेन क्षेत्रात राहण्याची परवानगी देतो. हा व्हिसा खालील प्रकारांचा असू शकतो:

सिंगल एंट्री व्हिसा: या व्हिसामुळे धारकाला त्यांच्या पासपोर्टवरील व्हिसा स्टिकरवर नमूद केलेल्या कालावधीत फक्त एकदाच शेंगेन क्षेत्रात प्रवेश करता येतो.

डबल एंट्री व्हिसा: हा व्हिसा बहुतेकदा सिंगल-एंट्री व्हिसाच्याच पद्धतीने काम करतो, परंतु तो धारकाला शेंगेन क्षेत्र सोडल्यानंतर पुन्हा एकदा तिथे परत जाण्याची सुविधा देतो.

शेंगेन व्हिसा नमुना प्रत

मल्टिपल एंट्री व्हिसा: या व्हिसामुळे त्याच्या धारकाला 180 दिवसांच्या कालावधीत 90 दिवसांपेक्षा जास्त काळ शेंजेन क्षेत्रात न राहता, पाहिजे तितक्या वेळा शेंजेन क्षेत्रात येण्या-जाण्याची परवानगी मिळते.

20. अधिक माहितीसाठी कृपया ही साइट पहा: https://ec.europa.eu/immigration/node_en

तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये 90 दिवसांपेक्षा जास्त काळ राहण्याचा विचार करत असल्यास आणि तुमच्याकडे निवास परवाना नसल्यास, शेंगेन देशासाठी राष्ट्रीय दीर्घ-मुक्काम व्हिसा किंवा टाइप डी व्हिसा अनिवार्य आहे. हा व्हिसा सामान्यतः अशा व्यक्तींना दिला जातो जे शेंगेन देशात शिक्षण घेत आहेत, काम करत आहेत किंवा कायमचे वास्तव्य करत आहेत.

तुमच्या पासपोर्टवर[21] लावलेल्या व्हिसा स्टिकरवर तुमच्या व्हिसाची वैधता तसेच काही इतर तपशील लिहिलेले असतील.

राष्ट्रीय व्हिसा (निवास परवाना) हा सिंगल-एंट्री किंवा मल्टी-एंट्री व्हिसा देखील असू शकतो.

- ज्यांना विशिष्ट कालावधीसाठी आणि एकाच उद्देशाने गंतव्य देशात राहण्याची आवश्यकता आहे, त्यानंतर ते त्यांच्या मूळ देशात परत येतील, त्यांना सिंगल एंट्री व्हिसा दिला जातो.
- मल्टी-एंट्री राष्ट्रीय व्हिसा धारकांना त्यांच्या राहत्या देशात व बाहेर प्रवास करण्याची सुविधा मिळते आणि संपूर्ण शेंगेन क्षेत्रात अतिरिक्त व्हिसा आवश्यकतांशिवाय प्रवास करण्याची परवानगी देतो.

3.13 तुमचा ईयू (EU) वर्क परमिटचा कालावधी वाढवणे

बहुतेक ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये, तुमच्याकडे तुमच्या विद्यमान कामाच्या कराराची मुदतवाढ असल्यास किंवा नवीन नोकरीच्या कराराची मुदतवाढ असल्यास, तुम्ही तुमचा ईयू (EU) वर्क परमिटचा कालावधी वाढवू शकाल. तुमच्या व्हिसा किंवा निवास परवान्याच्या समाप्तीच्या तारखेपूर्वी, अर्ज प्रक्रिया आणि आवश्यक कागदपत्रे तुम्हाला गोळा करावी लागतील आणि तुमच्या ईयू (EU) निवासस्थानातील सक्षम अधिकाऱ्यांकडे सादर करावी लागतील. व्हिसा मुदतवाढीसाठी स्थानिक प्रक्रियांबाबत कामगार संघटना आणि स्थलांतरित संघटनांचा सल्ला घेणे देखील तुम्हाला उपयुक्त वाटेल.

टीप

तुम्ही तुमच्या व्हिसावर परवानगीपेक्षा जास्त काळ राहिल्यास किंवा चुकीच्या मार्गांनी गेल्यास, तुम्हाला अनियमित स्थलांतरित मानले जाईल. परिणामी, कामाच्या ठिकाणी तुमचे शोषण होण्याचा गंभीर धोका असू शकतो आणि तुम्ही भयंकर परकेपणा आणि गरिबीच्या स्थितीत देखील सापडू शकता. अनियमित स्थलांतरित म्हणून, तुम्हाला अखेरीस भारतात परत पाठवले जाईल.

21. https://schengenvisainfo.com/sticker/

केस स्टडी – 2

अमरने नऊ महिन्यांच्या हंगामी कामगार परवान्यावर शेती कामगार म्हणून ईयू (EU) च्या सदस्य राष्ट्रामध्ये प्रवेश केला. या वेळेनंतर, त्याला काही मित्रांमार्फत दुसऱ्या शेतात नोकरी मिळाली आणि त्याने भारतात परत न जाण्याचा निर्णय घेतला कारण त्याने भरती, व्हिसा आणि प्रवासासाठी एजंटला देण्यासाठी पैसे उधार घेतले होते. नऊ महिने काम करूनही तो या खर्चाची परतफेड करू शकला नव्हता. त्याच्या नवीन मालकाने त्याची कागदपत्रे पूर्ण करण्यास उशीर केला आणि दोन वर्षांनंतरही, अमरचा ना करार झाला आणि ना त्याचा व्हिसा अधिकृतपणे वाढवला गेला. परिणामी, तो एक अनियमित स्थलांतरित बनला. मालकाने त्याला वचन दिलेल्यापेक्षा कमी पैसे दिले आणि हळूहळू त्याला अनेक जास्तीची कामे सुद्धा करायला लावली.

अमर त्याच्या मित्रांसोबत राहत होता जे राहण्याचा खर्च वाटून घेत होते, पण पूर्ण भाडे भरता येत नसल्याने त्यांनी त्याला घरात जास्त काम करायला लावले. अमरची कमाई पूर्वीसारखी राहिली नसल्याने त्याला घरी पैसे पाठवणेही कठीण होऊ लागले. जास्त वेळ काम केल्यामुळे आणि सार्वजनिक आरोग्यसेवेचा लाभ घेत नसल्याने, त्याची तब्येतही बिघडत असल्याचे दिसून आले. त्याला तुरुंगवास आणि हद्दपारीची भीती वाटत होती आणि तो कोणत्याही अधिकाऱ्याकडे गेला नाही. त्याच्या व्हिसाची मुदत संपली होती आणि त्याला नियमित करार मिळणार नव्हता, त्यामुळे ही नोकरी सोडणे हा पर्याय नव्हता.

अमर आता काय करू शकतो? त्याच्याकडे काही पर्याय आहेत.

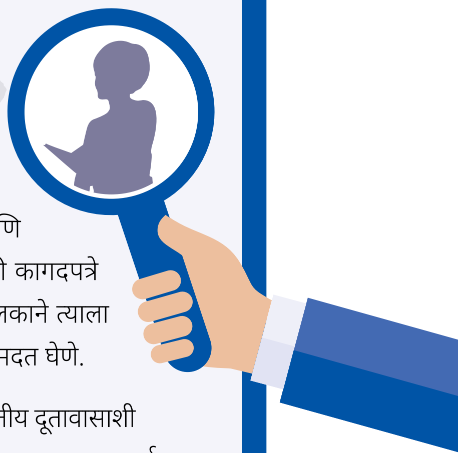

- सल्ला आणि मदतीसाठी सामाजिक सेवांशी संपर्क साधणे.
- काम करण्यासाठी आणि कायदेशीररित्या जगण्यासाठी कागदपत्रे मिळावीत म्हणून त्याच्या मालकाने त्याला करार देण्यासाठी वकिलाची मदत घेणे.
- त्याच्या राहत्या देशातील भारतीय दूतावासाशी संपर्क साधून, स्वेच्छेने भारतात परतण्याचा पर्याय निवडणे.

तुमचा व्हिसा आणि निवास परवान्याचे वेळेत नूतनीकरण झाले असल्याची खात्री करा, विशेषतः तुमचा व्हिसा किंवा रोजगार करार संपण्यापूर्वी. तुम्ही तुमच्या रोजगार कराराच्या कालावधीत लहान सुट्टीसाठी भारतात परतत असाल, तर तुमच्या रोजगाराच्या देशात परतण्यापूर्वी तुमच्या व्हिसाची वैधता संपत नाही याची खात्री करा.

04

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये नोकरी शोधणे

नोकरीच्या रिक्त जागा पोस्ट करण्यासाठी ईयू (EU) नियोक्ते वेगवेगळ्या सेवा आणि संप्रेषण साधनांचा वापर करतात. ते त्यांच्या कंपनीच्या वेबसाइटवर थेट रिक्त जागा पोस्ट करू शकतात किंवा सार्वजनिक रोजगार सेवा, खाजगी रोजगार संस्था आणि भरती संस्था, विशेष वेबसाइट आणि प्रकाशने, विद्यापीठ भरती कक्ष इत्यादी विविध माध्यमांचा वापर करू शकतात.

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये उपलब्ध असलेल्या रिक्त पदांचा आढावा, नोकरीसाठी अर्ज कसा करावा यावरील टिप्स आणि सर्व ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहणीमान आणि कामाच्या परिस्थितीबद्दल माहिती ईयूआरईएस (EURES), युरोपियन जॉब मोबिलिटी पोर्टलवर[22] मिळू शकते. तुम्ही विशिष्ट सदस्य राष्ट्राच्या राष्ट्रीय रोजगार एजन्सी, तात्पुरत्या रोजगार एजन्सी किंवा भरती एजन्सींमध्ये देखील नोकऱ्या शोधू शकता. ईयूआरईएस (EURES) पोर्टलवर, तुम्ही देश निवडू शकता आणि रिक्त जागा पाहण्यासाठी राहणीमान आणि कामाच्या परिस्थिती विभागाखाली 'नोकरी शोधणे' वर क्लिक करू शकता. तुम्ही क्षेत्र आणि व्यवसायांनुसार नोकऱ्या शोधू शकता[23].

ईयूआरईएस (EURES) जॉब मोबिलिटी पोर्टल

22. जॉब मोबिलिटी पोर्टल: https://europa.eu/eures/portal/jv-se/home?lang=en

23. राहणीमान आणि कामाच्या परिस्थिती याबाबत माहितीसाठी लिंक - https://eures.europa.eu/living-and-working/living-and-working-conditions-europe_en

4.1 नोकरीसाठी माहिती गोळा करताना विचारायचे प्रश्न

तुम्ही ओळखलेल्या प्रत्येक रिक्त पदासाठी, खालील गोष्टी समजून घ्या:

- ते ईयू (EU) बाहेरील नागरिकांसाठी खुले आहे का?
- भरती प्रक्रिया काय आहे?
- या नोकरीसाठी अर्ज करण्याची अंतिम तारीख काय आहे?
- करार किती काळासाठी आहे? या कालावधीमध्ये तुम्ही तुमची आर्थिक आणि वैयक्तिक उद्दिष्टे पूर्ण कराल का?
- पात्रतेबाबत आवश्यकता कोणत्या आहेत?
- आवश्यक भाषा कौशल्ये कोणती आहेत?
- ही नोकरी तुम्हाला कौशल्ये शिकवेल का आणि पहिल्या करारानंतर भविष्यातील नोकऱ्या मिळवण्यास मदत करेल का?

टीप

तुम्हाला संभाव्य नियोक्त्यांची काळजीपूर्वक पडताळणी करण्याचा सल्ला देण्यात येत आहे, कारण निवास आणि कामाची परवानगी थेट नियोक्त्याच्या कायदेशीर स्थितीवर आणि राष्ट्रीय नियमांचे पालन करण्यावर अवलंबून असते. पडताळणी सामान्यतः राष्ट्रीय व्यवसाय, कामगार आणि कर अधिकाऱ्यांद्वारे केली जाते, परंतु तुम्ही ईयूआरईएस (EURES) सारख्या प्रमाणित सार्वजनिक रोजगार सेवांद्वारे रोजगार शोधून जोखीम कमी करू शकता, जिथे नोकरीच्या पोस्टिंग केवळ पडताळणी केलेल्या नियोक्त्यांपुरत्या मर्यादित आहेत.

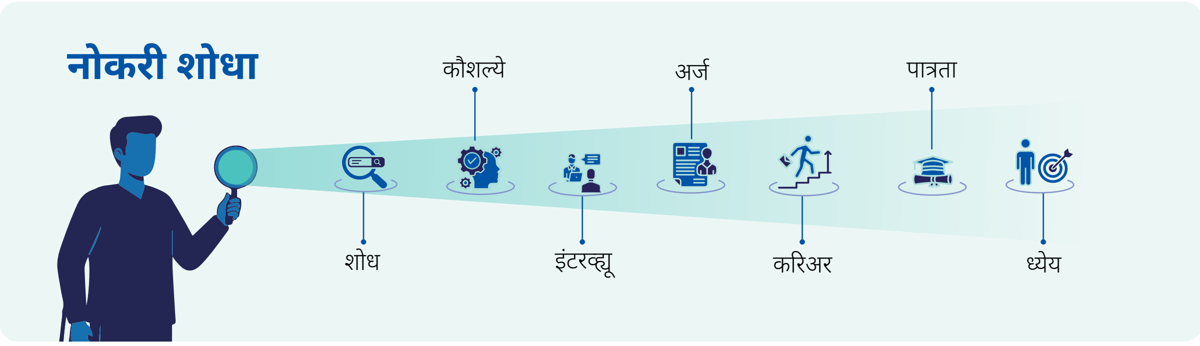

तुमच्या कुटुंबातील एखादा सदस्य, मित्र किंवा ओळखीचा व्यक्ती तुमच्या गंतव्य देशात असल्यास, लेबर मार्केटमध्ये कसा प्रवेश मिळवायचा याबद्दल माहितीसाठी ते एक अतिशय उपयुक्त स्रोत असू शकतात. उदाहरणार्थ, तुम्ही तुमच्या मित्रांना ज्यांच्याकडे समान विद्यापीठाची पदवी आहे त्यांनी देशात नोकरी कशी मिळवली हे विचारू शकता?

4.2 नोकरीसाठी अर्ज करताना विचारायचे प्रश्न

- तुमच्याकडे सर्व आवश्यक कागदपत्रे आहेत का? या कागदपत्रांमध्ये पासपोर्ट, तुमच्या शैक्षणिक पात्रतेच्या प्रमाणित प्रती, तुमच्या मागील मालकाकडील शिफारसपत्रे, नोकरीसाठीचे कव्हर लेटर, इंग्रजीमध्ये अद्ययावत सीव्ही (CV) आणि आवश्यक असल्यास, गंतव्य देशाच्या राष्ट्रीय भाषेतील सीव्ही (CV) यांचा समावेश आहे.
- तुमची सर्व कागदपत्रे प्रमाणित भाषांतरकाराने (आवश्यक असल्यास) भाषांतरित केली आहेत का?
- तुमच्या सर्व प्रमाणपत्रांच्या आणि त्यांच्या भाषांतराच्या प्रमाणित प्रती (विनंती केल्यास) तुमच्याकडे आहेत का?
- तुम्ही तुमच्या अर्जांच्या डिजिटल फाइल्स बनवल्या आहेत का?

एकदा तुम्ही तुमची कागदपत्रे गोळा केली आणि रिक्त जागेनुसार तुमचा अर्ज तयार केला की, तुम्ही ऑनलाइन किंवा पोस्टाने अर्ज करू शकता. तुम्ही तुमचा अर्ज कसाही केला असला तरी, तुम्ही तुमचा अर्ज ट्रॅक करू शकता याची नेहमी खात्री करा.

4.3 रिक्रुटमेंट एजंट वापरणे

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये नोकरी शोधण्यासाठी तुम्ही नोंदणीकृत एजन्सीचा वापर करू शकता. एजन्सीला काम देण्यापूर्वी तुम्ही काही गोष्टी लक्षात ठेवल्या पाहिजेत.

- परराष्ट्र मंत्रालयाने पडताळणी केलेल्या एजंट्सची यादी असलेल्या ईमायग्रेट पोर्टलद्वारे रिक्रूटमेंट एजंट भारत सरकारकडे नोंदणीकृत आहे का ते पहा. तुम्ही हे https://emigrate.gov.in/#/emigrate/emigrant/list-of-ra-consolidate-report येथे पडताळू शकता
- त्यांना भारत सरकारच्या प्रोटेक्टर जनरल ऑफ इमिग्रंट्स (पीजीई (PGE)) द्वारे जारी केलेले मूळ नोंदणी प्रमाणपत्र दाखवण्यास सांगा. एजन्सी नोंदणीकृत नसेल किंवा तिची नोंदणी वैध नसेल, तर तिच्याशी व्यवहार करू नका. तुम्ही ईमायग्रेट पोर्टलवर रिक्रूटमेंट एजंट एमईए (MEA) कडे नोंदणीकृत आहे की नाही किंवा ते सक्रिय आहेत की नाही हे तपासू शकता[24].
- नोंदणीकृत एजंटसाठी काम करणाऱ्या एजंटशी व्यवहार करू नका. इमिग्रेशन कायदा, 1983 अंतर्गत सब-एजंटना भरती करण्याची परवानगी नाही.
- व्हिसा अर्ज करण्यासंदर्भात नियोक्ता किंवा भरती एजन्सी मदत करतात का?
- प्रश्नामध्ये नमूद असलेल्या नियोक्त्याची किंवा भरती एजन्सीची प्रतिष्ठा काय आहे? ते पारदर्शक काम करणारे प्रामाणिक लोक म्हणून ओळखले जातात का?
- एकदा तुम्हाला नोकरी मिळाली की, तुमचा रोजगार करार काळजीपूर्वक वाचा आणि त्यात तुमचा पगार / वेतन पातळी आणि इतर सेवा अटींची माहिती असल्याची खात्री करा.
- एजंटच्या सेवांसाठी 30,000 रुपयांपेक्षा जास्त पैसे देऊ नका आणि या पेमेंटची पावती घ्या. डिमांड ड्राफ्ट किंवा चेकने पैसे देऊन पावती घेणे चांगले.
- जास्त शुल्क आकारणे किंवा फसवणूक केल्याच्या तक्रारी संबंधित पीओई (POE) कडे किंवा पीजीई (PGE) कडे किंवा प्रवासी भारतीय साहाय्य केंद्र (पीबीएसके (PBSK)) आणि क्षेत्रीय प्रवासी भारतीय सहायता केंद्रे (केपीबीएसके (KPBSK)) येथे दाखल केल्या जाऊ शकतात.

4.4 नोकरीसाठी अर्ज सादर करणे

तुमचा नोकरीचा अर्ज पूर्ण झाल्यावर आणि सबमिट झाल्यावर, नियोक्ता किंवा एजन्सीकडून तो शक्यतो स्वीकारला जाईल की नाही याची तपासणी केली जाईल. या प्रक्रियेला सहसा दोन ते सहा आठवडे लागतात आणि तुम्ही पुढील पायऱ्यांची तयारी सुरू करू शकता.

24. ई-मायग्रेट पोर्टल https://emigrate.gov.in/ येथे उपलब्ध आहे.

नोकरीसाठी अर्ज सादर करण्यासाठी प्रश्नांची यादी

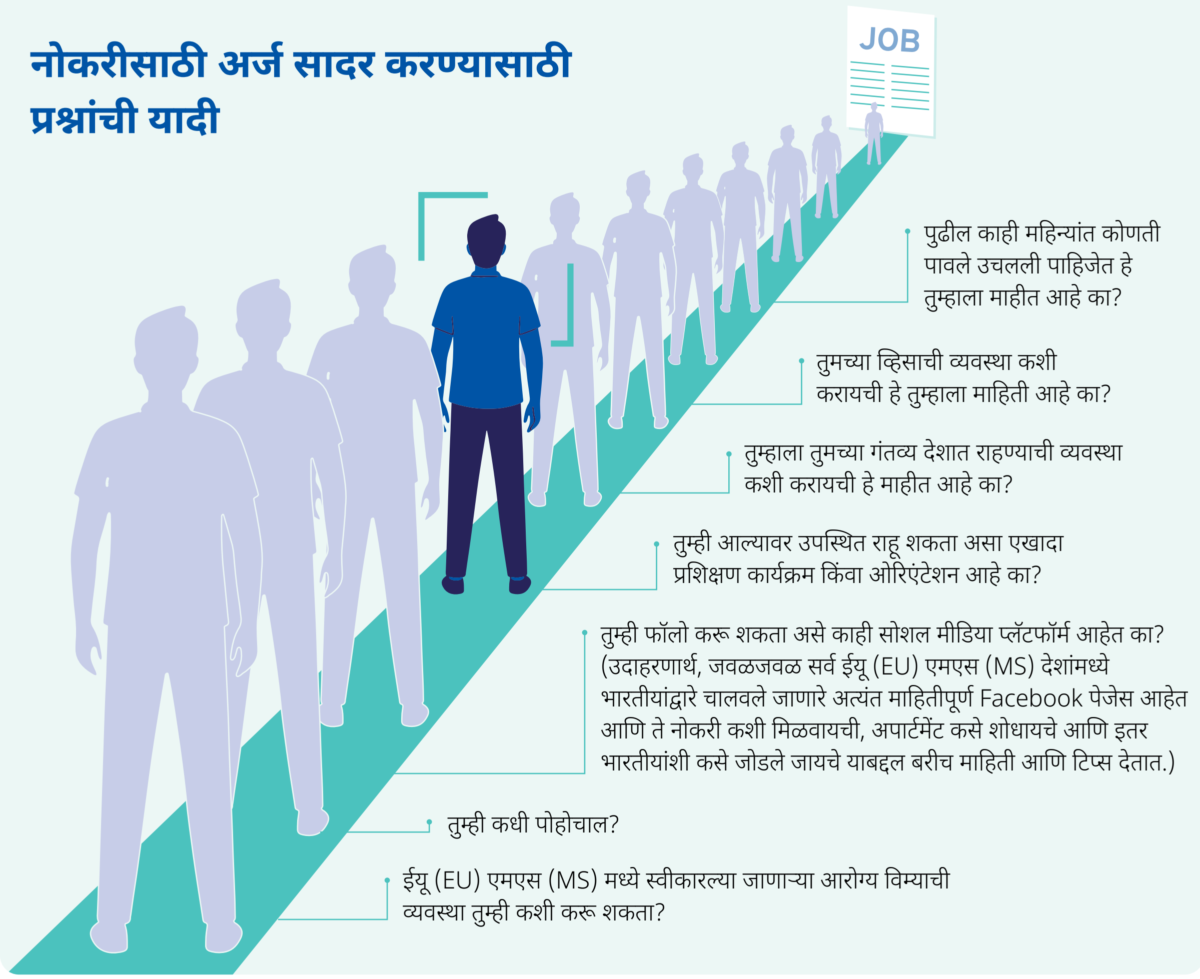

नोकरीची ऑफर स्वीकारण्यापूर्वी आणि व्हिसा प्रक्रिया सुरू करण्यापूर्वी लक्षात ठेवण्याच्या इतर गोष्टी:

- एखाद्या वेबसाइटची युआरएल (URL) युरोपियन वाटत नसल्यास, हे कधीकधी असे सूचित करते की तुम्ही पाहत असलेली वेबसाइट अविश्वसनीय आहे आणि तुम्ही फिशिंग हल्ल्याचे बळी असू शकता. विश्वासाई वेबसाइट्समध्ये सहसा शेवटी एक एक्सटेंशन / शेवट असतो ज्यामध्ये ईयू (EU) देशाचे संक्षिप्त रूप समाविष्ट असते. उदाहरणार्थ, अधिकृत जर्मनी वेबसाइटसाठी, एक्सटेंशन .de आहे; फ्रान्ससाठी ते .fr आहे; इटलीसाठी ते .it आहे; आणि युरोपियन युनियनसाठी ते .eu आहे. भारतातील ईयू (EU) एमएस (MS) च्या दूतावासांच्या व्हिसा आणि संपर्कांबद्दल अधिक माहिती तुम्हाला ईयू (EU) वेबसाइटवर[25] मिळू शकेल.
- तुमच्या संभाव्य नियोक्त्याच्या वेबसाइटवरून तुम्ही ठिकाण, रिक्त जागा आणि संस्थेबद्दल माहिती मिळवू शकता.
- तुम्हाला रिक्रूटिंग एजन्सीच्या नियोक्त्याच्या वेबसाइटवरील रिक्त पदाच्या जाहिरातीत वेगळी माहिती दिसल्यास, तुम्हाला मिळालेल्या कामाच्या कराराच्या अटींचे नेहमी पालन करा कारण त्या योग्य व्हिसा मिळवण्याच्या अटी आहेत.

तुमच्या रोजगार कराराची पडताळणी करणे

एकदा तुम्हाला ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये नोकरीची ऑफर मिळाली की, तुम्हाला रोजगार करार दिला जाईल. रोजगार करारामध्ये कर्मचारी आणि नियोक्ते दोघांचेही हक्क आणि कर्तव्ये याची सविस्तर माहिती दिलेली असते. त्यात किमान खालील माहिती असणे आवश्यक आहे:

25. ही माहिती https://www.eeas.europa.eu/delegations/india/consular-protection-eu-citizens-india-or-bhutan_en येथे मिळू शकते.

- **नाव आणि पत्ता:** त्यावर तुमचे आणि नियोक्त्याचे दोन्हींचे तपशील लिहिलेले आहेत.
- **करार सुरू होण्याची तारीख:** ही नोकरी सुरू होण्याची तारीख आहे.
- **कराराची मुदत:** तुमचा करार कधी संपतो हे कळते. कराराची मुदत लेखी स्वरूपात असणे आवश्यक आहे, अन्यथा तो अनिश्चित कालावधीसाठी वैध मानला जातो.
- **कामाचे ठिकाण:** तुम्ही कुठे काम करणार आहात? कायमस्वरूपी किंवा मुख्य कामाचे ठिकाण नसल्यास, रोजगार करारात कर्मचारी वेगवेगळ्या ठिकाणी काम करतो असे नमूद केले पाहिजे आणि व्यवसायाचा पत्ता किंवा योग्य असल्यास, नियोक्त्याच्या घराचा पत्ता नमूद केला पाहिजे.
- **कामाचे स्वरूप:** तुमच्याकडून कोणती कामे अपेक्षित आहेत? करारामध्ये कामाचे वर्णन, कर्मचाऱ्याचे पद किंवा कामाच्या श्रेणीचा समावेश असावा.
- **मानधन:** तुमच्या कामासाठी तुम्हाला किती पैसे मिळतील? नियोक्ता तुम्हाला अतिरिक्त पैसे किंवा बोनस देईल का? तुम्हाला तुमचा पगार कधी मिळतो (उदा. महिन्याच्या शेवटी किंवा सुरुवातीला)? हे लक्षात घेतले पाहिजे की, करारामध्ये सहसा ग्रॉस किंवा एकूण वेतन नमूद केले जाते. या रकमेतून, तुमचा घरी नेण्याचा पगार मिळवण्यासाठी कर आणि सामाजिक योगदान वजा करावे लागेल.
- **कामाचे तास:** यामध्ये मान्य केलेल्या दैनिक आणि आठवड्याच्या कामाच्या तासांचा कालावधी आणि व्यवस्था समाविष्ट आहे. काही कामाच्या वातावरणामध्ये ओव्हरटाईम करणे ही एक सामान्य घटना आहे, ही काम करण्याची पद्धत ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये फारशी लोकप्रिय नाही. जास्त वेळ काम करणे हे सर्वसामान्य प्रमाण नाही आणि ते टाळले जाते. तथापि, काही विशिष्ट क्षेत्रांमध्ये आणि विशिष्ट परिस्थितींमध्ये, तुम्हाला चांगल्या पगारासाठी अधिक काम करण्यास सांगितले जाईल. तुमच्या करारात समाविष्ट करण्यासाठी तुमच्या वेतनाची किंवा कामाच्या आठवड्यासंबंधीच्या कोणत्याही तपशिलांसाठी कामगार संघटनांशी संपर्क साधा.
- **सुट्ट्या:** तुम्हाला दरवर्षी किती रजा मिळण्यास पात्र आहे? सुट्ट्यांच्या तारखा निश्चित करण्याचे नियम काय आहेत?
- **सामूहिक करार आणि कामाचे करार:** आरोग्यसेवा सारख्या काही क्षेत्रांमध्ये, नियोक्ता संघटना आणि कामगार संघटनांनी सामूहिक करार केले आहेत. हे करार त्या देशातील सर्व कामगारांसाठी मोबदला, बोनस किंवा सुट्ट्यांच्या बाबींचे नियमन करू शकतात आणि तुमच्या कामाच्या करारात देखील ते नमूद केले जाऊ शकतात आणि त्यांचा आदर केला जाऊ शकतो.

1 ऑगस्ट 2022 पासून सदस्य राष्ट्रांनी कामकाजाच्या परिस्थितीबाबत नवीन तरतुदी लागू केल्या आहेत. वर नमूद केलेल्या माहिती व्यतिरिक्त, कामगाराला खालील माहिती देखील मिळाली पाहिजे:

- **तात्पुरते एजन्सी कामगार:** तुम्ही एखाद्या तात्पुरत्या कामाच्या एजन्सीमध्ये काम करत असल्यास, तुम्हाला ज्या उद्योगांमध्ये काम करण्यासाठी पाठवले जाईल त्या उद्योगांबद्दल माहिती मिळवण्याचा अधिकार आहे.
- **प्रोबेशनरी कालावधी (जर असेल तर):** हा असा कालावधी आहे ज्या दरम्यान तुम्ही किंवा तुमचा नियोक्ता तुलनेने लवकर करार रद्द करू शकता. तुमच्या नियोक्त्याने तुम्हाला रोजगार संबंध प्रोबेशनरी कालावधीच्या अधीन आहे का आणि असल्यास, तो कालावधी किती आहे आणि त्याच्या अटी काय आहेत हे कळवणे आवश्यक आहे.
- **प्रशिक्षण:** नियोक्ता प्रशिक्षणाचा कोणताही अधिकार प्रदान करतो का?
- **अप्रत्याशित कामाचा नमुना:** तुमच्या कामाची पद्धत पूर्णपणे किंवा बहुतेकदा अप्रत्याशित आहे? अशा परिस्थितीत नियोक्ता तुम्हाला हमी दिलेल्या पगाराच्या तासांची संख्या आणि त्या तासांव्यतिरिक्त केलेल्या कामाच्या मोबदल्याची माहिती देईल. तुम्हाला ज्या दिवसांसाठी काम करणार आहात त्यासाठी संदर्भ तज्ञांनातास आणि दिवस आणि काम सुरू होण्यापूर्वी किमान सूचना कालावधी आणि नियोक्त्याने काम रद्द करण्याची अंतिम मुदत, ज्यानंतर तुम्ही भरपाईसाठी पात्र आहात, याबद्दल देखील माहिती मिळवावी.
- **सामाजिक सुरक्षा:** नियोक्ता तुमच्या वतीने सामाजिक सुरक्षा योगदान देत असल्यास, तुम्हाला हे जाणून घेण्याचा अधिकार आहे की हे योगदान कोणत्या संस्थांना दिले जाते.

तुम्ही ज्या ईयू (EU) एमएस (MS) काम करणार आहात तिथे पोहोचल्यानंतर, तुम्हाला तुमचा परदेशी नियोक्ता शोधण्यात अडचण येत असल्यास आणि तुम्ही परदेशात हरवले असल्यास, ताबडतोब जवळच्या भारतीय दूतावास किंवा वाणिज्य दूतावासाशी संपर्क साधा.

केस स्टडी – 3

वेगवेगळ्या देशांमध्ये अनेक वर्षे अनेक मोठ्या आयटी (IT) कंपन्यांसोबत काम केल्यानंतर, माला एका डच आयटी (IT) कंपनीत तांत्रिक प्रमुख म्हणून ॲमस्टरडॅमला जाते. ॲमस्टरडॅममध्ये आल्यावर आणि तिच्या नवीन ऑफिसमध्ये रुजू झाल्यावर, सहकारी आणि वरिष्ठांशी तिचे खूप चांगले संबंध आहेत हे जाणवते आणि तिने स्थलांतर करण्याचा निर्णय घेतल्याबद्दल तिला आनंद आहे.

काही महिन्यांनंतर, तिला निश्चित कालमर्यादा आणि जास्त कामाचा ताण असलेल्या एका प्रकल्पावर नियुक्त केले जाते आणि तेही काही दिवसांसाठी. तिच्या पर्यवेक्षकाच्या विनंतीनुसार, माला कालमर्यादा पूर्ण करण्यासाठी उशिरापर्यंत कामावर राहते. महिन्याच्या शेवटी, लोकांना काम केलेल्या अतिरिक्त तासांची माहिती देण्यास सांगणारा एक सामान्य मेल पाठवला जातो. तिला याबद्दल खात्री नाही म्हणून ती एका सहकाऱ्याशी बोलते जो तिला कंपनीतील कामगार संघटनेकडे घेऊन जातो. कामगार संघटनांचे नेते मालाला सर्वसाधारणपणे कामगारांच्या हक्कांबद्दल आणि देशातील ओव्हरटाइमशी संबंधित हक्कांबद्दल आणि ती ते कसे मिळवू शकते याबद्दल माहिती देतात.

तिच्या प्रयत्नांचे कौतुक झाल्याने आणि अतिरिक्त फायदे मिळाल्याने मालाला आनंद आणि आश्चर्य वाटते.

कामगारांचे हक्क आणि कामाच्या ठिकाणी निष्पक्षता ही अशी गोष्ट आहे जी मालाला नेदरलँड्समध्ये काम करताना खूप आवडते.

Q: ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये[26] सामान्य कामाचे तास किती आहेत?

A: हे सदस्य राष्ट्रांनुसार बदलू शकते, परंतु प्रत्येक आठवड्याची सरासरी 48 तासांपेक्षा जास्त नसावी, ज्यामध्ये ओव्हरटाइमचा समावेश आहे. नेदरलँड्समध्ये, मानक कामकाजाचा आठवडा 38 तासांचा आहे.

Q: या हक्कांबद्दल कसे जाणून घ्यावे?

A: करारातील कामाच्या अटी.

A: कंपनीच्या एचआरला विचारणे.

A: कामगार संघटनेच्या प्रतिनिधींना विचारणे.

Q: एखाद्या व्यक्तीला ओव्हरटाइम वेतन किंवा इतर फायदे (त्याऐवजी सुट्टीचे दिवस) मिळण्यास पात्र आहे का?

A: होय, कर्मचाऱ्यांसाठी ओव्हरटाइम वेतन आणि वस्तूरूप लाभ आहेत.

याव्यतिरिक्त, एकदा तुम्ही तुमच्या कराराच्या अटींनुसार काम सुरू केले की, कृपया तुमच्या उद्योगाशी संबंधित कोणत्याही कामगार संघटनांच्या स्थानिक कार्यालयाला भेट द्या आणि त्यांना तुमचा करार दाखवा. तुमच्या कराराविषयी तुम्हाला आवश्यक असलेले कोणतेही स्पष्टीकरण आणि कोणतीही अतिरिक्त माहिती तुम्ही त्यांना विचारू शकता.

तुम्हाला तुमची नोकरी आणि/किंवा नियोक्ता बदलायचा असल्यास, तुम्हाला तुमचा व्हिसा ज्या अटींनुसार मंजूर झाला होता त्या अटींनुसार ते शक्य आहे का ते पहावे लागेल. तुम्हाला तुमचे हक्क आणि नवीन कराराच्या अटी देखील समजून घेतल्या पाहिजेत. तुम्हाला समजले नसलेल्या कागदपत्रावर कधीही सही करू नका, वेळ काढून ते वाचा आणि तुमचे कुटुंब, मित्र आणि कामगार संघटनांसारख्या तज्ज्ञांना त्यांचे मत आणि सूचना द्या.

26. ईयू (EU) मधील कामाच्या वेळेबद्दल अधिक माहिती https://europa.eu/youreurope/business/human-resources/general-employment-terms-conditions/working-hours/index_en.htm येथे उपलब्ध आहे

05

भारतातून स्थलांतर करण्याचे नियम

भारताबाहेर प्रवास करण्यासाठी, तुम्हाला भारत सरकारने जारी केलेला पासपोर्ट आवश्यक आहे. पासपोर्टसाठी आता ऑनलाइन अर्ज करावा लागेल आणि त्यानंतर तुमच्या जवळच्या पासपोर्ट सेवा केंद्र पीएसके (PSK) किंवा प्रादेशिक पासपोर्ट कार्यालय आरपीओ (RPO)[27] ला भेट द्यावी लागेल.

नवीन पासपोर्ट मिळवण्यासाठी किंवा तुमचा पासपोर्ट पुन्हा जारी करण्यासाठी साधारणपणे 30 दिवस लागतात, ज्याची किंमत 1500 रुपये असते.

5.1 पासपोर्ट प्राप्त करणे

कोणत्याही कारणासाठी ईयू (EU) एमएस (MS) राष्ट्रांमध्ये प्रवास करण्यासाठी, भारत सरकार कोणतेही निर्बंध किंवा मंजुरी देत नाही. प्रत्येक व्यक्तीला सरकारकडून कोणत्याही औपचारिकता किंवा परवानगीशिवाय प्रवास करण्याचे स्वातंत्र्य आहे. तथापि, स्थलांतरितांना ईमायग्रेट वेबसाइटवर नोंदणी करण्याचा सल्ला दिला जातो जेणेकरून सरकारला त्यांच्या ठिकाणाची माहिती मिळेल, ज्यामुळे त्यांना संकटाच्या वेळी प्रतिसाद देणे सोपे होईल.

तुमच्या कागदपत्रांबद्दल किंवा नियोक्त्याबद्दल काही शंका असल्यास, तुम्ही मुंबई, चेन्नई, दिल्ली, कोलकाता, चंदीगड, हैदराबाद, कोचीन, तिरुवनंतपुरम, जयपूर, रायबरेली, पटना, बेंगळुरू, गुवाहाटी, रांची, भुवनेश्वर आणि आगरतळा येथील पीओई (POE)[28] कार्यालयांशी संपर्क साधू शकता.

आयसीटी (ICT) कामगार म्हणून किंवा अल्पकालीन वास्तव्यासाठी प्रवास करणाऱ्यांसाठी, तुम्ही भारतात तुमचे सामाजिक सुरक्षा फायदे (भविष्य निर्वाह निधीसह) सुरू ठेवू शकता आणि गंतव्य देशांमध्ये समान योजनांमध्ये योगदान टाळू शकता. हे फक्त त्या देशांसाठी शक्य आहे ज्यांच्याशी भारताने सामाजिक सुरक्षा करार केला आहे. देशांच्या यादीसाठी, कृपया खालील लिंकवर एमईए (MEA) वेबसाइट पहा: (https://www.mea.gov.in/bilateral-documents. htm?dtl/26465/Social_Security_Agreements).

तुम्ही आरोग्य कर्मचारी असल्यास, या गोष्टी लक्षात ठेवा.

कृपया भारतात आणि ईयू (EU) एमएस (MS) राष्ट्रांमध्ये तुमच्या व्यवसायाला लागू होणारे विशेष नियम पहा.

अनेक भारतीय राज्य सरकारे सरकारी संस्थेतून पदवीधर झालेल्या वैद्यकीय डॉक्टरांना त्यांचा अभ्यास पूर्ण केल्यानंतर राज्यात सक्तीची सेवा देण्याची आवश्यकता असते किंवा त्यांना मोठा दंड भरावा लागतो.

बहुतेक आरोग्य व्यवसाय ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये नियंत्रित केले जातात, त्यामुळे आरोग्य कर्मचाऱ्यांना त्यांचा व्यवसाय सुरू करण्यापूर्वी एमएस (MS) राष्ट्रांद्वारे आवश्यक असलेल्या व्यावसायिक प्रमाणपत्रांसह विशिष्ट नियम आहेत. नियमन केलेल्या व्यवसायांबद्दल अधिक माहिती https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/index.cfm?action=regprofs. येथे उपलब्ध आहे.

27. तुमचा पिन कोड येथे टाकून तुम्ही तुमचा जवळचा पीएसके (PSK) किंवा आरपीओ (RPO) शोधू शकता: https://www.passportindia.gov.in/psp/LocatePsk
28. https://www.mea.gov.in/Images/attach/01-Overview-04-2024.pdf

सारणी 3: भारतीय पासपोर्ट प्राप्त करण्यासाठी स्टेप्स.

स्टेप 1	पासपोर्ट सेवा ऑनलाइन पोर्टलद्वारे[29] नोंदणी करा. (पोर्टलच्या होम पेजवरील वापरकर्ता नोंदणी लिंकवर क्लिक करून तुम्ही हे करू शकता).
स्टेप 2	तुमच्या नोंदणीकृत लॉग इन तपशीलांचा वापर करून लॉग इन करा.
स्टेप 3	नवीन पासपोर्टसाठी अर्ज करा / पासपोर्ट पुन्हा जारी करा या लिंकवर क्लिक करा.
स्टेप 4	फॉर्ममध्ये आवश्यक तपशील भरा आणि सबमिट करा.
स्टेप 5	अपॉइंटमेंट शेड्यूल करण्यासाठी सेव्ह केलेले / सबमिट केलेले अर्ज पहा स्क्रीनवरील 'पैसे भरा आणि अपॉइंटमेंट शेड्यूल करा' लिंकवर क्लिक करा. सर्व पीएसके (PSK) आणि पोस्ट ऑफिस पासपोर्ट सेवा केंद्रे पीओपीएसके (POPSK) येथे अपॉइंटमेंट बुक करण्यासाठी आता ऑनलाइन पेमेंट अनिवार्य करण्यात आले आहे. **खालीलपैकी कोणत्याही एका पद्धतीने ऑनलाइन पेमेंट करता येते:** ▶ क्रेडिट किंवा डेबिट कार्ड (मास्टरकार्ड आणि व्हिसा) ▶ इंटरनेट बँकिंग (स्टेट बँक ऑफ इंडिया एसबीआय (SBI), सहयोगी बँका आणि इतर बँका) ▶ एसबीआय (SBI) बँकेचे चलन
स्टेप 6	अर्ज संदर्भ क्रमांक (एआरएन (ARN)) / अपॉइंटमेंट क्रमांक असलेली तुमच्या अर्जाची पोचपावती प्रिंट करण्यासाठी अर्जाची पावती प्रिंट करा लिंकवर क्लिक करा. आता तुम्हाला तुमच्या अर्जाच्या पावतीची प्रिंटआउट सोबत बाळगावी लागणार नाही. पासपोर्ट कार्यालयात भेट देताना तुमच्या अपॉइंटमेंटच्या तपशीलांसह तुम्हाला मिळणारा एसएमएस (SMS) देखील अपॉइंटमेंटचा पुरावा म्हणून स्वीकार्य आहे.
स्टेप 7	तुमच्या मूळ कागदपत्रांसह तुमची अपॉइंटमेंट बुक केलेल्या पीएसके (PSK) किंवा आरपीओ (RPO) ला भेट द्या.

29. हे पोर्टल https://www.passportindia.gov.in/psp येथे उपलब्ध आहे.

06

अनियमित स्थलांतर, मानवी तस्करी आणि वैध वाहतूक

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये वैध व्हिसाशिवाय राहणे हा फौजदारी गुन्हा आहे. बहुतेक अनियमित स्थलांतरित मूळतः अल्पकालीन व्हिसावर कायदेशीररित्या ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये प्रवेश करतात परंतु त्यांच्या व्हिसाची मुदत संपल्यानंतर आर्थिक कारणांमुळे ते ईयू (EU) राष्ट्रांमध्येच राहतात.

कोण अनियमित स्थलांतरित व्यक्ती आहे?

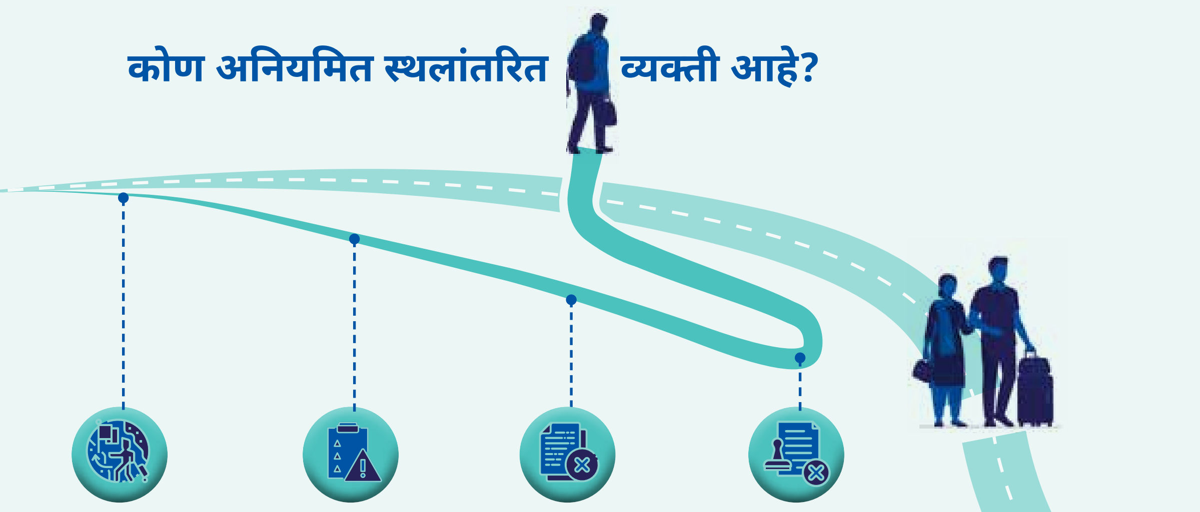

देशात बेकायदेशीरपणे प्रवेश केला आहे (स्थलांतर तपासणी टाळून किंवा खोटे कागदपत्रे वापरून)

व्हिसा अटींचे उल्लंघन केले आहे (उदाहरणार्थ, परवानगीपेक्षा जास्त तास राहून किंवा जास्त काम करून)

योग्य कागदपत्रे नसल्यास, (उदाहरणार्थ, नियोक्त्याने एखाद्या व्यक्तीचा पासपोर्ट नष्ट केला असेल किंवा स्वतःच्या ताब्यात घेतला असेल)

आश्रयाचा दावा नाकारला गेला आहे

बेकायदेशीर नियुक्ती म्हणजे काय?

भारत स्थलांतर कायदा, 1983 नुसार, अनियमित रिक्रुटमेंटमध्ये पुढील गोष्टी समाविष्ट आहेत:

- प्रस्थानापूर्वी, दरम्यान किंवा त्यानंतर कामगाराचे प्रवास दस्तऐवज स्वतःच्या ताब्यात ठेवणे किंवा न सोपवणे
- असाइनमेंट पूर्ण झाले नाही अशा प्रकरणांमध्ये, असाइनमेंटच्या उद्देशाने त्याच्या/तिच्या कागदपत्रांच्या आणि प्रक्रियेच्या संदर्भात कामगारांना खर्च परत देण्यामध्ये अयशस्वी होणे
- वैध परवान्याशिवाय नियुक्ती.
- नियुक्तीबाबत चुकीची माहिती देणे किंवा प्रकाशित करणे
- कायद्याने ठरवून दिलेल्या शुल्कापेक्षा (30,000 रुपये) जास्त रिक्रुटमेंट शुल्क आकारणे.
- रोजगार करारामध्ये बदल करणे किंवा करार बदलणे.

6.1 बेकायदेशीर रिक्रुटमेंटची चिन्हे

बेकायदेशीर नियोक्त्याला ओळखणे नेहमीच सोपे नसते, परंतु हे काही संकेत आहेत ज्यांकडे लक्ष देणे आवश्यक आहे. एजंट:

- एखाद्या गंतव्य देशात नोकरीसाठी शॉर्टकट सुचवतो आणि कायदेशीर आवश्यकता टाळण्याबद्दल बोलतो.
- रोजगार कराराच्या प्रती देत नाही.
- नियोक्ता आणि ज्या कामासाठी अर्ज केला जात आहे त्याबद्दल पुरेशी माहिती देत नाही.
- एजन्सीबद्दल पुरेशी माहिती देत नाही.
- पावत्या न देता लगेच पैसे मागतो.
- तुमचा पासपोर्ट आणि इतर कागदपत्रे स्वतःकडे ठेवतो.
- इतरांसोबत माहिती शेअर करण्यापासून तुम्हाला परावृत्त करतो.
- कामगाराला परदेशात अर्ज करण्यासाठी आणि काम करण्याकरिता प्रलोभित करण्यासाठी त्वरित संपत्ती आणि यशाची अवास्तव आश्वासने देतो.

6.2 स्थलांतरितांची मानवी तस्करी आणि अवैध वाहतूक

जेव्हा कोणी तुम्हाला कायदेशीर कागदपत्रांशिवाय, सीमा नियंत्रणे टाळून किंवा खोटे किंवा बनावट प्रवास किंवा ओळखपत्रे मिळवून, आर्थिक किंवा इतर प्रत्यक्ष फायद्यांसाठी देशात प्रवेश करण्यास मदत करतो, तेव्हा त्याला तस्करी म्हणतात.

जेव्हा तुम्ही एखाद्या देशात अनियमितपणे प्रवेश करण्यास संमती देत नाही परंतु धमकी किंवा बळजबरीने ते करता, जबरदस्तीने, फसवणूक करून, असे करण्यास धमकावले जाते आणि तुम्ही शोषणकारी कामाच्या परिस्थितीत सापडता, तेव्हा त्याला तस्करी म्हणतात.

तस्करीमध्ये पुढील गोष्टी समाविष्ट आहेत:

- **भरती:** ओळखीच्या व्यक्ती, नातेवाईक किंवा गुन्हेगारी टोळ्यांकडून, अनेकदा चांगल्या पगाराच्या नोकऱ्या देण्याचे आश्वासन देऊन.
- **वाहतूक:** दुर्गम ग्रामीण भागातून शहरांमध्ये किंवा गरीब ते श्रीमंत देशांमध्ये होणारे स्थलांतर.
- **मनधरणी आणि जबरदस्ती:** फसवणूक आणि बळाचा वापर करण्याच्या धमकीद्वारे पीडितांवर नियंत्रण ठेवणे.

साधारणपणे, अशा मार्गांनी देशात प्रवेश करणाऱ्यांना प्रवेश करण्यासाठी खूप पैसे द्यावे लागतात, ज्यामुळे अनेकदा त्यांना प्रचंड कर्ज घ्यावे लागते. अनियमित मार्गांनी एखाद्या देशात प्रवेश केल्यामुळे तुम्ही धोकादायक आणि जोखीमयुक्त परिस्थितीमध्ये अडकू शकता आणि तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये सामानाची तस्करी आणि मानवी तस्करीचे बळी पडू नये यासाठी सर्व खबरदारी घेतली पाहिजे. सामानाची तस्करी हा देशाविरुद्धचा गुन्हा मानला जातो आणि मानवी तस्करी हा व्यक्तींविरुद्धचा गुन्हा मानला जातो.

भारत आणि ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये सामानाची तस्करी आणि मानवी तस्करी रोखण्यासाठी व्हिसा प्रक्रियेमध्ये बायोमेट्रिक घटक आहेत ज्यात फिंगरप्रिंट-लिंक्ड पासपोर्ट आणि व्हिसा, चेहरा ओळखण्याचे तंत्रज्ञान इत्यादींचा समावेश आहे. तथापि, मानवी तस्करी टाळण्यासाठी आणि त्याविरुद्ध लढण्यास मदत करण्यासाठी सर्वात महत्त्वाचे पाऊल म्हणजे माहिती असणे आणि सतर्क राहणे. ईयू (EU) मधील मानवी तस्करीच्या परिस्थितीबद्दल आणि मूळ आणि गंतव्य देशांमधील संबंधित कायद्यांबद्दल शक्य तितके जाणून घ्या. ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये, युरोपियन कमिशनच्या तस्करीविरोधी वेबसाइटवर संबंधित माहिती असू शकते, ज्यामध्ये ईयू (EU) मधील मानवी तस्करीच्या परिस्थितीचा समावेश आहे: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/organised-crime-and-human-trafficking/together-against-trafficking-human-beings_en एजंट किंवा एजन्सी तुमच्याकडून काय मागत आहे याकडे बारकाईने लक्ष द्या जेणेकरून तुम्ही अनियमित रिक्रुटमेंटची चिन्हे चुकवू नका.

इंटरनेटवर वाचलेल्या सर्व माहितीची पडताळणी करणे आवश्यक आहे असे समजा. उदाहरणार्थ, तुम्हाला नोकरीच्या वेबसाइटवर आकर्षक नोकरीच्या ऑफर येऊ शकतात किंवा डेटिंग किंवा सोशल नेटवर्किंग वेबसाइटवर ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये भेटायला या असे सांगणारी एखादी व्यक्ती भेटू शकते. निश्चितपणे, अलिकडच्या काळात, अनेक तस्करांनी पीडितांना भुलवण्यासाठी अशा वेबसाइट्सचा वापर केला आहे. सर्व नोकरीच्या ऑफर्सची सखोल चौकशी करा, विशेषतः जिथे तुम्हाला संधीबाबत गुप्तता राखण्यास आणि कोणाशीही माहिती शेअर करू नये असे सांगितले जाते.

केस स्टडी – 4

रजनीशने त्याचा बालपणीचा मित्र जितू याच्या कुटुंबाला युरोपमधून घरी पाठवत असलेल्या पैशातून नवीन घर बांधताना आणि नवीन कार खरेदी करताना पाहिले होते. त्याने युरोपला जाऊन चांगले जीवन जगण्याचे स्वप्न पाहिले होते आणि त्याने त्याचे स्वप्न काही मित्रांना सांगितले. काही महिन्यांनंतर, त्याच्या गावातील एका एजंटने त्याच्याशी संपर्क साधला. एजंट स्थानिक चहाच्या दुकानात नेहमीच दिसत होता, चहाच्या दुकानाचा मालक रजनीशच्या कुटुंबाला ओळखत होता. त्याने रजनीशला युरोपमध्ये वेटर म्हणून नोकरी शोधण्यास मदत करण्याचे आश्वासन दिले पण त्याला व्हिसा मिळवण्याचा आणि प्रवासाची व्यवस्था करण्याचा खर्च खूप जास्त असल्याचेही सांगितले, म्हणून त्याने त्याबद्दल विचार करावा असे त्याला सांगितले. त्याने रजनीशला अनेक कागदपत्रे दाखवली; वेटरच्या नोकरीचा पगार 45,000 रुपये दाखवण्यात आला. रजनीश सध्या सुमारे 18,000 रुपये कमवत असल्याने, ही रक्कम वाजवी वाटत होती,

पुढे चालू...

पुढे चालू...

विशेषतः एजंटने आश्वासन दिले होते की पगार दरवर्षी वाढेल. म्हणून त्याच्या कुटुंबाशी चर्चा केल्यानंतर, रजनीशने त्याच्या प्रवासाचा खर्च भागवण्यासाठी €14000 (अंदाजे 12 लाख रुपये) चे कर्ज घेतले आणि एजंटने विनंती केल्यानुसार एकूण रक्कम रोखीने दिली.

पुढील तीन महिने एजंटने रजनीशला एका केंद्रात प्रशिक्षण देण्याची व्यवस्था केली ज्यामध्ये मूलभूत इंग्रजी शिकणे समाविष्ट होते. यादरम्यान, रजनीशला सरकारी केंद्रात नेण्यात आले आणि त्याचा पासपोर्ट बनवण्यात आला. प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर दोन महिन्यांनी, रजनीशला त्याचा पासपोर्ट आणि तिकिट देण्यात आले आणि पुढच्या आठवड्यात निघण्याची तयारी करण्यास सांगण्यात आले. रजनीश आणि कुटुंब खूप आनंदी होते आणि विमानतळावर त्यांनी निरोप घेतला.

रजनीश आगमनाच्या वेळी इमिग्रेशनमधून गेला तेव्हा अधिकाऱ्यांना बराच वेळ लागला आणि तो काळजी करू लागला. अखेर त्याला बाजूला बोलावण्यात आले आणि बरेच तास आणि अनेक प्रश्नांनंतर, त्याला सांगण्यात आले की तो ज्या व्हिसावरून प्रवास करत होता तो बनावट होता. रजनीशला एका डिटेंशन सेंटरमध्ये नेण्यात आले आणि दोन आठवड्यांनंतर त्याला भारतात परत पाठवण्यात आले.

परत आल्यावर, रजनीशने एजंटच्या नंबरवर कॉल केला पण तो बंद होता. तो त्याच्या कुटुंबासह अनेकदा दुकानात गेला पण एजंट सापडला नाही. रजनीश आता मोठ्या कर्जाच्या ओझ्याखाली बुडाला होता आणि युरोपमध्ये राहण्याचे व काम करण्याचे त्याचे स्वप्न पूर्ण होण्याची फारशी शक्यता त्याला वाटत नव्हती.

या परिस्थितीमध्ये न येण्यासाठी रजनीशला काय करता आले असते?

- भारत सरकारच्या वेबसाइट्सद्वारे एजंटची पडताळणी करता आली असती.
- त्याने केलेल्या पेमेंटसाठी आणि चेकद्वारे केलेल्या पेमेंटसाठी पावत्या मिळवल्या आहेत याची खात्री केली असती.
- व्हिसा मिळवण्यासाठी आणि प्रवासाची व्यवस्था करण्यासाठी येणाऱ्या खर्चाबद्दल मित्र आणि कुटुंबीयांना विचारता आले असते.
- दूतावासातून तो व्हिसा ट्रॅक केला असता.

6.3 तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये अनियमित स्थलांतरित असल्यास, तुम्हाला कोणत्या समस्या येऊ शकतात?

बऱ्याचदा, लोक त्यांच्या व्हिसाची मुदत संपूनही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये या आशेने राहतात की, कधीतरी त्यांना त्यांची कागदपत्रे नियमित करता येतील आणि ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहण्याचा व काम करण्याचा अधिकार मिळेल. तथापि, ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये अनियमित असण्याचे अनेक धोके आहेत. त्यापैकी काही धोके खालीलप्रमाणे आहेत:

- तुम्हाला अशा क्षेत्रात बेकायदेशीरपणे काम करावे लागू शकते जिथे कमी पगार मिळतो आणि सुरक्षा मानके व कामाच्या परिस्थितीचे क्वचितच निरीक्षण केले जाते. याशिवाय, अशा व्यक्तींचे शोषण होण्याचा धोका असू शकतो. सामान्य क्षेत्रांमध्ये बांधकाम, शेती, हॉटेल्स आणि रेस्टॉरंट्स, स्वच्छता, काळजी घेण्याचे काम आणि घरगुती काम यांचा समावेश आहे.
- मालकांकडून वेतन, सुट्टी इत्यादी बाबतीत होणाऱ्या शोषणासह हक्कांबाबतीत होणाऱ्या उल्लंघनासाठी कायदेशीर मार्ग शोधणे कठीण होईल.
- तुम्हाला बहुधा कोणत्याही सामाजिक सेवा उपलब्ध नसतील, काही देशांमध्ये आरोग्यसेवा देखील नाही.

- तुम्हाला बेरोजगारी भत्ता इत्यादी कोणत्याही सामाजिक संरक्षणाचा अधिकार राहणार नाही.
- तुमच्या कुटुंबातील कोणत्याही सदस्याला ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये आणणे शक्य होणार नाही.
- राहण्याची जागा भाड्याने घेणे कठीण होईल; तुम्हाला अपुरी आणि आरोग्यासाठी अपायकारक राहण्याची जागा मिळू शकते आणि राहण्यासाठी जास्त पैसे मोजावे लागू शकतात.
- बँक खाते उघडणे खूप कठीण होईल.
- तुम्हाला पोलीस कधीही पकडू शकतात व तुरुंगात टाकू शकतात आणि शेवटी भारतात परत पाठवले जाऊ शकतात.

अनियमित स्थलांतरितांचे मूळ देशात परतणे

तुम्हाला अनियमित स्थलांतरित म्हणून अटक केली गेल्यास, तुम्हाला तेथून निघून जाण्याचे आदेश दिले जातील. तुम्हाला ईयू (EU) आणि शेंगेन क्षेत्र सोडण्याचा आदेश देणाऱ्या निर्णयासोबत प्रवेश बंदी देखील असू शकते. याचा अर्थ असा की, तुम्हाला ठराविक कालावधीसाठी ईयू (EU) आणि शेंगेन क्षेत्रात परत जाण्यास मनाई असेल. तुमच्याकडे सामान्यतः स्वेच्छेने तुमच्या मायदेशी परतण्याचा पर्याय असेल आणि या संदर्भात तुम्हाला मदत केली जाऊ शकते. तुम्ही स्वेच्छेने परत येण्याबाबत सहकार्य करण्यास नकार दिल्यास, तुम्हाला सक्तीने परत येण्याच्या प्रक्रियेला सामोरे जावे लागू शकते ज्यामध्ये अटकेचा समावेश असू शकतो. ज्या सदस्य राष्ट्राच्या प्रदेशामध्ये तुम्ही आहात त्या राष्ट्राच्या राष्ट्रीय कायद्यानुसार बेकायदेशीर वास्तव्य आणि/किंवा अनियमित प्रवेश देखील गुन्हा ठरवला जाऊ शकतो. काही प्रकरणांमध्ये, परतण्याचा खर्च वसूल करण्यासाठी तुमची मालमत्ता जप्त केली जाऊ शकते.

6.4 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये बेकायदेशीरपणे आणले गेले किंवा तुमची मानवी तस्करी झाली, तर तुम्हाला कोणत्या धोक्यांचा सामना करावा लागू शकतो?

तुम्ही मानवी तस्करीच्या माध्यमातून ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये गेल्यास, तुम्हाला तिथे राहण्याचा कायदेशीर अधिकार नाही. तुम्हाला दंड भरावा लागू शकतो आणि प्रत्येक ईयू (EU) देश अनधिकृत प्रवेश किंवा मुक्कामासाठी स्वतःचे दंड ठरवतो. तुम्हाला तुमच्या मायदेशी पाठवले जाऊ शकते. याशिवाय, स्थलांतरितांची तस्करी करणाऱ्या गुन्हेगारी नेटवर्कची चौकशी आणि त्यांच्यावर खटला चालवण्याच्या कायदा अंमलबजावणी करणाऱ्या संस्थांच्या प्रयत्नांचा एक भाग म्हणून, गुन्हेगारांना अटक करण्यासाठी तुम्हाला साक्षीदार म्हणून सहकार्य करण्यास सांगितले जाऊ शकते.

तस्करी केलेल्या स्थलांतरितांचे पासपोर्ट आणि अधिकृत कागदपत्रे सहसा आगमनानंतर काढून घेतली जातात आणि त्यांना सक्तीच्या कामात गुंतवले जाते. त्यानंतर पीडितांना सांगितले जाते की, ते गंतव्य देशात अनियमितपणे आहेत, ज्यामुळे त्यांचे तस्करी करणाऱ्यांवर अवलंबित्व वाढते. त्यांच्या कागदपत्रांशिवाय, ते देशात राहण्याचा त्यांचा अधिकार सिद्ध करू शकत नाहीत किंवा मदतीसाठी अधिकाऱ्यांकडे जाऊ शकत नाहीत. पीडितांना अनेकदा एकटे किंवा बंदिवासात ठेवले जाते. ते कर्जाच्या बंधनात देखील अडकले आहेत, जिथे त्यांना त्यांच्या तस्करांपासून मुक्त होण्यापूर्वी रिक्रुटमेंट, वाहतूक आणि इतर शुल्कासाठी मोठ्या प्रमाणात पैसे परत करावे लागतात. मानवी तस्करीला ईयू (EU) च्या कायद्यांनुसार कठोर शिक्षा आहे आणि तुम्ही अशा गुन्ह्याचे बळी आहात असे तुम्हाला आढळल्यास, तुम्ही तुमच्या एकाकीपणाचे वर्तुळ तोडून पोलिसाकडे त्याची तक्रार करावी. काही नागरी समाज संघटना देखील आहेत ज्या तुम्हाला मदत करू शकतात, ज्यामध्ये पोलीसकडे तक्रार करणे किंवा तुम्हाला मदत, साहाय्य आणि संरक्षण प्रदान करू शकणाऱ्या सेवांकडे पाठवणे समाविष्ट आहे.

याव्यतिरिक्त, तुम्ही परवानगीशिवाय ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहत असल्यास, तुम्हाला नोकरी मिळवण्यात, राहण्यासाठी जागा शोधण्यात आणि शिक्षण आणि आरोग्यसेवा मिळवण्यात अडचणी येऊ शकतात. यामुळे आणखी धोके आणि संभाव्य शोषण होऊ शकते.

एखाद्या व्यक्तीची तस्करी झाली आहे की नाही हे ठरवण्यासाठी कोणतेही निश्चित सूत्र नसले तरी, प्रश्नांची ही यादी दिलेल्या परिस्थितीमध्ये तस्करी झाल्याचे दिसून येते का हे निश्चित करण्यात मदत करू शकते.

- तुम्ही तुमचे कामाचे ठिकाण सोडण्यास मोकळे आहात का?
- तुमचे शारीरिक, लैंगिक किंवा मानसिक शोषण होत आहे का?
- तुमच्याकडे वैध पासपोर्ट किंवा ओळखपत्र आहे का? तुमच्याकडे ही कागदपत्रे आहेत का?
- तुमच्या नोकरीचे वेतन आणि अटी काय आहेत? तुमचे वेतन रोखले जात आहे का? कामाच्या ठिकाणावरील परिस्थिती अपमानास्पद किंवा शोषणकारक आहे का?
- तुमच्या राहणीमानाबद्दल आणि कामाच्या परिस्थितीबद्दलची माहिती कोणाशीही शेअर करण्यास तुम्हाला भीती वाटते का?
- तुमच्यावर मोठे कर्ज आहे किंवा ते वाढत आहे?

- तुम्हाला किंवा तुमच्या कुटुंबातील सदस्याला धमकी दिली जात आहे का?
- तुम्ही ही नोकरी सोडल्यास, तुमच्यासोबत किंवा तुमच्या कुटुंबातील सदस्यासोबत काहीतरी वाईट होईल अशी भीती तुम्हाला वाटते का?

6.5 तुम्ही हे धोके कसे टाळाल?

ईयू (EU) मधील कोणतीही नोकरी जी खूपच आकर्षक वाटत असेल, ती स्वीकारण्यापूर्वी त्याबाबत अनेक गोष्टी खूप काळजीपूर्वक आणि पूर्णपणे पडताळून पहा. हे स्थलांतरित तस्करीचे नेटवर्क कार्यरत असल्याचे लक्षण असू शकते आणि तुम्ही त्यांचे पुढचे बळी होऊ शकता. अल्पकालीन किंवा दीर्घकालीन वास्तव्यासाठी ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये कायदेशीररित्या कसे प्रवेश करावा याबद्दल माहितीसाठी कॉन्सुलर अधिकाऱ्यांशी संपर्क साधा आणि सरकारी वेबसाइट पहा.

अनियमित रिक्रुटमेंटचे बळी पडल्यास, काय करावे?

रिक्रुटिंग एजंट्सविरुद्धच्या तक्रारी पोस्टाद्वारे किंवा pge@mea.gov.in या ई-मेलद्वारे पाठवता येतील. स्थलांतरितांच्या संरक्षकांसाठी[31] 16 संस्था आहे त्यांपैकी कोणाकडेही तक्रारी दाखल करता येतात. मदतीसाठी 1800-11-3090 या टोल-फ्री हेल्पलाइन नंबरवर देखील कॉल करता येईल. पीडित स्थलांतरित व्यक्ती ज्या देशात राहायला गेला आहे तेथील भारतीय दूतावासाकडे टेलिफोन किंवा ई-मेलद्वारे तक्रार दाखल करू शकतो. भारतीय मिशन्सशी संबंधित संपर्क माहिती एमईए (MEA) वेबसाइटवर (https://mea.gov.in/indian-missions-abroad-new.htm) उपलब्ध असलेल्या परस्परसंवादी नकाशावर मिळू शकते. अधिक माहितीसाठी कृपया या नकाशावरील देशावर क्लिक करा.

संवादात्मक नकाशा - परदेशातील भारतीय मिशन[30]

30. भारतीय मिशन्सची तपशीलवार यादी येथे उपलब्ध आहे: https://igod.gov.in/int/INMISS/organizations
31. https://www.mea.gov.in/Images/attach/01-Overview-04-2024.pdf

मानवी तस्करीचा बळी पडल्यास, काय करावे?

तुम्ही मानवी तस्करीचे बळी असल्यास किंवा संभाव्य तस्करीच्या परिस्थितीबद्दल माहिती असल्यास, स्थानिक पोलीस, संबंधित सरकारी संस्था, दूतावास, कामगार संघटना, गैर-सरकारी संस्था आणि स्थलांतरित संघटनांना त्वरित ही बाब कळवा. उदाहरणार्थ, युरोपियन कमिशनच्या तस्करीविरोधी वेबसाइटवर सदस्य राष्ट्रांमधील संबंधित संपर्क https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/organised-crime-and-human-trafficking/together-against-trafficking-human-beings/national-hotlines_en, येथे आहेत, तसेच ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये मानव तस्करीच्या बळींसोबत काम करणाऱ्या नागरी समाज संघटनांची यादी https://home-affairs.ec.europa.eu/document/download/ce3caea2-9939-49e4-af1a-11191b368ac3_en?filename=EU-Civil-Society-Platform-participants_en.pdf येथे उपलब्ध आहे

सारणी 3: ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये सुरक्षित आणि कायदेशीर स्थलांतरासाठी काय करावे आणि काय करू नये.

काय करावे	काय करू नये
तुम्ही जाणार असलेल्या देशाच्या दूतावासाकडे व्हिसाची सत्यता पहा. तुम्ही थेट दूतावासाशी संपर्क साधू शकता आणि तुमचा पासपोर्ट तपशील देऊन तुमच्या व्हिसाच्या स्थितीबद्दल चौकशी करू शकता.	एमईए (MEA) राष्ट्रांमध्ये रीतसर नोंदणीकृत नसलेल्या भरती एजन्सींकडे अर्ज करू नका.
तुमच्या कामाच्या कराराची मूळ प्रत संबंधित अधिकाऱ्यांनी योग्यरित्या प्रमाणित करून घ्यावी याचा आग्रह धरा.	परवानाधारक एजन्सीचा अधिकृत प्रतिनिधी नसलेल्या कोणत्याही व्यक्तीशी व्यवहार करू नका.
भारत सोडण्यापूर्वी तुमच्या कामाच्या कराराची एक प्रत, तुमच्या पासपोर्टच्या प्रती आणि इतर संबंधित कागदपत्रांच्या प्रती तुमच्या कुटुंबाकडे ठेवा.	तुम्हाला कायदेशीररित्या स्थलांतर करायचे असल्यास, कामाच्या उद्देशासाठी अभ्यागत, पर्यटक किंवा विद्यार्थी व्हिसा स्वीकारू नका. एकदा तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये पोहोचल्यानंतर कायदेशीर स्थलांतरित कामगार म्हणून नियमित होण्यात तुम्हाला विविध समस्यांना तोंड द्यावे लागेल.
	कोणत्याही परिस्थितीत भारतात किंवा गंतव्य देशात आगमन झाल्यानंतर कधीही कोऱ्या कागदपत्रांवर सही करू नका. तुम्हाला कोऱ्या कागदपत्रांवर स्वाक्षरी करण्यास भाग पाडले गेले किंवा जबरदस्तीने स्वाक्षरी केली गेल्यास, कृपया 24 तासांच्या आत जवळच्या पोलीस स्टेशनला आणि भारतीय दूतावासाला कळवा.
	1983 च्या इमिग्रेशन कायद्यानुसार मंजूर रिक्रुटमेंट एजन्सींना परवानगी असलेल्या सेवा शुल्कापेक्षा जास्त पैसे देऊ नका. कोणत्याही उल्लंघनाची तक्रार संबंधित दूतावास किंवा परराष्ट्र मंत्रालयाकडे करा.
	तुमच्याकडे वैध रोजगार करार आणि अधिकृत पावती असल्याशिवाय सेवा शुल्क किंवा प्लेसमेंट शुल्क भरू नका.

07 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहणे

7.1 सांस्कृतिक फरकांसाठी तयारी करणे

संस्कृतीचा धक्का म्हणजे नवीन सांस्कृतिक वातावरणाचा सामना करताना येणारी प्रतिक्रिया. नवीन देशात चिंता वाढू शकते आणि त्या दरम्यान तुम्हाला असाहाय्य वाटू शकते. परदेशात राहण्याच्या अडचणी, जसे की भाषेचे अडथळे, सामाजिक संकेतांचा अभाव आणि परिचित भौगोलिक संदर्भ समोर येऊ शकतात. यामुळे निराशा, राग आणि निद्रानाश होऊ शकतो. रस्ता कुठे आणि केव्हा ओलांडायचा किंवा बाजारात परत कसे जायचे हे माहीत नसल्यामुळे अस्वस्थता येऊ शकते. तुम्हाला चिंता किंवा एकटे असल्यासारखे वाटू शकते आणि यावर मात करण्याचा एक उत्तम मार्ग म्हणजे कुटुंबाशी जोडलेले राहणे, नवीन मित्र बनवणे आणि देशभर प्रवास करणे.

कल्चर शॉकसाठी तयारी करण्याचे पहिले पाऊल म्हणजे 'ते जाय आहे' हे जाणून घेणे. तुमच्या गंतव्य देशाबद्दल शक्य तितके जाणून घ्या. तुम्हाला अशा रीतिरिवाज किंवा पद्धतींचा सामना करावा लागेल ज्यांची तुम्हाला सवय नसेल.

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये विभक्त कुटुंबे अधिक सामान्य आहेत. बऱ्याचदा, तरुण 18 वर्षांचे झाल्यावर त्यांच्या पालकांचे घर सोडून जातात आणि लहान वयातच ते आर्थिकदृष्ट्या स्वतंत्र होतात. परिणामी, निर्णय घेण्यामध्ये नेहमीच कुटुंबाची मते समाविष्ट नसतात आणि तरुण व वृद्ध, पुरुष आणि महिला यांच्यातील संबंध वेगळे आणि अधिक समान असतात. यासाठी काही गोष्टी जुळवून घ्याव्या लागतात. याशिवाय, इतरही अनेक फरक असतील आणि तुम्ही वेगवेगळ्या लोकांकडे पाहिले, शिकले आणि त्यांच्याशी बोलले तर ते उपयुक्त ठरेल. सांस्कृतिक कुतूहल विकसित करणे, युरोपियन संस्कृतीच्या बारकाव्यांबद्दल जाणून घेणे आणि व्यापक गृहीतके बांधणे किंवा स्टिरियोटाइप वापरणे टाळणे देखील उपयुक्त आहे.

ईयू (EU) देशामध्ये निवास शोधणे, शाळा शोधणे, कर, राहणीमानाचा खर्च, आरोग्य, सामाजिक कायदे, पात्रतेची तुलना इत्यादींशी संबंधित माहितीसाठी तुम्ही ईयूआरईएस (EURES) पोर्टलवर[32] उपलब्ध असलेल्या राहणीमान आणि कामाच्या परिस्थिती या वेबपेजवर पाहू शकता.

7.2 युरोपमधील संस्कृती

युरोपियन मूल्यांबद्दल तुम्हाला किती माहिती आहे?

युरोपियन युनियनची मूलभूत मूल्ये म्हणजेच मानवी प्रतिष्ठा आणि मानवी हक्कांचा आदर, स्वातंत्र्य, लोकशाही, समानता आणि कायद्याचे राज्य[33] आहेत आणि ही मूल्ये स्थलांतरितांनाही लागू होतात.

मानवी प्रतिष्ठा: प्रत्येकाचा आदर केला पाहिजे आणि ह्याचे उल्लंघन केले जाऊ नये

स्वातंत्र्य: यामध्ये खाजगी जीवन आणि गोपनीयतेचा आदर, विचारांचे स्वातंत्र्य, धर्म, मुक्तपणे एकत्र येणे, स्वतःला व्यक्त करणे आणि माहिती सामायिक करणे यांचा समावेश आहे.

लोकशाही: लोक त्यांच्या नेत्यांना मतदान करतात आणि लोकांचे आवाज त्यांच्या निवडून आलेल्या प्रतिनिधींद्वारे ऐकले जातात.

32. https://eures.europa.eu/living-and-working/living-and-working-conditions-europe_en

33. अधिक माहिती https://ec.europa.eu/component-library/eu/about/eu-values/ येथे उपलब्ध आहे.

समानता: कायद्यासमोर सर्व नागरिकांना समान अधिकार आहेत. हे तत्त्व महिला आणि पुरुषांमधील समानता, समान कामासाठी समान वेतन इत्यादींपर्यंत विस्तारते. महिला नेतृत्वाची वाढती उदाहरणे आहेत. तुमचे बॉस आणि सुपरव्हायझर महिला असू शकतात.

कायद्याचे राज्य: ईयू (EU) कायद्याच्या राज्यावर आधारित आहे. ईयू (EU) राष्ट्र जे काही करते ते त्यांच्या एमएस (MS) राष्ट्राने स्वेच्छेने आणि लोकशाही पद्धतीने मान्य केलेल्या करारांवर आधारित असते. स्वतंत्र न्यायव्यवस्थेद्वारे न्यायाचे समर्थन केले जाते.

मानवी हक्क: मानवी हक्कांचे संरक्षण ईयू (EU) च्या मूलभूत हक्कांच्या सनदेद्वारे केले जाते. यामध्ये लिंग, वांशिक किंवा वांशिक मूळ, धर्म किंवा श्रद्धा, अपंगत्व, वय किंवा लैंगिक प्रवृत्ती या आधारावर भेदभावापासून मुक्त राहण्याचा अधिकार, तुमच्या वैयक्तिक डेटाचे संरक्षण करण्याचा अधिकार आणि न्याय मिळवण्याचा अधिकार समाविष्ट आहे. घरी एखादा पुरुष त्याच्या नवऱ्याबद्दल बोलला तर आश्चर्यचकित होऊ नका.

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये कामाच्या ठिकाणी उच्च दर्जाची व्यावसायिकता असते आणि प्रत्येकाने त्यांना नेमून दिलेले काम करणे अपेक्षित असते. वेळेचे काटेकोरपणे पालन केले जाते आणि कायद्याने ओव्हरटाइमचा खर्च दिला जात असला तरी, त्याला प्रोत्साहन दिले जात नाही आणि ते सर्वसामान्य प्रमाणही नाही.

तुमच्या व्यावसायिक वचनबद्धता आणि वैयक्तिक जीवन यांच्यात योग्य संतुलन राखणे महत्त्वाचे मानले जाते. सर्वांना समान आणि आदराने वागवले जावे अशी अपेक्षा आहे आणि पुरुष व महिलांना समान वागणूक दिली जाते.

7.3 तुमच्या आरोग्याची काळजी घेणे

तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये प्रवास करण्यास आणि राहण्यास योग्य आहात का?

तुम्हाला रोजगार करार देण्यापूर्वी तुमची वैद्यकीय चाचणी करावी लागू शकते. हे तुम्ही नोकरीसाठी शारीरिक आणि मानसिकदृष्ट्या तंदुरुस्त आहात याची खात्री करण्यासाठी आणि तुमच्या आरोग्याच्या स्थितीमुळे देशाच्या सार्वजनिक आरोग्याला धोका निर्माण होत नाही याची खात्री करण्यासाठी आहे. तुम्हाला विशिष्ट लसीकरण करण्यास सांगितले जाऊ शकते आणि हे खर्च नियोक्त्याने करावेत. तुमच्या प्रवासादरम्यान तुम्हाला संरक्षण मिळेल याची खात्री करण्यासाठी तुम्ही तुमच्या तिकिटासह प्रवास विमा घेणे आवश्यक आहे.

तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये आजारी पडल्यास, काय होईल?

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये राहणाऱ्या प्रत्येकासाठी वैद्यकीय विमा अनिवार्य आहे. म्हणून, ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये स्थलांतरित होणाऱ्या सर्व भारतीय स्थलांतरितांनी ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये प्रवेश केल्याच्या दिवसापासून सुरू होणारा आरोग्य विमा असणे आवश्यक आहे.

साधारणपणे, तुमचा नियोक्ता तुमच्यासाठी विमा खरेदी करेल ज्यामध्ये सामान्यतः आणीबाणीची परिस्थिती, हॉस्पिटलायझेशन खर्च, बाह्यरुग्ण सेवा, डॉक्टरांनी लिहून दिलेली औषधे, थेरपी, प्रसूती आणि प्रयोगशाळा चाचण्या समाविष्ट असतील. कव्हरेजची रक्कम तुमच्या नियोक्त्याने प्रदान केलेल्या आरोग्य विमा योजनेवर तसेच विशिष्ट ईयू (EU) एमएस (MS) राष्ट्रांच्या कायद्यावर अवलंबून असते. अल्पकालीन कामगार त्यांच्या भारतीय योजनांचा विस्तार ईयू (EU) राष्ट्रांच्या ज्या राज्यांमध्ये काम करतील त्या राज्यांमध्ये करू शकतात.

कोविड-19 साथीच्या आजारासारख्या आरोग्यविषयक आणीबाणी परिस्थितीमुळे प्रवासाच्या अतिरिक्त गरजा निर्माण होऊ शकतात. निघण्यापूर्वी कोणत्याही बदलांबद्दल माहिती मिळवा.

7.4 निवासी आणि निवासीशी संबंधित खर्च

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये अपार्टमेंट शोधणे कठीण आणि तणावपूर्ण असू शकते. भारत सोडण्यापूर्वी भाड्याने घेण्यासाठी जागा शोधणे सुरू करणे किंवा हा शोध घेण्यासाठी मोकळा वेळ ठेवण्याची योजना करणे चांगले. तुम्ही ईयू (EU) मधील मूलभूत भाडे पद्धती आणि परिभाषांशी परिचित व्हावे. उदाहरणार्थ, तुम्हाला भाड्याव्यतिरिक्त घरांच्या किमतींबद्दल माहिती असली पाहिजे. सर्वसाधारणपणे, युरोपमध्ये, घर भाडे आणि घरांशी संबंधित खर्च जसे की वीज, हीटिंग, गॅस इत्यादी सरासरी यासाठी सरासरी कुटुंबाच्या निव्वळ उत्पन्नाचा सर्वात मोठा हिस्सा खर्च करावा लागतो. भाड्यामध्ये कचऱ्याची विल्हेवाट लावणे, साफसफाईचा खर्च आणि कधीकधी वाय-फाय, पाणी, वीज आणि हीटिंग यासारखे अतिरिक्त खर्च समाविष्ट आहेत का हे जाणून घेणे महत्त्वाचे आहे. तुमच्या नवीन देशातील मित्र किंवा सहकाऱ्यांकडून मदत मागणे चांगले असते.

घर भाडे हे प्रदेश आणि शहरांनुसार मोठ्या प्रमाणावर बदलते आणि ते निवासाच्या प्रकारावर अवलंबून असते. ते खूप महाग असू शकते, विशेषतः मोठ्या शहरांमध्ये, जिथे अनेक स्थलांतरित लोक भाडे वाटून घेण्यासाठी एकत्र राहतात. अर्थात, लहान शहरे आणि ग्रामीण

भागांमध्ये, विशेषतः दक्षिण आणि पूर्व युरोपमध्ये, भाडे कमी आहे. बहुतेक प्रकरणांमध्ये, तुम्हाला घर भाड्याने देण्यासाठी ठेव जमा करण्यास सांगितले जाईल. आगाऊ भाड्याच्या स्वरूपात ठेवीची रक्कम एक ते तीन महिन्यांपर्यंत बदलू शकते.

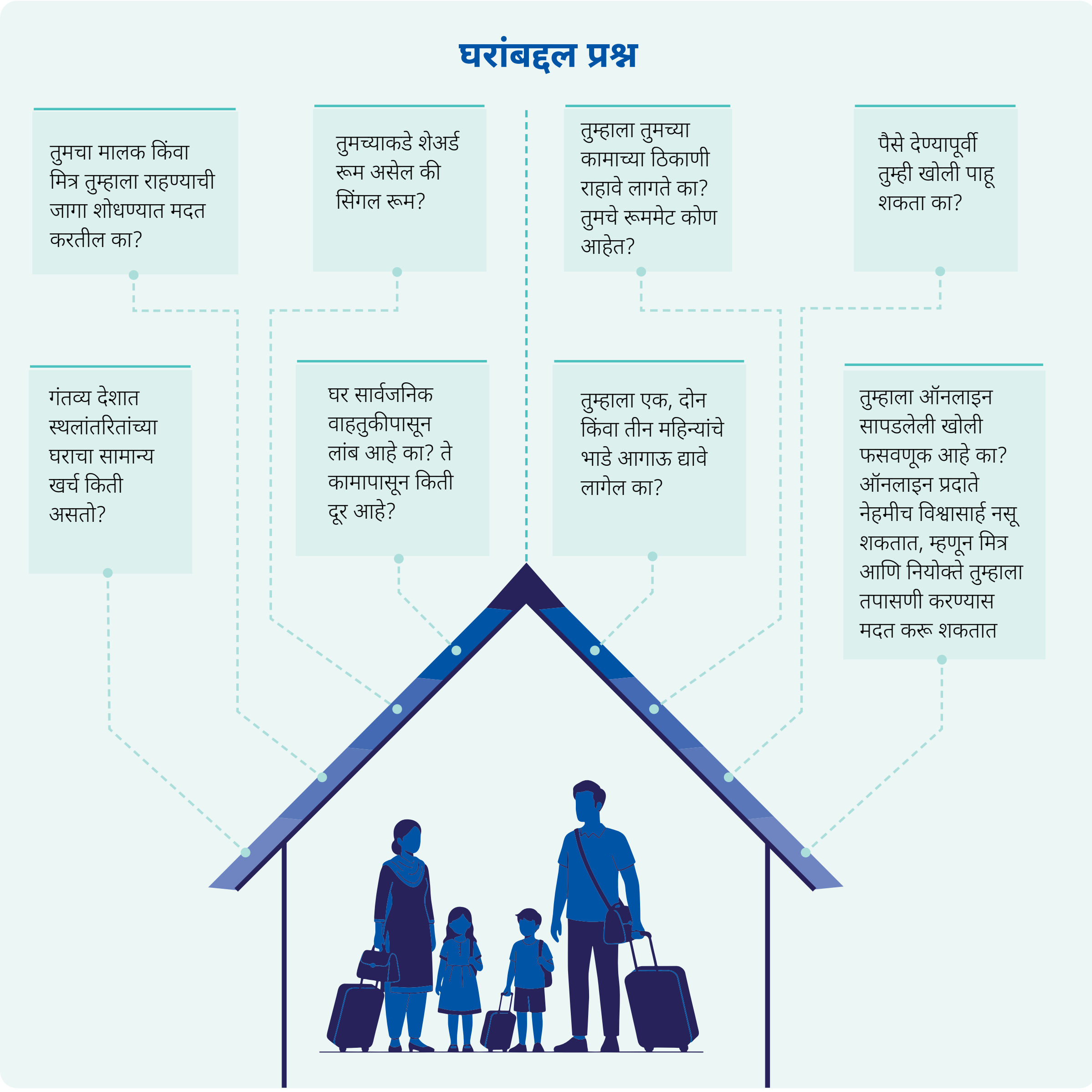

टीप

तीन महिन्यांच्या कालावधीसाठी भाडे, अन्न, कपडे आणि वाहतूक यासारख्या राहणीमानाच्या खर्चासाठी पुरेसे पैसे देखील तुम्ही सोबत आणले पाहिजेत. तुम्ही किती पैसे सोबत घ्यायचे हे ठरवत असताना, ईयू (EU) च्या ज्या भागात तुम्ही राहण्याची योजना आखत आहात, तेथील राहणीमानाचा खर्च जाणून घेण्यासाठी संशोधन करणे उपयुक्त ठरते

7.5 भारतीय दूतावासाला माहिती देणे

तुम्ही ज्या देशात जाणार आहात त्या देशातील भारतीय दूतावासात नोंदणी करण्याचा सल्ला दिला जातो. यामुळे दूतावासाला तुमच्या उपस्थितीची जाणीव होते आणि आणीबाणी परिस्थितीत तुमच्याशी संपर्क साधता येतो. त्या देशात दूतावास नसल्यास, दुसऱ्या देशातील सर्वात जवळच्या कोणत्या देशात दूतावास आहे ते पहा. दूतावास शोधण्यासाठी एमईए (MEA) वेबसाइट पहा (https://mea.gov.in/indian-missionsabroad-new.htm).

7.6 वाहतूक

ईयू (EU) मधील बहुतेक देशांमध्ये सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्था खूप मजबूत आहे आणि तुम्हाला सहसा खाजगी वाहतुकीची आवश्यकता नसते. अनेक देशांप्रमाणे जिथे गाडी असणे हे स्टेटस सिम्बॉल मानले जाते, तिथे प्रमुख युरोपीय शहरांमधील लोक सार्वजनिक वाहतुकीने प्रवास करणे पसंत करतात. नेदरलँड्ससारख्या देशांमध्ये, सायकलचा वापर वाहतुकीचे साधन म्हणूनही लोकप्रियपणे केला जातो. ईयू (EU) मधील सर्व आंतरराष्ट्रीय विमानतळ सार्वजनिक वाहतुकीद्वारे शहराशी जोडलेले आहेत. स्थानिक सार्वजनिक वाहतूक शोधण्यासाठी तुमच्या गंतव्यस्थानाचा आणि मार्गाचा नकाशा सोबत घ्या कारण हा खाजगी टॅक्सीपेक्षा खूपच स्वस्त पर्याय असू शकतो.

ड्राइव्हिंग लायसन्स

तुम्हाला स्वतःची गाडी घ्यायची असल्यास, तुमच्या गंतव्य देशामधील वैध ड्रायव्हिंग लायसन्स आवश्यक असेल. ईयू (EU) ड्रायव्हिंग लायसन्स मिळवण्यासाठी तुमच्याकडे पुढील गोष्टी असणे आवश्यक आहे:

1. तुम्ही अर्ज करत असलेल्या ईयू (EU) एमएस (MS) राष्ट्रांमध्ये सामान्यतः रहिवासी असणे
2. किमान वयाची आवश्यकता पूर्ण करणे
3. किमान वैद्यकीय आवश्यकता पूर्ण करणे
4. ड्रायव्हिंग चाचणी उत्तीर्ण होणे

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये वैध ड्रायव्हिंग लायसन्स मिळवण्यासाठी आवश्यक असलेल्या सर्व प्रक्रियांची विस्तृत माहिती https://europa.eu/youreurope/citizens/vehicles/driving-licence/get-driving-licence/index_en.htm वर उपलब्ध आहे

तुमच्यासमोर येणारा मुख्य अडथळा म्हणजे भाषा कारण तुम्हाला स्थानिक भाषेत समज आणि प्राविण्य दाखवून परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.

7.7 तुमचे आर्थिक व्यवस्थापन

तुम्ही फक्त भारतीय रुपयांमध्ये रूपांतरित केले तर युरोपियन पगार भारतीय स्थलांतरित कामगारांना खूप जास्त वाटू शकतात, परंतु तुम्हाला युरोपमधील राहणीमानाचा खर्च देखील विचारात घ्यावा लागेल. सर्व मूलभूत खर्च वजा केल्यानंतर, तुम्हाला दररोज शिल्लक रकमेवर जगावे लागेल आणि तुम्ही अपेक्षेपेक्षा खूपच कमी रक्कम वाचवता असे तुम्हाला जाणवेल. म्हणूनच, तुमचे आर्थिक व्यवस्थापन करण्यासाठी आणि तुमची परत जाण्याची आणि तेथील समाजात मिसळण्याची योजना तयार करण्यासाठी तुम्हाला राहणीमानाच्या खर्चाची जाणीव असणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे.

युरोपातील विविध देशांमध्ये तुम्हाला राहणीमान आणि कामाच्या परिस्थिती वेगवेगळ्या आढळू शकतात आणि कधीकधी, त्याच देशात, काही परिसर अधिक महाग असतात तर काही राहण्यासाठी स्वस्त असतात.

प्रादेशिकदृष्ट्या, ईयू (EU) मधील दक्षिण आणि पूर्वेकडील राष्ट्रे गरीब आहेत आणि त्यांच्याकडे स्थलांतरासाठी अधिक सुलभ नियम आहेत. याव्यतिरिक्त, निवासखर्च, वेतन आणि राहण्याचा खर्च उत्तर आणि मध्य युरोपीय देशांपेक्षा कमी आहे. याउलट, उत्तर आणि मध्य युरोपीय देशांमध्ये, स्थलांतरितांना चांगल्या नोकऱ्या मिळू शकतात आणि ते अधिक विकसित कल्याणकारी व्यवस्थेवर अवलंबून राहू शकतात, परंतु प्रवेशाचे कठोर नियम आणि आगमनानंतर जास्त खर्च यामुळे त्यांना अनेक आव्हानांना तोंड द्यावे लागू शकते. काही प्रकरणांमध्ये हे परवडणारे नसते.

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये सर्वात जास्त वापरले जाणारे चलन युरो आहे आणि 20 ईयू (EU) एमएस (MS)[34] युरो हे चलन वापरतात. युरोपियन सेंट्रल बँकेच्या वेबसाइटवर[35] तुम्हाला युरो विनिमय दर मिळू शकतात.

या 20 देशांमध्ये येताना तुम्ही तुमच्यासोबत थोडेसे युरो किंवा भारतात उपलब्ध असल्यास, इतर देशांचे स्थानिक चलन बाळगायला हवे. तुम्ही तुमचे क्रेडिट किंवा एटीएम (ATM) कार्ड देखील आणू शकता. युरोपमध्ये कार्डचा वापर खूप सामान्य आहे आणि बहुतेक ठिकाणी आंतरराष्ट्रीय क्रेडिट आणि डेबिट कार्ड स्वीकारले जातील. रोख रक्कम काढण्यासाठी जास्त शुल्क आकारले जाऊ शकते आणि याबद्दल भारतातील तुमच्या स्थानिक बँकेशी संपर्क साधणे चांगले.

एकदा तुम्ही ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये पोहोचलात आणि स्थायिक झालात की, तुम्हाला निवास परवाना मिळेल जो इतर फायद्यांसह, तुम्हाला राष्ट्रीय पोस्ट ऑफिसमध्ये खाते उघडणे आणि डेबिट कार्ड (प्रीपेड) साठी अर्ज करणे यांसारख्या सुविधा देईल. हे पैसे भरण्यासाठी व काढण्यासाठी आणि तुमच्या दैनंदिन खर्चासाठी (तिकिटे, खरेदी, बिले इ.) ऑनलाइन पैसे भरण्यासाठी उपयुक्त आहे. ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये क्रेडिट कार्ड खूप महाग आहेत.

34. https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/euro/countries-using-euro_en
35. अधिक माहिती https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/carry/using-euro/index_en.htm येथे उपलब्ध आहे

7.8 भारतात पैसे पाठवणे

बरेच लोक घरी पैसे पाठवण्याचा विचार करतात कारण युरोमध्ये थोडीशी रक्कम देखील भारतीय रुपयांमध्ये खूप जास्त असू शकते आणि त्यांच्या कुटुंबांना खर्च भागवण्यास मदत करू शकते. तुमच्या भविष्याकरिता पैसे वाचवण्यासाठी तुम्ही घरी पैसे पाठवू शकता. तुम्ही स्वतःला विचारावेत असे काही प्रश्न पुढे दिलेले आहेत:

- तुमच्या अनुपस्थितीत भारतात तुमच्या कुटुंबाच्या आर्थिक गरजा कोणत्या आहेत?
- तुम्हाला त्यांना किती पैसे आणि किती अंतराने पाठवायचे आहे?
- तुमच्यावर असे एखादे कर्ज आहे का जे परतफेड करायचे आहे?
- भारतात या पैशाचे कस्टोडियन कोण असेल? त्या व्यक्तीचे बँक खाते आहे का? देश सोडताना सर्व प्राप्तकर्त्यांच्या खात्यांचे सर्व बँक तपशील, त्यांच्या बँक कोडसह लक्षात ठेवा.
- तुम्हाला तुमचे पैसे तुमच्या नावावर परकीय चलनात ठेवायचे आहेत का? असे करण्यासाठी, तुम्ही एनआरआय (NRI) खाते देखील उघडू शकता का?

भारतात पैसे ट्रान्सफर करण्याचा मार्ग निवडताना खालील गोष्टी विचारात घ्या.

आंतरराष्ट्रीय मनी ट्रान्सफर

तुम्हाला तुमच्या कुटुंबाला किंवा भारतातील तुमच्या स्वतःच्या बँक खात्यात पैसे परत पाठवायचे आहेत का? तसे असल्यास, तुमच्यासाठी अनेक वेगवेगळे पर्याय आहेत. तुम्ही बँकिंग सेवा, मनी ट्रान्सफर ऑपरेटर सेवा, ऑनलाइन पेमेंट साइट्स किंवा फिनटेकच्या माध्यमातून डिजिटल पेमेंटद्वारे भारतात पैसे पाठवू शकता.

बँक ट्रान्सफर

तुमचे युरोपमधील बँकांमध्ये खाते असेल तरच बँक ट्रान्सफर करता येते. ट्रान्सफरसाठी प्राप्तकर्त्या बँकेचा आंतरराष्ट्रीय बँक खाते क्रमांक (आयबीएएन (IBAN)) आणि बँक ओळखकर्ता कोड (बीआयसी (BIC)) किंवा सोसायटी ऑफ वर्ल्डवाइड इंटरबँक फायनान्शियल टेलिकम्युनिकेशन कोड (SWIFT) आवश्यक आहे. ट्रान्सफरला आठवडे लागू शकतात आणि त्यासाठी खूप खर्च देखील येतो. कमी पण मोठ्या प्रमाणात ट्रान्सफर करताना ते उपयुक्त ठरू शकते.

मनी ट्रान्सफर एजन्सीज: वेस्टर्न युनियन किंवा मनीग्राम सारख्या कंपन्यांद्वारे पैसे ट्रान्सफर करण्याच्या या पद्धतीला फक्त काही मिनिटे

आंतरराष्ट्रीय पेमेंट पर्याय निवडताना विचारात घेण्यासारखे प्रश्न

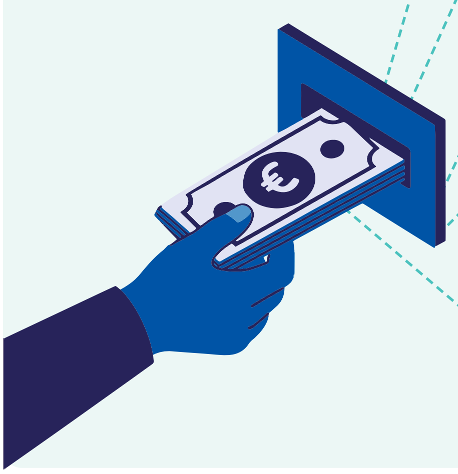

- पैसे पाठवण्यासाठी किती खर्च येईल?
- तुम्हाला देण्यात येणारा विनिमय दर किती आहे?
- पैसे किती लवकर इच्छित स्थळी पोहोचतील?
- ही पद्धत किती सुरक्षित आहे?
- तुमच्यासाठी पैसे पाठवणे आणि पैसे घेणाऱ्याला पैसे मिळणे किती सोपे आहे?

लागतात, परंतु त्याचा खर्च खूप जास्त असू शकतो, तो पाठवलेल्या रकमेच्या 3 टक्के, 20 टक्के आणि कधीकधी 50 टक्क्यांपर्यंत असतो. पैसे मिळवणाऱ्याला तुम्ही ज्या कार्यालयाचे नाव दिले आहे तेथे ओळखपत्र दाखवावे लागेल. कमिशन, विनिमय दर आणि ट्रान्सफर शुल्काच्या बाबतीत ट्रान्सफर खर्च वेगवेगळा असतो.

डिजिटल सेवा: पैसे ट्रान्सफरसाठी अनेक मोबाइल आणि इंटरनेट-आधारित सेवा वाढत्या प्रमाणात उपलब्ध होत आहेत. ॲप्सद्वारे ऑनलाइन खाती उघडता येतात आणि पैसे त्वरित जमा व पाठवता येतात. ते पूर्णपणे डिजिटल असल्याने, त्यांचे कमिशन खर्च कमी आहे आणि ते वापरण्यास जलद आहेत. प्राप्तकर्त्याला बँक ट्रान्सफर, मोबाइल मनी वॉलेट किंवा कॅश पिक-अपद्वारे पैसे मिळतात. युरोपमध्ये, काही स्थापित सेवा म्हणजे वाइज, वर्ल्डरेमिट आणि रेमिटली परंतु हे क्षेत्र वेगाने वाढत आहे.

बिटकॉइन व क्रिप्टोकरन्सीबद्दल अजूनही अनिश्चितता आहे आणि भारत व काही ईयू (EU) सदस्य राष्ट्र अजूनही याबद्दल नियम तयार करत असल्याने, या चलनांबद्दल अधिक जाणून घेण्यासाठी वाट पाहणे चांगले.

सुरक्षेच्या मुद्द्यांमुळे आणि तुम्ही किती रक्कम घेऊन जाऊ शकता किंवा आणू शकता यावर देश अनेकदा मर्यादा घालतात, त्यामुळे रोख रक्कम जवळ बाळगणे हा कधीही चांगला पर्याय मानला जात नाही. तुम्ही 10,000 युरोपेक्षा कमी (किंवा इतर चलनात समतुल्य) रोखीने ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये आणू किंवा बाहेर नेऊ शकता. तुम्ही घोषणा न करता अंदाजे 4,000 युरो (5000 अमेरिकन डॉलर्सच्या समतुल्य) भारतात आणू शकता; घोषित केल्यावर रकमेची मर्यादा नाही. अनौपचारिक किंवा नोंदणीकृत नसलेल्या मध्यस्थांमार्फत रोख रकमेचे ट्रान्सफर करणे धोकादायक, असुरक्षित आहे आणि ते टाळणेच चांगले.

7.9 विमा

कोणत्याही अनपेक्षित खर्चासाठी योग्य प्रवास आणि व्यापक वैद्यकीय विमा खरेदी करा जो तुम्हाला संरक्षण देईल. आरोग्याच्या समस्यांसाठी तुम्ही वैद्यकीय सल्ला घेतला आहे याची खात्री करून घ्या, अद्ययावत लसीकरण केले आहे आणि जर तुम्ही भारतातून औषधी उत्पादने किंवा औषधे घेऊन जात असाल तर त्यांना ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये परवानगी आहे याची खात्री करून घ्या.

7.10 अन्न

युरोपमधील खाण्याच्या सवयी प्रदेश आणि सामाजिक वर्गानुसार बदलतात आणि येथील जेवण भारतात सामान्यतः खाल्ल्या जाणाऱ्या जेवणापेक्षा खूप वेगळे असते. नाश्त्यात आणि रात्रीच्या जेवणात ब्रेड हे मुख्य अन्न असते. लवकरच्या नाश्त्यात सहसा क्रोइसंट किंवा विविध प्रकारचे रोल असतात, तर रात्रीचे जेवण सामान्यतः ब्रेड, मांस, चीज आणि कदाचित सॅलड असते. भाज्या बहुतेकदा सूप किंवा स्टूमध्ये वापरल्या जातात परंतु त्या साइड डिश म्हणून देखील दिल्या जातात. मांस खाणे देखील सामान्य आहे. बटाटे तसेच भात, पास्ता आणि नूडल्स खूप लोकप्रिय आहेत. तथापि, युरोपमध्ये खाण्याच्या सवयींमध्ये बरेच फरक आहेत, घटकांच्या बाबतीत आणि खाण्याच्या वेळा या दोन्ही बाबतीत. बहुतेक युरोपीय लोक सुपरमार्केट किंवा बेकरी आणि कसाई दुकानांसारख्या विशेष दुकानांमधून अन्न खरेदी करतात, परंतु बाहेरील अन्न बाजारपेठा देखील अनेक ठिकाणी अस्तित्वात आहेत. स्थलांतरित लोक युरोपियन रेस्टॉरंट्सच्या दृश्यात आणखी विविधता आणतात आणि जर तुम्हाला हवे असेल तर ग्रीक, इटालियन, तुर्की आणि आशियाई रेस्टॉरंट्स तुमची वाट पाहत आहेत!

युरोपियन जेवणात भारतीय जेवणाइतके आणि तितके वेगवेगळे मसाले वापरले जात नाहीत आणि कधीकधी भारतीयांना त्याच्याशी जुळवून घेणे कठीण होऊ शकते. नियमितपणे चांगले भारतीय जेवण मिळणे कठीण आहे आणि युरोपातील प्रमुख शहरांमध्ये अनेक भारतीय रेस्टॉरंट्स असले तरी, तुमच्या बजेटमध्ये बसणारे, अस्सल चवीच आणि तुमचे आवडते अन्न उपलब्ध असलेली रेस्टॉरंट्स शोधणे हे अजूनही खूप मोठे काम आहे.

भारतीय किंवा आशियाई दुकानांमध्ये काही भारतीय पदार्थांचा साठा असू शकतो, परंतु त्यांच्याकडे फार वैविध्य नसेल. पॅक केलेले अन्न सोबत नेण्याऐवजी, सहज न उपलब्ध होणारे मसाले नेणे तुमच्यासाठी चांगले राहील. सुपरमार्केटमध्ये तांदूळ, डाळी आणि सामान्य भाज्या सहजपणे उपलब्ध आहेत आणि तुम्हाला जे हवे आहे ते तुम्ही खरेदी करू शकाल. कृपया लक्षात ठेवा की तुम्हाला भारतातून[36] कोणतेही मांस किंवा दुग्धजन्य पदार्थ ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये आणण्याची परवानगी नाही.

36. ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये अन्नपदार्थ घेऊन जाण्याबद्दल अधिक माहिती https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/ carry/meat-dairy-animal/index_en.htm येथे उपलब्ध आहे.

7.11 पॉवर प्लग आणि व्होल्टेज

तुम्ही भारतातून इलेक्ट्रिकल उपकरणे किंवा अप्लायन्स सोबत आणत असल्यास, लक्षात ठेवा की जरी युरोपियन इलेक्ट्रिक मानक भारतातील (230 व्होल्ट 50 हर्ट्झ एसी (AC)) सारखेच असले तरी, ईयू (EU) एमएस (MS) राष्ट्रांमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या प्लगचे प्रकार वेगळे असू शकतात (आणि ते एमएस (MS) राष्ट्रांनुसार देखील वेगळे असू शकतात). तुम्हाला ॲडॉप्टरची आवश्यकता असू शकते किंवा तुम्हाला स्थानिक सॉकेटशी सुसंगत डिव्हाइस खरेदी करावे लागेल.

7.12 हवामान

युरोपमध्ये सामान्यतः समशीतोष्ण हवामान असते. पश्चिम आणि मध्य युरोपातील बहुतेक भागात समुद्री हवामान आहे, ज्यामध्ये सौम्य उन्हाळा आणि थंड हिवाळा असतो आणि आकाश वारंवार ढगाळ असते. दक्षिण युरोपमध्ये भूमध्यसागरीय हवामान असते ज्यामध्ये उबदार, कोरडा उन्हाळा आणि थंड, ओला हिवाळा असतो. तथापि, अनेक देशांमधील हवामान कधीकधी थोडे अप्रत्याशित असू शकते. म्हणून तुम्ही तुमच्यासोबत काही उबदार कपडे, चांगले चालण्याचे बूट, पावसापासून संरक्षण, छत्री इत्यादी आणावेत.

7.13 औषधोपचार

तुम्ही औषधे आणत असल्यास, ती त्यांच्या मूळ, स्पष्ट लेबल असलेल्या कंटेनरमध्ये आणा. तुम्हाला तुमच्या डॉक्टरकडून तुमच्या वैद्यकीय स्थिती आणि औषधोपचारांचे वर्णन करणारे, स्वाक्षरी केलेले आणि दिनांक असलेले पत्र देखील आणावे लागेल. तुम्ही सिरिंज किंवा सुया सोबत ठेवत असल्यास, त्यांच्या वैद्यकीय गरजेचे दस्तऐवजीकरण करणारे डॉक्टरांचे पत्र तुमच्याकडे असण्याची खात्री करा. कॉन्टॅक्ट लेन्स व चष्म्याची एक अतिरिक्त जोडी सोबत ठेवा आणि जर तुमच्याकडे ऑप्टिकल प्रिस्क्रिप्शन असेल तर ते सोबत घ्या.

7.14 महत्त्वाच्या कागदपत्रांचे व्यवस्थापन

- तुमच्या पासपोर्टच्या (व्हिसा पृष्ठांसह), विमा पॉलिसी, प्रवाशांचे चेक, व्हिसा आणि क्रेडिट कार्ड क्रमांकांच्या प्रती बनवा. मूळ प्रतींपासून दूर एका वेगळ्या ठिकाणी एक प्रत ठेवा आणि घरी कोणाकडे तरी एक प्रत ठेवा.
- तुमचा पासपोर्ट सुरक्षित ठेवा आणि तो हरवला, चोरीला गेला किंवा खराब झाला तर त्वरित तक्रार करा. तुमचा पासपोर्ट हरवला किंवा चोरीला गेल्यास, अतिरिक्त पासपोर्ट फोटो सोबत ठेवा, जेणेकरून तुम्ही बाहेर असताना तो बदलण्याची गरज पडल्यास ते उपयोगी पडतील.
- तुमचा ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये मुक्काम वाजवी कालावधीसाठी असल्यास, भारत सोडण्यापूर्वी किंवा आगमनानंतर लगेच स्थानिक भारतीय दूतावास किंवा वाणिज्य दूतावासात नोंदणी करा जेणेकरून कॉन्सुलर साहाय्य आणि नवीनतम माहिती अधिक चांगल्या प्रकारे मिळतील.
- भारत सोडण्यापूर्वी तुमच्याकडे तुमच्या नियोक्त्याचे पूर्ण नाव, पत्ता, टेलिफोन आणि फॅक्स क्रमांक असणे आवश्यक आहे तसेच तुमच्या विमानतळावरून तुमच्या घरी पोहोचण्याच्या दिशानिर्देश देखील असणे आवश्यक आहे.
- तुमचा पासपोर्ट गहाळ झाल्यास, ताबडतोब जवळच्या भारतीय दूतावास किंवा वाणिज्य दूतावासाला कळवा आणि त्यांना संबंधित तपशील द्या, जसे की पासपोर्ट क्रमांक, जारी करण्याची तारीख आणि ठिकाण, तुमचे नाव आणि नोकरीच्या देशात प्रवेश केल्याची तारीख. तुम्ही तुमच्या पासपोर्टची फोटोकॉपी सुरक्षित ठिकाणी ठेवली तरच तुम्ही ही माहिती देऊ शकाल. देशात दूतावास नसल्यास, जवळच्या कोणत्या देशात दूतावास आहे ते पहा. तुम्हाला https://www.mea.gov.in/indian-missions-abroad-new.htm या वेबसाइटवर भारतीय दूतावासांची माहिती मिळेल.
- तुमच्या रोजगार कराराची प्रत गमावू नका. त्यांच्या प्रती बनवा आणि त्या नेहमी तुमच्यासोबत ठेवा. तुमच्या मित्रांकडे अतिरिक्त प्रती ठेवून द्या.

7.15 युरोपातील भाषा

ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये काम करण्याचा आणि राहण्याचा योग्य अनुभव घेण्यासाठी, स्थानिक भाषेचे ज्ञान कदाचित सर्वात आवश्यक आहे आणि बऱ्याच प्रकरणांमध्ये, भाषेत विशिष्ट पातळी असणे अनिवार्य असू शकते. भारत सोडण्यापूर्वी तुम्ही भाषा शिकण्याचा विचार करू शकता. प्रवासी आणि व्यवसायासाठी इंग्रजी ही दुसरी भाषा म्हणून सर्वात जास्त वापरली जाणारी भाषा आहे, परंतु दीर्घकालीन एकात्मतेसाठी, विशेषतः कामाशी संबंधित अनुभवांसाठी ती पुरेशी ठरणार नाही.

भाषा शिकणे

विद्यापीठे, सांस्कृतिक केंद्रे आणि खाजगी भाषा शाळा यासारख्या अनेक सार्वजनिक आणि खाजगी शैक्षणिक संस्थांमध्ये भाषा अभ्यासक्रम उपलब्ध आहेत. असे वर्ग देशाच्या संस्कृती व

भाषा कौशल्याचा पुरेसा पुरावा कोणता आहे?

गोएथे इन्स्टिट्यूट इत्यादींसारख्या मान्यताप्राप्त भाषा संस्थेने दिलेले भाषा प्रमाणपत्र.

तुम्हाला जायचे आहे त्या देशाच्या भाषेमध्ये (किंवा भाषांमध्ये) प्राप्त केलेल्या पात्रतेची एक प्रत.

तुम्हाला जायचे आहे त्या देशामध्ये मागील व्यावसायिक अनुभवाचा पुरावा.

तुम्हाला जायचे आहे त्या देशाच्या भाषेत शिकवली जाणारी विद्यापीठ पदवी.

तुमचे भाषा कौशल्य सिद्ध करण्यासाठी खालीलपैकी एक कागदपत्र सहसा स्वीकारले जाते. तुम्ही यापैकी कोणतेही कागदपत्रे देऊ शकत नसल्यास, तुम्हाला इंटरव्ह्यू किंवा चाचणी (तोंडी आणि/किंवा लेखी) द्यावी लागू शकते.

व्यवस्थांबद्दल शिकण्याचे ठिकाण बनतात आणि तुम्हाला मित्र बनवण्यास आणि चांगल्या प्रकारे एकत्रित होण्यास मदत करतात. नवीन भाषा अस्खलितपणे बोलण्यासाठी आणि लिहिण्यासाठी कोणतेही शॉर्टकट नाहीत. युरोपमध्ये असताना तुमचे भाषा कौशल्ये सुधारण्यासाठी काही टिप्स येथे आहेत:

- स्थानिक वर्तमानपत्रे आणि मासिके वाचून, दूरदर्शन कार्यक्रम आणि चित्रपट पाहून आणि रेडिओ ऐकून भाषेच्या शब्दसंग्रहाशी आणि ध्वनींशी स्वतःला परिचित करा. स्थानिक भाषा जितकी जास्त बोलली जाते तितकी तुम्ही ती लवकर शिकाल.
- शक्य तितके लोकांशी वैयक्तिक संपर्क साधा. सहकारी, शेजारी, मित्र, दुकानदार इत्यादींशी त्यांच्या भाषेत गप्पा मारा.
- तुमच्याकडे पैसे असल्यास, खाजगी भाषेचे वैयक्तिक वर्ग लावण्याचा विचार करा. दर साधारणपणे प्रति तास 15 युरो पासून सुरू होतात.

7.16 स्थलांतरितांचे हक्क आणि जबाबदाऱ्या

नोकरी असलेल्या लोकांना, नियमानुसार, ते ज्या देशात स्थलांतरित होतात तिथे सार्वजनिक आरोग्य विमा, निवृत्तीवेतन, सार्वजनिक गृहनिर्माण, बेरोजगारी संरक्षण इत्यादींसाठी कर भरावे लागतात आणि तुम्हाला ते देखील करावे लागतील. तुम्ही ज्या क्षेत्रात काम करता आणि ज्या देशात राहता त्यावर अवलंबून, हे पेमेंट तुमच्या

एकूण उत्पन्नाच्या सुमारे 40-50 टक्के असेल. तथापि, नियोक्ता सामान्यतः या खर्चाच्या अर्ध्या भागाची भरपाई करतो, म्हणजे तुमचे योगदान तुमच्या कमाईच्या सुमारे 20 टक्के असेल.

स्थलांतरितांचे हक्क आणि जबाबदाऱ्या:

- सामाजिक सुरक्षा
- निवृत्तीवेतन
- कामगार संघटनेचे सदस्यत्व

7.16.1 सामाजिक सुरक्षा

ईयू (EU) नियमांनुसार, एखाद्या व्यक्तीवर एका वेळी फक्त एकाच देशाचे सामाजिक सुरक्षा कायदे लागू होऊ शकतात आणि त्यांना त्यांचे सामाजिक सुरक्षा योगदान फक्त त्याच देशात द्यावे लागते. सामान्य नियमानुसार, ज्या देशात व्यक्ती प्रत्यक्षात काम करते (कर्मचारी किंवा स्वयंरोजगार म्हणून) त्या देशाचे कायदे लागू होतात आणि तिथेच त्यांनी योगदान दिले पाहिजे. ती व्यक्ती कुठे राहते (उदाहरणार्थ, ती प्रवास करत असली तरी) किंवा तिचा नियोक्ता कुठे आहे हे महत्त्वाचे नाही.

भारत आणि देशामध्ये सामाजिक सुरक्षा करार असल्यास, अल्पकालीन हस्तांतरणावर असलेल्या कामगारांना ईयू (EU) एमएस (MS) राष्ट्रांमधील सामाजिक सुरक्षेच्या सर्व शाखांमध्ये योगदान द्यावे लागणार नाही. सामाजिक सुरक्षा करारांच्या यादीसाठी, कृपया खालील लिंक पहा: https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/26465/Social_Security_Agreements. तुमचे भविष्य निर्वाह निधीचे योगदान टिकवून ठेवण्यासाठी तुम्हाला कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी संघटनेकडून मंजुरी प्रमाणपत्र आवश्यक असेल. हे प्रमाणपत्र ऑनलाइन मिळू शकते. भारत सरकारकडून मंजुरीचे प्रमाणपत्र मिळवण्यासाठी खालील लिंकवरील वेबसाइट पहा; https://www.epfindia.gov.in/site_en/index.php.

7.16.2 निवृत्तीवेतन

बहुतेक स्थलांतरितांना दीर्घकालीन निवासस्थान नसल्यास, ते ईयू (EU) एमएस (MS) मध्ये निवृत्तीवेतन (निवृत्तीनंतरचे फायदे) मिळवण्यास पात्र राहणार नाहीत. पात्रता कालावधी ईयू (EU) सदस्य राष्ट्रानुसार बदलतो. उदाहरणार्थ, जर्मनीमध्ये किमान पात्रता कालावधी पाच वर्षांचा आहे आणि हा कालावधी इटलीमध्ये 10 वर्षे आणि स्पेनमध्ये 15 वर्षे आहे. तथापि, तुम्ही भारतासोबत सामाजिक सुरक्षा करार असलेल्या ईयू (EU) एमएस (MS) मध्ये जात असल्यास आणि भारत सोडण्यापूर्वी तुम्ही क्लिअरन्स प्रमाणपत्र घेतले असल्यास, तुम्ही तुमच्या भविष्य निर्वाह निधीमध्ये तुमचे योगदान सुरू ठेवू शकता आणि मॅच्युरिटीनंतर फायदे मिळवू शकता.

7.16.3 कामगार संघटनेचे सदस्यत्व

कामगार संघटना म्हणजे सदस्यत्वावर आधारित समूह किंवा संघटना आहेत ज्या कामगारांच्या सामूहिक हितांचे प्रतिनिधित्व करतात, त्यांचे संरक्षण करतात आणि त्यांना त्यांना प्रोत्साहन देतात. युरोपमधील कामगार संघटना अनेकदा नियोक्त्यांशी सामूहिक सौदेबाजी करारांवर वाटाघाटी करतात जे कर्मचाऱ्यांचे फायदे आणि कामाच्या परिस्थिती स्थापित करण्यास मदत करतात. सदस्यत्वासाठी तुम्हाला सामान्यतः नाममात्र शुल्क आकारले जाईल.

कामगार संघटनेत का सामील व्हावे?

तुम्हाला पुढील गोष्टी मिळतील:

- कामाच्या ठिकाणी तक्रार किंवा समस्या असल्यास मदत मिळवा. कामगार संघटना कामगारांसाठी महत्त्वाच्या मुद्द्यांवर मोहीम राबवतात जसे की कमी वेतन, कामाच्या ठिकाणी भेदभाव आणि अनिश्चित कामाची परिस्थिती.
- तुमच्या हक्कांबद्दल अधिक जाणून घ्या आणि कामाशी संबंधित समस्यांबद्दल माहिती आणि सल्ला घेऊ शकता.
- विमा आणि सवलती, आर्थिक सेवा आणि कायदेशीर सल्लामसलत यासारख्या युनियनच्या अतिरिक्त सदस्यता सेवांचे हक्कदार व्हा.
- तुमची व्यावसायिक आणि नोकरीविषयक पात्रता सुधारण्यासाठी प्रशिक्षणाच्या अधिक संधी मिळवा.

08

प्रस्थानाची तयारी करणे

लक्षात ठेवा की, प्रत्येक ईयू (EU) सदस्य राष्ट्र वेगळे आहे परंतु ते समान कामकाजाचे पर्याय देतात. तुमच्या प्रस्थानाची योजना आखताना तुम्हाला अनेक मुद्द्यांवर विचार करण्यास मदत करण्यासाठी खालील मुद्दे डिझाइन केले आहेत.

सोयीस्कर आणि त्रासमुक्त प्रवास अनुभवासाठी:

- तुमच्या नियोजित फ्लाइटच्या किमान तीन तास आधी विमानतळावर उपस्थित राहा.
- स्वतःला आणि तुमचे सामान सुरक्षा तपासणीसाठी सादर करा.
- विमानतळाच्या वेळापत्रकानुसार तुमची फ्लाइट शोधा आणि एअरलाइन काउंटरवर चेक-इन करा.
- तुमचा बोर्डिंग पास आणि सामानाच्या दाव्याची कागदपत्रे धरून ठेवा.
- व्हिसाची कागदपत्रे तुमच्या चेक-इन सामानामध्ये नसून तुमच्या हातातील सामानात असावीत.
- कोणाकडूनही पार्सल स्वीकारू नका, विशेषतः तुम्ही त्यांना ओळखत नसल्यास. तुम्हाला एखाद्यासाठी पार्सल घ्यायचे असल्यास, त्यातील सामग्री नीट पहा. असे करण्यात अयशस्वी झाल्यास, तुमच्या गंतव्य देशामध्ये पोहोचताना तुम्हाला गंभीर अडचणी येऊ शकतात.
- इमिग्रेशन काउंटरवर तुमची प्रवास कागदपत्रे सादर करा.
- प्रतीक्षा कक्ष किंवा नियुक्त केलेल्या गेटकडे जा.
- तुम्हाला बोर्डिंगसाठी बोलावल्यावर विमानात चढा.
- तुम्ही भारतातून किती परकीय चलन घेऊ शकता यासह सीमाशुल्क नियमांची जाणीव ठेवा. 2025 मध्ये, परदेशात काम करणाऱ्यांसाठी परवानगी असलेली रक्कम 5000 अमेरिकन डॉलर्स आहे. अधिक माहितीसाठी रिझर्व्ह बँकेची वेबसाइट पहा.[37].

37. https://www.rbi.org.in/commonman/english/scripts/FAQs.aspx?Id=829#q3

केस स्टडी – 5

मीरा प्रस्थानाच्या तीन तास आधी विमानतळावर पोहोचते आणि तिची फ्लाइट वेळेवर आहे की नाही हे प्रस्थान वेळापत्रकानुसार तपासते. तिच्याकडे 20 किलोपेक्षा कमी वजनाची एक सुटकेस आणि खांद्यावर एक लहान बॅग आहे. एअरलाइन डेस्कवर चेक-इनसाठी रांगेत उभे असताना, एक माणूस तिला त्याची बॅग तिच्या सामानामध्ये ठेवण्यास सांगतो आणि त्याच्या म्हणण्यानुसार तो ती बॅग घेऊन जाऊ शकत नाही. ती सौम्यपणे नकार देते, कारण तिला माहीत आहे की आरोग्य, प्रशासकीय आणि सुरक्षिततेच्या कारणास्तव कोणीही प्रवासापूर्वी आणि प्रवासादरम्यान त्यांच्या बॅगा बदलू नयेत.

जेव्हा तिची पाळी येते तेव्हा ती तिची कागदपत्रे आणि तिकिट दाखवते. तिची सुटकेस तपासल्यानंतर, ती तिची खांद्याची बॅग घेऊन प्रस्थान क्षेत्रात जाते. सुरक्षा तपासणी आणि इमिग्रेशननंतर, ती प्रस्थान गेट क्रमांक दर्शवणारे प्रस्थान वेळापत्रक पाहते. ती गेटजवळ जाते आणि गेट उघडण्याची वाट पाहते. मीरा तिचे तिकिट दाखवते आणि ईयू (EU) विमानाने जाते. विमानतळावर उतरल्यानंतर, ती इमिग्रेशन प्रक्रियेतून जाते, जिथे ती सीमा पोलिसाला आपला पासपोर्ट व व्हिसा दाखवते आणि नंतर ती बॅगेज क्लेम हॉलमध्ये जाते, जिथे ती आपली बॅग घेऊन विमानतळावरून बाहेर पडू शकते.

Q: मीराने त्या माणसाची बॅग घेण्यास का नकार दिला?

A. ती त्या माणसाला ओळखत नव्हती आणि तिने त्यांच्या बॅगेत काय आहे ते स्वतः पडताळले नव्हते आणि त्यात काही बेकायदेशीर घटक आहेत का हे तिला माहीत नव्हते.

A. ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये बेकायदेशीर पदार्थ वाहून नेल्यास, दंड किंवा खटला भरला जाऊ शकतो.

Q: कोणत्या वस्तूंवर बंदी आहे हे तुम्हाला माहिती आहे का?

A. प्रिस्क्रिप्शनशिवाय औषधे

A. धोक्यात असलेल्या प्रजाती

A. धोकादायक रसायने

A. बनावट किंवा पायरेटेड वस्तू

A. प्राणी उत्पादने, अन्न किंवा वनस्पती

A. शस्त्रे

8.1 ईयू (EU) राष्ट्रांमध्ये आगमन

तुम्ही विमानतळावर उतरता आणि कस्टममधून जाता तेव्हा सहसा तीन रांगा असतात:

- ज्यांच्याकडे घोषित करण्यासाठी काहीही नाही असे ईयू (EU) चे नागरिक
- ज्या ईयू (EU) नागरिकांकडे घोषित करण्यासाठी वस्तू आहेत
- ईयू (EU) च्या बाहेरील देशांतील नागरिक

कोणत्याही वेळी रँडम तपासणीकरिता तुमचे सामान उघडण्यासाठी तुम्ही तयार असले पाहिजे. युरोपमधून आयात किंवा निर्यात करण्यास प्रतिबंधित किंवा निषिद्ध अनेक वस्तू आहेत. शस्त्रे, औषधे, प्राणी आणि अन्न यासाठी कठोर नियम लागू आहेत. औषधे आणि अंमली पदार्थांची आयात किंवा निर्यात करण्यास मनाई आहे. काही ईयू (EU) सदस्य राष्ट्रांमध्ये वैयक्तिक वापरासाठी थोड्या प्रमाणात औषधांना परवानगी असली तरी, त्यांची आयात आणि निर्यात करण्यास मनाई आहे.

तुमच्या आगमनासाठी काही उपयुक्त टिप्स

भारतामधून तुमच्या निवासस्थानापर्यंत पोहोचण्यासाठी तुमच्या गंतव्यस्थानाचा नकाशा आणि वाहतुकीच्या साधनांचा नकाशा घ्या. साधारणपणे, सर्व ईयू (EU) एमएस (MS) देशांमध्ये विमानतळापासून शहरापर्यंत सार्वजनिक वाहतूक असेल. तुमच्या आगमनापूर्वी हे पहा कारण ते तुमचा अनावश्यक खर्च वाचवू शकते.

तुमच्या कागदपत्रांच्या प्रमाणित भाषांतरित प्रती सोबत ठेवा. प्रस्थान करण्यापूर्वी गंतव्य देशाच्या भारतातील दूतावासामध्ये या माहितीची चौकशी करा.

विशेषतः तुम्ही पगारदार असाल, तुम्ही येताच बँक खाते उघडावे अशी अपेक्षा असते. तुमच्या गंतव्यस्थानी पोहोचल्यानंतर लवकरात लवकर हे करा.

अनेक देश तुमच्याकडून स्थानिक नगरपालिकेत नोंदणी करण्याची आणि ओळखपत्र, आरोग्य आणि इतर संबंधित नोंदणी इत्यादी मिळवण्याची अपेक्षा करतील. हे शक्य तितक्या लवकर सोडवण्याची खात्री करा.

8.2 भारतात परतणे

तुम्ही स्थलांतर करण्याची तयारी करत असतानाही, तुमच्या परतीचे आणि पुन्हा पुनर्समावेशनाचे नियोजन करणे देखील महत्त्वाचे आहे.

मायदेशी परत येणे आणि पुनरेकीकरणासाठी उपयुक्त टिप्स

तुमच्या मायदेशी परतल्यावर पुन्हा रुळण्यासाठी थोडा वेळ लागू शकतो हे समजून घ्या, म्हणून तुम्ही धीर धरला पाहिजे. तुमचे नातेसंबंध पुन्हा तयार करताना आणि तुमची ऊर्जा व संसाधने कुठे गुंतवायची हे ठरवताना पुन्हा एकीकरण प्रक्रियेला अनेक महिने लागू शकतात.

तुमच्या खर्चावर लक्ष ठेवा. बाहेर जेवून किंवा भेटवस्तू देऊन तुमचे घरी परत जाण्याचा क्षण साजरा करण्याचा मोह होतो, परंतु तुमच्या बजेटचा विचार करून खर्च करणे आणि भविष्यासाठी बचत करत राहणे महत्त्वाचे आहे. मायदेशी परत आल्यावर आवेगाने खर्च करू नका आणि तुमची बचत खर्च करू नका.

तुमचे आर्थिक व्यवस्थापन प्रभावीपणे करायला शिका आणि स्वतःसाठी "सक्तीने बचत" कार्यक्रम राबवा. या प्रक्रियेत तुम्हाला मदत करण्यासाठी अनेक ॲप्स उपलब्ध आहेत.

गरजेनुसार भविष्यातील योजना, स्वप्ने आणि अपेक्षांचे पुनर्परीक्षण करा

तुमच्या कुटुंब आणि मित्रमैत्रिणींच्या संपर्कात राहा.

परिशिष्ट I

▶ महत्त्वाचे संपर्क

जगातील सर्व देशांमध्ये असलेल्या सर्व भारतीय दूतावासांची माहिती तुम्हाला येथे नकाशावर क्लिक करून मिळू शकेल: https://www.mea.gov.in/indian-missions-abroad-new.htm.

•• स्थानिक भारतीय दूतावास किंवा संबंधित वाणिज्य दूतावासाशी (फोन किंवा ईमेलद्वारे) संपर्क साधून आपत्कालीन कॉन्सुलर मदत मिळू शकते. सर्व भारतीय दूतावास किंवा वाणिज्य दूतावासांचे संपर्क तपशील येथे उपलब्ध आहेत: https://www.mea.gov.in/ indian-missions-abroad-new.htm.

••ज्या देशात जायचे आहे त्या देशातील दूतावासात नोंदणी करा.

••तुम्ही काही कारणामुळे भारतीय दूतावास किंवा वाणिज्य दूतावासाशी संपर्क साधू शकत नसल्यास, परराष्ट्र मंत्रालयाच्या सीपीव्ही (CPV) विभागाच्या वाणिज्य दूतावास विभागाशी संपर्क साधता येईल: http://www.mea.gov.in/cpv.html.

••तुम्हाला मिळालेल्या वाणिज्य दूतावास सेवांबद्दल तुम्ही समाधानी नसल्यास, तुम्ही त्यासंबंधीची तक्रार MADAD येथे नोंदवू शकता: http://madad.gov.in (किंवा MADAD मोबाइल ॲप किंवा 1800-11-3090 (टोल फ्री) या हेल्पलाइनवर; (011-26885021 (आंतरराष्ट्रीय)).

••एजंट्सची माहिती तपासण्यासाठी, पीओई (POE)/ पीजीई (PGE) शी संपर्क साधा. पीओई (POE) बद्दल माहिती https://mea.gov.in/protector-general-emigrants.htm येथे उपलब्ध आहे.

••व्हिसांविषयी माहितीसाठी, वैयक्तिक ईयू (EU) सदस्य राष्ट्रांशी संपर्क साधा (परिशिष्ट 2, भारतातील त्यांच्या मिशनची लिंक पहा).

परिशिष्ट II

भारतातील ईयू (EU) सदस्य राष्ट्रांची मिशन्स

ऑस्ट्रिया	http://www.bmeia.gv.at/en/embassy/new-delhi.html
बेल्जियम	https://india.diplomatie.belgium.be/en
बल्गेरिया	https://www.mfa.bg/en/embassies/india
क्रोएशिया	https://mvep.gov.hr/in/en
सायप्रस	https://www.gov.cy/mfa-highcomnewdelhi/en/
चेक प्रजासत्ताक	http://www.mzv.cz/newdelhi/en/index.html
डेन्मार्क	https://indien.um.dk/en
एस्टोनिया	https://newdelhi.mfa.ee/
फ्रान्स	https://in.ambafrance.org/
फिनलंड	https://finlandabroad.fi/web/ind/frontpage
जर्मनी	http://www.india.diplo.de/
ग्रीस	https://www.mfa.gr/missionsabroad/en/india-en
हंगेरी	https://delhi.mfa.gov.hu/eng
आयर्लंड	https://www.dfa.ie/irish-embassy/india/
इटली	https://ambnewdelhi.esteri.it/ambasciata_newdelhi/en/
लाटविया	https://www2.mfa.gov.lv/en/newdelhi
लिथुआनिया	https://in.mfa.lt/en
लक्झेंबर्ग	http://newdelhi.mae.lu/en
माल्टा	https://missions.foreign.gov.mt/high-commissions/india/
नेदरलँड्स	https://www.netherlandsandyou.nl/your-country-and-the-netherlands/india
पोलंड	https://www.gov.pl/web/india
पोर्तुगाल	https://novadeli.embaixadaportugal.mne.gov.pt/en/
रोमानिया	https://newdelhi.mae.ro/en
स्लोव्हेनिया	http://newdelhi.embassy.si/index.php?id=37&L=1
स्लोवाकिया	https://www.mzv.sk/web/dilli-en
स्पेन	https://www.exteriores.gob.es/Embajadas/nuevadelhi/en/Paginas/index.aspx
स्वीडन	https://www.swedenabroad.se/en/embassies/india-new-delhi/

ILO Decent Work Team for South Asia and Country Office for India

India Habitat Centre, Core 4B, 3rd Floor
Lodhi Road, New Delhi 110003, India

टेलिफोन: +91 11 47509200

ईमेल: delhi@ilo.org | www.ilo.org/india

ICMPD Brussels Mission

Pl. du Champ de Mars,1050 Brussels

ईमेल: euindia@icmpd.org

वेबसाइट: www.icmpd.org/euindia

#EUIndiaCAMM

Indian Council of World Affairs

Sapru House, Barakhamba Road
New Delhi 110001

टेलिफोन: +91 11 2331 72 46

वेबसाइट: www.icwa.in

Funded by the European Union

International Labour Organization

ICMPD International Centre for Migration Policy Development

Indian Council of World Affairs